

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِاللَّهِ تَعَالَى الْحُكْمُ

İSLÂM

USÜLLERİ VE PRENSİPLERİ

Yazar

Dr. Muhammed b. Abdullah es-Suheym

Geviren

İsmail Yaşa

المكتب التعاوني للدعوة والارشاد وتوعية الحالات بالبدريعتنا

تحت اشراف وزارة الشؤون الإسلامية والوقفات والدعوه والارشاد

ص.ب ٢٤٩٣٢ - ١١٤٥٦ - الرياض - هاتف ٤٣٣٠٨٨٨ - فاكس ٤٣٠١١٢٢

Dr. Muhammed b. Abdullah es-Suheym

islam

Usulleri ve Prensipleri

Çeviri:
İsmail Yaşa
İslami Davet ve Eğitim Komitesi
Çeviri ve Yayın Bölümü
Medine-i Münevvere
www.alharamainonline.org

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

السحيم، محمد بن عبدالله
الإسلام اصوله ومبادئه باللغة التركية / محمد بن عبدالله
السحيم - الرياض، ١٤٢٧هـ
٢٠٤ ص، ١٧ × ١٢ سم
ردمك: ٨ - ٤٦ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠
١- الإسلام - مبادئ عامة
العنوان ١٤٢٧/١٢١١
ديوي ٢١٠

رقم الإيداع: ١٤٢٧/١٢١١

ردمك: ٨ - ٤٦ - ٧٩٩ - ٩٩٦٠

حقوق الطبع محفوظة للمؤلف

الطبعة الأولى

ربيع أول ١٤٢٦هـ

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالبدعة
تحت إشراف وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المملكة العربية السعودية - الرياض - البدعة - طريق المدينة المنورة

هاتف: ٤٣٣٠٨٨٨ ناسوخ : ٤٣٠١١٢٢

ص.ب : ٢٤٩٢٣ الرياض : ١١٤٥٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Önsöz

Muhakkak ki hamd Allah'adır. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerimizden Allah'a sığınırız. Allah kimi hidayete erdirirse onu saptıracak yoktur. Kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Ve şehadet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve rasulüdür. Allah O'na salât ve çokça selam eylesin.

Rasullerin gelmesinden sonra insanların Allah'a karşı öne sürebilecekleri hiçbir hüccetlerinin olma-ması için Allah, alemlere rasullerini gönderilmiştir. Hidayet ve rahmet olarak, nur ve şifa olarak kitaplarını indirmiştir. Geçmişte peygamberler sadece kendi kavimlerine gönderilir, kendilerine indirilen kitapları ezberletirlerdi. Bu nedenle, kitapları hafızalardan silindi. Şeriatları değiştirildi ve tahrif edildi. Çünkü o, belirli bir ümmete belirli bir süre için indirilmiştir.

Sonra Allah, peygamberi Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'i rasullerin ve nebilerin sonuncusu yapmak üzere seçti. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Muhammed sizin adamlarınızdan birininbabası değildir. Fakat o, Allah'ın Rasülü ve peygamberi)**

berlerin sonuncusudur)¹ O'na indirilmiş en hayırlı kitabı, Kur'an-ı Kerim'i ikram etti ve o kitabı korunmasını üstlendi. Onun korunmasını insanlara bırakmadı. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Şüphe yok ki o zikri (Kur'an-ı Kerim'i) biz indirdik, onu koruyacak olan da biziz.)**² Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in şeriatını, Kiyamet'in kopmasına kadar kalıcı kıldı. O'nun şeriatının kalıcı olmasının gereklerinden birinin de o şeriat'a iman etmek, ona davet etmek ve bu davet sırasında karşılaşılan zorluklara sabretmek olduğunu açıkladı. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in metodu ve kendisine uyanların O'ndan sonra uyguladıkları metot, Allah'a basiret ile davet etmekti. Allah Teâlâ bu metodu açıklayarak şöyle buyurur: **(De ki: "İşte bu, benim yolumdur. Ben, Allah'a bir basiret üzere davet ediyorum; ben de bana uyanlar da. Allah'ı noksanlıklardan tenzih ederim. Ben müşriklerden değilim")**³ O'na, Allah yolunda sabretmeyi emretti. Şöyledir buyurur: **(Peygamberlerden büyük**

¹ 33/el-Ahzab/40 Bu, Allah'ın Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiği Kur'an-ı Kerim'den bir ayettir. Bu kitabında, Kur'an-ı Kerim'den bir çok ayet yer almaktadır. Bunlar çoğunlukla, "Allah Teâlâ şöyle buyurur" ifadesiyle belirtilmektedir. Bu kitabı ilerleyen sayfalarında Kur'an-ı Kerim ile ilgili kısa bir tanıtım bulabilirsiniz.

² 15/el-Hicr/9

³ 13/Yusuf/108

azim sahiplerinin sabrettiği gibi sen de sabret⁴
 Ve şöyle buyurur: (Ey iman edenler! Sabredin, (düşman karşısında) sebat gösterin, (cihad için) hazırlıklı ve uyanık bulunun. Allah'tan korkun ki, kurtuluşa eresiniz)⁵ Bu yüce ilahi metoda uyarak, Allah'ın Kitabı'nın ışığıyla ve Rasulü sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetinin rehberliğiyle Allah'ın yoluna davet etmek için bu kitabı yazdım. Bu kitapta, kısaca kainatın yaratılışını, insanın yaratılışını ve şereflemdirilmesini, rasullerin gönderilmesini ve geçmiş dinlerin hallerini açıkladım. Sonra, anlamı ve esasları ile İslam'ı tanıttım. Hidayeti dileyene hidayetin delillerini gösterdim. Kurtuluşu isteyene kurtuluşun yolunu açıkladım. Nebilerin, rasullerin ve salih insanların izinden yürümek isteyenlere işte onların yolu. Onlardan yüz çeviren de kendini bilmez bir şekilde davranışmış ve sapıklık yoluna koyulmuştur.

Şüphesiz her dinin mensupları insanları o dine çağrıır. Doğrunun onda olduğuna ve diğerlerinde olmadığına inanırlar. Her inancın mensupları; insanları, inançlarının kurucusuna uymaya ve o yolun liderini yükseltmeye çağrıırlar.

Müslüman ise kendi yoluna tabi olmaya davet etmez. Çünkü Müslüman'ın kendine has bir yolu yoktur. Onun dini, Allah'ın kendisi için razi olduğu dindir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (**Şüphesiz Allah**

⁴ 46/el-Ahkâf/35

⁵ 3/Âl-i Imrân/200

katında din İslam'dır)⁶ Hiçbir insanın yüceltilmesine davet etmez. İnsanların hepsi Allah'ın dininde eşittir ve aralarında takvadan (Allah korkusundan) başka bir fark yoktur. Bilakis insanları Rablerinin yoluna koyulmaya, rasullerine iman etmeye, rasullerinin sonucusu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiği ve tüm insanlara tebliğ etmesini emrettiği şeriata uymaya çağırır.

Bu nedenle, Allah'ın razi olduğu ve rasullerinin sonucusuna indirdiği dine davet amacıyla; doğruya bulmak isteyene yol göstermek ve mutluluğu isteyene rehberlik etmek için bu kitabı yazdım. Allah'a yemin olsun ki, hiç kimse gerçek mutluluğu bu dinin dışında bulamaz. Allah'ı rabb olarak, Muhammed'i - sallallahu aleyhi ve sellem- peygamber olarak, İslam'ı da din olarak kabul edip iman etmeyenden başkası huzuru bilemez. Geçmişte ve günümüzde hidayete erip İslam'a giren binlerce kimse, gerçek hayatı ancak İslam'a girdikten sonra tanıdıklarını ve mutluluğu sadece İslam'ın gölgesinde tattıklarını dile getirmiştir. Çünkü her insan mutlu olmayı ister, huzuru arar ve gerçeği araştırır. Bu kitabı hazırladıktan sonra Allah'tan, bu çalışmamı kendi rızası için halis kılmasını, Allah'ın yoluna davet edici kılmasını ve onu kabul eylemesini dilerim. Onu, sahibine dünya ve ahirette fayda veren salih amellerden eylemesini dilerim.

⁶ 3/Âl-i Imran/19

Kitabı, her hangi bir dilde basmak isteyene veya bir başka dile çevirmek isteyene çevireceği dile naklederken ilmi emanete uyması, yapılan çalışmanın tekrarlanmaması ve çeviriden faydalananmak için bir nüsha tarafıma göndermesi kaydıyla izin veriyorum.

Ayrıca; gerek kitabı Arapça aslıyla, gerekse herhangi bir çevirisiyle ilgili bir mülahazası veya ekleyeceği olan herkesin aşağıda zikredeceğim adres kanalıyla mülahazasını bana ulaştırmasını dilerim.

Başında ve sonunda, gizli ve aşıkarda hamd Allah'adır. Dünya ve ahirette hamd O'nadır. Gökler ve yer dolusu, dileğişi şeyler dolusu hamd O'nadır. Allah; nebimiz Muhammed'e, ashabına, methodu üzere yürüyen ve yoluna koyulanlara Kiyamet'e kadar salât ve çokça selam eylesin.

Yazar

Dr. Muhammed b. Abdullah b. Salih es-Suheim

Riyad 13/10/1420 hicri
PO BOX: 1032 Riyad 1342
PO BOX: 6249 Riyad 11442

Bu kitabın çevirisi,
İslamî Davet ve Eğitim Komitesi
tarafından gerçekleştirılmıştır.
Medine-i Münevvere

Bu gidiş nereye?

İnsan büydügü ve akletmeye başladığı zaman kafasına bir çok soru takılır: "Nereden geldim?" "Neden geldim?" "Gidiş nereye?" "Beni ve etrafımı saran bu kainatı kim yarattı?" "Bu kainatın sahibi ve yöneticisi kim?" Ve bunun gibi bir çok soru...

İnsan bu soruların cevabını kendi başına veremez. Modern ilim de yalnız başına bu soruların cevabına ulaşamaz. Çünkü bu konular, dinin kapsamına giren konulardır. Bu nedenle bu konuda bir çok şey nakledilmiş; konu etrafında, insanın şaşkınlığını ve endişesini artıran çeşitli hurafeler ve hikâyeler uydurulmuştur. Bu konularla ilgili yeterli cevapları öğrenmesi ancak Allah'ın kendisini, bu ve benzeri konulara açıklayıcı bilgiler getiren doğru dine yöneltmesi ile mümkündür. Çünkü bu konular, gaybi konulardır. Sadece sahih din gerçeğe ve doğru söze sahiptir. Çünkü yalnızca o, Allah tarafından nebilerine ve rasullerine vahyedilmiştir. Bu nedenle, insanın hak dine yönelmesi gereklidir. Şaşkınlığının gitmesi, şüphelerinin ortadan kalkması ve doğru yol üzere olması için o dini öğrenmesi ve ona iman etmesi gereklidir.

Bundan sonra okuyacağınız sayfalarda sizi Allah'ın dosdoğru yoluna tâbi olmaya davet ediyor;

acele etmeden ve önyargısız düşünerek bakmanız için, bu dinin bazı delillerini gözlerinizin önüne seriyorum.

Allah'ın Varlığı ve Birliği, Rubûbiyyeti ve Ulûhiyyeti*

İnsanların bir çoğu ağaç, taş ve insan gibi yaratılmış ve elle yapılmış ilahlara ibadet eder. Bu nedenle Yahudiler ve müşrikler Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e Allah'ın sıfatlarını ve O'nun neden olduğunu sorarlar. Allah Teâlâ da şu ayetleri indirir: (De ki: "O Allah birdir. Allah, Samed'dir. Doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. O'nun hiçbir dengi yoktur.")⁷ Kullarına kendini tanıtarak şöyle buyurur: (Şüphesiz ki Rabbiniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra Arş'a istivâ eden; geceyi, durmadan kendisini kovalayan gündüze bürüyüp örten; güneşi, ayı ve yıldızları emrine boyun eğmiş durumda yaratan Allah'tır. Bilesiniz ki, yaratmak da emretmek de O'na mahsustur. Alem-

* Daha geniş bilgi için bkz. El-Akidetu's Sahiha ve ma Yudaadduha / Abdulaziz b. Bâz ve Akidetu Ehli's Süne ve'l Cemaa / Muhammed b. Salih el-Useymin

⁷ 112/el-İhlas/1-4

lerin Rabbi Allah ne yücedir!)⁸ Ve şöyle buyurur: (Görmekte olduğunuz gökleri direksiz olarak yükselten, sonra Arş'a istivâ eden, güneşi ve ayı emrine boyun eğdiren Allah'dır. (Bunların) her biri belirli bir vakte kadar akıp gitmektedir. O; Rabbinize kavuşacağınızı kesin olarak inanmanız için her işi düzenleyip ayetleri açıklamaktadır. Yeri döşeyen, onda sabit dağlar ve ırmaklar yaratan ve orada bütün meyvelerden çift çifter yaratan O'dur. Geceyi de gündüzün üzerine O örter.) Ve ayetlerin devamında şöyle buyurur: (Her dişinin neye gebe kalacağını, rahimlerin neyi eksik neyi ziyade edeceğini Allah bilir. O'nun katında her şey ölçü iledir. O; görüleni de görülmeyeni de bilir, çok büyük ve yüceler yücesidir.)⁹ Yine şöyle buyurur: (De ki: "Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?" De ki: "Allah'dır." O halde de ki: "O'nu bırakıp da kendilerine fayda ya da zarar verme gücüne sahip olmayan dostlar mı edindiniz?" De ki: "Körle gören bir olur mu hiç? Ya da karanlıklarla aydınlık eşit olur mu?" Yoksa O'nun yarattığı gibi yaratan ortaklar buldular da bu yaratma onlarca birbirine benzer mi göründü? De ki: "Her şeyi yaratan Allah'dır. O; birdir, karşı durulamaz güç sahibidir.)¹⁰ Allah Subhanehu, delil olarak ayetlerini ortaya koyarak

⁸ 7/el-A'raf/54

⁹ 13/er-Ra'd/2-3, 8-9

¹⁰ 13/er-Ra'd/16

şöyle buyurur: (Gece ve gündüz, güneş ve ay O'nun ayetlerindendir. Eğer Allah'a ibadet etmek istiyorsanız, güneşe de aya da secde etmeyin. Onları yaratan Allah'a secde edin. Eğer insanlar büyülüksüz taslarlarsa (bilsinler ki) Rabbinin yanında bulunan (melekler) hiç usanmadan, gece gündüz O'nu tesbih ederler. Senin yeryüzünü kupkuru görmen de Allah'ın ayetlerindendir. Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman, harekete geçip kabarır. Ona can veren, elbette ölüleri de diriltir. O, her şeye kadirdir.)¹¹ Ve şöyle buyurur: (O'nun ayetlerinden biri de; gökleri ve yeri yaratması, lisalarınızın ve renklerinizin değişik olmasıdır. Şüphesiz bunda bilenler için dersler vardır. Gece olsun gündüz olsun uyumanız da O'nun ayetlerindendir.)¹²

Allah azze ve celle kendi nefsinı güzellik ve mükemmel sıfatlarıyla tanımlar. Şöyledir buyurur: (Allah... O'ndan başka ilah yoktur. Diridir. Kayyüm'dur. O'nu ne bir uyuqlama alır, ne de bir uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi yalnız O'nundur. O'nun izni olmaksızın nezdinde kim şefaat edebilir? O, kulların yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. O'nun ilminden, kendisinin dilediğinden başka hiçbir şeyi kavrayamazlar.)¹³ Ve şöyle buyurur: (O; günahları bağışlayan, tevbeleri

¹¹ 41/Fussilet/37-39

¹² 30/er-Rüm/22-23

¹³ 2/el-Bakara/255

kabul eden, azabı çetin ve nimeti pek bol olandır. O'ndan başka ilah yoktur. Dönüş yalnız O'na-dır.)¹⁴ Yine şöyle buyurur: (O Allah'dır ki O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O; mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehtir, selamet verendir, emni-yete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstün-dür, istediğini zorla yaptıran, büyülüklükte eşi ol-mayandır. Allah, müşriklerin ortak koştukları seylerden münezzehtir.)¹⁵

İşte bu Rabb, kullarına kendisini tanıtan, her şeye gücü yeten ve hikmet sahibi ilahıtır. Ayetlerini delil ve şahit olarak ortaya koymuştur. Kendini, ilahlığına ve rabb olmasına delalet eden mükemmellik sıfatları ile tanımlamıştır. Peygamberlerin şeriatları, aklın kabul etmeye zorladığı gerçekler, yaratılıştan sahip olunan fitrat ve tüm ümmetler bu noktada birleşmiştir. Bunlardan bir kısmını aşağıda açıklayacağım. Allah'ın varlığının ve rabb olmasının delilleri şunlardır:

1- Bu kainatın ve içerisinde bulunan benzersiz varlıkların yaratılması:

Ey insan! Seni çevreleyen saran bu yüce kainat göklerden, yıldızlardan ve galaksilerden oluşmaktadır. Geniş bir yeryüzü ve içerisinde; farklı farklı bitkilerin yeşerdiği birbirine komşu alanlar, her tür ürün

¹⁴ 40/Ğafir/el-Mü'min/ 3

¹⁵ 59/el-Haşr/23

ve her canlıının erkek ve dişisinden bir çift... Bu kai-nat kendini yaratmadı. Mutlaka onun bir yaratıcısı var. Çünkü, kendini yaratması imkansız! Öyleyse bu eşsiz düzeni yaratan, onu bu güzellikte tamamlayan ve bakanlara bir işaret kılan kim? Elbette gücüne karşı konulamayan, kendisinden başka rabb ve kendisinden başka ilah olmayan bir tek Allah... Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Acaba onlar herhangi bir yaratıcı olmadan mı yarattılar? Yoksa kendileri mi yaratıcıdırular? Yoksa göklerle yeri onlar mı yarattılar? Hayır! Onlar bir türlü anlayıp inanmazlar.)¹⁶** Bu iki ayet şu üç soruya içerir:

- 1- Hiçbir yaratıcı olmadan kendiliğinden mi varoldular?
- 2- Kendilerini mi yarattılar?
- 3- Gökleri ve yeri mi yarattılar?

Kendiliğinden varolmadıklarına ve kendilerini yaratmadıklarına göre, gökleri ve yeri de yaratmadıklarına göre onları yaratan, gökleri ve yeri yaratan bir yaratıcının varlığını kabul etmek kaçınılmaz olur. O yaratıcı da, tek ve karşı konulamaz güç sahibi olan Allah'tır.

2- Fıtrat:

Mahlukat; doğuştan, yaratıcıyı kabullenme duygusuyla yaratılmıştır. Bu her şeyden daha önemli ve daha büyütür. Bu olay, matematiksel ilimlerin ilke-

¹⁶ 52/et-Tûr/35-36

lerinden daha kuvvetli bir şekilde fitrata yerleşmiştir. Fitratı bozulan ve kabullenmesine engel olacak durumlara uğrayanların dışında hiç kimseye isbatı için delil sunulmasına gerek yoktur.¹⁷ Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah'ın insanları üzerinde yarattığı fitrat... Allah'ın yaratışında değişme yoktur. Dosdoğru din işte budur.)**¹⁸ Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de şöyle buyurur: "Her doğan fitrat üzere doğar. Anne- babası onu Yahudileştirir, Hıristiyanlaştırır veya Mecusileştirir. Nitekim hayvanın, derli toplu bir hayvan doğurduğu gibi. Bu hayvanda hiç bir kesik aza görüyor musunuz?"¹⁹ Ve yine şöyle buyurur: "Rabbim, bugün bana öğrettiği şeylerden bilmediklerinizi size öğretmemi emretti. (Ve buyurdu ki): "Benim bir kula verdığım bir mal helaldır. Ben bütün kullarımı hanif²⁰ olarak yarattım. Ancak şeytanlar onlara gelip, dinlerinden alıp götürdüler, kendilerine helal kıldığım şeyleri haram kıldılar. Kendisine bir güç vermediğim şeyi bana şirk koşmalarını emrettiler."²¹

¹⁷ Bkz. Mecmûu'l Fetâvâ / İbni Teymiyye 1/47-49, 73

¹⁸ 30(er-Rûm/30

¹⁹ Buhari; Kitabu'l Kader, Bâb no: 3 ve Müslim; Kitabu'l Kader, Hadis no: 2658

²⁰ Hak din ve doğru inanç üzere olan. (Çev.)

²¹ Ahmed; Müsned (4/162) ve Müslim; Kitabu'l Cenne ve Sifati Naîmiha ve Ehliha, Hadis no: 2865

3- Ümmetlerin icması:

Geçmişte ve günümüzde bütün ümmetler, bu kainatın bir yaratıcısı olduğunda birleşmiştir. O yaratıcı Alemlerin Rabbi Allah'tır. Göklerin ve yerin yaratıcısıdır. Hükümrانlığında ortağı olmadığı gibi yaratmasında da ortağı yoktur.

Geçmiş ümmetlerin hiç birinden ilahlarının yaratmada Allah'a ortak olduğuna inandıkları nakle dilmemiştir. Bilakis; Allah'ın, kendilerinin yaratıcısı ve ilahlarının yaratıcısı olduğuna, O'ndan başka yaratıcı ve rızık verici olmadığına, fayda ve zararın O'nun elinde bulunduğuna inanıyorlardı.²² Allah Teâlâ, müşriklerin Allah'ın rububiyyetini kabul ettiklerini bildirerek şöyle buyurur: (**Eğer onlara “Gökeri ve yeri yaratan, güneşi ve ayı buyruğu altında tutan kimdir?” diye sorsan onlar elbette “Allah” diyeceklerdir.** O halde nasıl yüz çevirip döndürülüyorlar? Allah kullarından dilediği kimseye rızkı genişletir ve bazen de ona daraltır. **Şüphesiz ki Allah her şeyi çok iyi bilendir.** Eğer onlara “**Göktен suyu indirip onunla yeri ölümdünden sonra dirilten kimdir?**” diye sorsan, onlar elbette “**Allah'dır**” derler. **“Allah'a hamdolsun”** de. **Fakat onların çoğu akletmezler.**)²³ Ve şöyle buyurur: (**Andolsun ki on-**

²² Bkz. Mecmûul Fetâva / İbni Teymiyye (14/380-383 ve 7/75)

²³ 29/el-Ankebut/61-63

İlar “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan elbette “Onları hüküm ve emrinde galip, her şeyi en iyi bilen (Allah) yarattı” derler.)²⁴

4- Akli zorunluluk:

Akıllar, bu kainatın yüce bir yaratıcısı olduğunu kabul etmekten başka bir yol bulamaz. Çünkü akıl, kainatın sonradan ortaya çıkışmış ve yaratılmış olduğunu, kendini yaratmadığını ve sonradan ortaya çıkan bir şeyin mutlaka bir ortaya çıkaranı olduğunu görür.

İnsan, zorluklardan ve sıkıntılarından geçtiğini bilir. Bu sıkıntıları bir beşer gideremeyince kalbiyle semaya yöneler. Diğer günlerinde Rabbini inkar edip kendi putlarına ibadet etse bile, üzüntüsünü gidermesi ve sıkıntıdan kurtarması için Rabbinden yardım diler. Bu kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Hayvanlar bile bir musibetle karşılaşınca başına kaldırır ve gözlerini semaya diker. Allah; insanın başına bir sıkıntı gelince süratle Rabbine yöneldiğini ve sıkıntısını gidermesini dilediğini bildirerek şöyle buyurur: **(İnsana bir zarar isabet etse o, Rabbine dönerek O'na dua eder. Sonra ona kendi lütfundan bir nimet verirse; evvelce O'na yalvardığını unutur ve Allah'a eşler koşar.)²⁵** Müşriklerin halini anlatırken de şöyle buyurur: **(Sizi karada ve denizde gezdiren**

²⁴ 43/ez-Zuhur/9

²⁵ 39/ez-Zumer/8

O'dur. Hatta siz gemilerde bulunduğunuz, o gemiler de içindekileri tatlı bir rüzgarla alıp götürdükleri ve (yolcular) bu yüzden neşelendikleri zaman, o gemiye şiddetli bir fırtına gelip çatar, her yerden onlara dalgalar hücum eder ve onlar çepeçevre kuşatıldıklarını anılarlar da dini yalnız Allah'a has kılarak "Andolsun eğer bizi bundan kurtarırsan mutlaka şükredenlerden olacağız" diye Allah'a yalvarırlar. Fakat Allah onları kurtarınca bir de bakarsın ki onlar, yine haksız yere taşkınlık ediyorlar. Ey insanlar! Sizin taşkınlığınız ancak kendi aleyhinizedir; (bununla) sadece fani dünya hayatının menfaatini elde edersiniz; sonunda dönüşünüz yine bizedir. O zaman yapmakta olduğunuzu size haber vereceğiz.)²⁶ Ve şöyle buyurur: (Dağlar gibi dalgalar onları kuşattığı zaman, dini tamamen Allah'a has kılarak O'na yalvarırlar. Allah onları kurtararak karaya çıkardığı vakit içlerinden bir kısmı orta yolu tutar. Zaten bizim ayetlerimizi, ancak nankör hanımlar bilerek inkar eder.)²⁷

Kainatı yoktan vareden, insanı en güzel şekilde yaratan; insan fitratına kendisine kulluğu ve teslim olmayı yerlestiren; akılların, rububiyyetine ve uluhiyyetine boyun eğdiği ve ümmetlerin rububiyyetini ittifakla kabul ettiği bu ilah mutlaka rububiyyetinde ve uluhiyyetinde bir olmalıdır. Ya-

²⁶ 10/Yunus/22-23

²⁷ 31/Lokman/32

ratmada ortağı olmadığı gibi aynı şekilde uluhiyyetinde de ortağı olmamalıdır. Bu konuda bir çok delil vardır.* Bunlardan bazıları şu şekildedir:

1- Bu kainatta ancak bir ilah vardır. O, yaratıcı ve rızık vericidir. O'ndan başkası fayda veremez ve zararı defedemez. Bu kainatta başka bir ilah olsaydı, onun da bir fiili, yaratması ve emri olurdu. Ve iki ilahtan biri diğerinin ortaklığuna razı olmazdı.²⁸ Mutlaka biri diğerine galip gelir, ona istediğini yaptırdı. Mağlup olanın ilah olması olanaksızdır. Galip gelen, gerçek ilahtır. Rububiyyetinde kendisine hiçbir ilah ortak olamadığı gibi uluhiyyetinde de hiçbir ilah kendisine ortak olamaz. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah hiçbir evlat edinmedi. Onunla birlikte herhangi bir ilah da yoktur. Eğer olsaydı, bu takdirde her bir ilah yarattığını alır, elbette kimisi kimisine üstünlük sağlardı. Allah onların niteleye geldiklerinden münezzehtir.)**²⁹

2- Göklerin ve yerin hükümdarı olan Allah, ibadete layiktir. Çünkü insan kendisine fayda veren ve kendisinden zararı gideren, kötülüğü ve fitneleri uzaklaştırın ilaha yönelir. Bunları yapmaya da göklerin ve yerin ve her ikisi arasındaki hükümdarı olan Allah'dan başkasının gücü yetmez. Müşriklerin iddia ettiği gibi O'nunla beraber başka ilahlar olsayıdı

* Daha geniş bilgi için bkz. Kitabu't Tevhid / Muhammed b. Abdulvahhâb

²⁸ Bkz. Şerhu'l Akideti't Tahaviyye (sf. 39)

²⁹ 23/el-Mu'minun/91

bile kollar, gerçek hükümdar olan Allah'a ibadete git- den yollara koyulurlardı. Çünkü Allah'ın dışında büt- tün bu ibadet edilenler Allah'a ibadet ediyor ve O'na yaklaşmaya çalışıyor olurlardı. Fayda ve zarar vermek elinde olana yaklaşmak isteyenin de - içerisinde Allâh'dan başka ibadet edilen bu ilahlarla birlikte- göklerde ve yerde olanların hepsinin ibadet ettiği gerçek ilaha ibadet etmesi daha uygundur. Allâh Teâlâ şöyle buyurur: **(De ki: Eğer söylediğim gibi Allâh ile birlikte başka ilahlar da bulunsayıdı, o takdirde bu ilahlar, Arş'ın sahibi olan (Allâh'a) ulaşmak için çareler arayacaklardı.)**³⁰ Hakkı ara- yan, Allâh Teâlâ'nın şu kavlini okusun: **(De ki: "Al- lah'dan gayrı (ilah diye) iddia ettiklerinize dua edin bakayım. Onlar göklerde de yerde de zerre ağırlığında bir şeye sahip değildirler. Onların bu ikisinde hiçbir ortaklıği yoktur ve O'nun bunlar- dan hiçbir yardımcı da yoktur." O'nun nezdinde şefaat, kendisine izin verdiklerinden başkasına fayda vermez.)**³¹ Bu ayetler, kalbin Allâh'dan başkasına bağlanması dört açıdan keser:

Birincisi: Şirk koşulanlar, Allâh'ın yanında zerre miktarında bir şeye sahip değildir. Zerre miktarında bir şeye sahip olmayan fayda ve zarar veremez. İlah olmayı ya da Allâh'a ortak olmayı hak etmez. Onlara sahip olan ve onlar üzerinde ta- sarrufta bulunan yalnızca Allâh'dır.

³⁰ 17/el-İsrâ/42

³¹ 34/Sebe'/22-23

İkincisi: Onlar, göklerde ve yerde bir şeye sahip değildir. Göklerde ve yerde de zerre miktarı ortaklıları yoktur.

Üçüncüsü: Allah'ın, yaratıklarından bir yardımcısı yoktur. Bilakis O, onlara hiç bir şekilde muhtaç olmaması ve onların kendisine muhtaç olmaları nedeniyle, kendilerine fayda veren işlerde onlara yardım eder, zarar veren şeyleri onlardan uzaklaştırır.

Dördüncüsü: Şirk koşulanlar, Allah katında kendilerine tâbi olanlara şefaat etme hakkına sahip değildir. Bunun için onlara izin verilmez. Allah Subhanehu ancak dostlarına şefaat etmeleri için izin verir. Allah dostları da ancak Allah'ın sözünden, amelinden ve inancından razı olduğu kimselere şefaat ederler.³²

3- Alemin bütününen düzeni ve herşeyin yerinde olması onu düzenleyenin tek bir ilah, tek bir melik ve tek bir rabb olduğunu en açık delildir. Yaratıklar için O'ndan başka ilah yoktur. Onlar için O'ndan başka rabb da yoktur. Nasıl ki bu kainatın iki yaratıcısının olması imkansızsa, iki ilahın olması da aynı şekilde imkansızdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Eğer göklerle yerde Allah'dan başka ilahlar ol-sayıdı, ikisinin de düzeni bozulup gitmişti.)**³³ Gökyüzünde ve yeryüzünde Allah'dan başka bir ilahın varolduğu farzedilse yeryüzü ve gökyüzünün düzeni

³² Bkz. Gurratu Uyûni'l Muvahhidîn / Abdurrahman b. Hasen (sf. 100)

³³ 21/el-Enbiya/22

bozulurdu. Bu bozulma şöyle olurdu: Allah ile birlikte başka bir ilah daha olsaydı her birinin dileğini yapmaya ve yaptırmaya gücü yeterdi. Aralarında çekişme ve anlaşmazlık olur ve bu nedenle bozulma gerçekleşirdi.³⁴ Bir bedende onu idare eden iki eşit ruhun bulunması imkansızsa ve böyle bir şeyin olması halinde bedenin düzeni bozulup mahvolursa, böyle bir şey imkansızsa nasıl olur da ondan daha büyük olan bir kainatta böyle bir şey düşünülebilir?³⁵

4- Nebilerin ve rasullerin bu konuda birleşmeleri: Bütün milletler, nebilerin ve rasullerin insanların en akıllıları, nefsi yönden onların en temizleri, ahlaki açıdan en üstünleri, kendilerine tâbi olanlara en çok uyarıda bulunan ve Allah'ın muradını en iyi bilenleri, doğru yola en iyi yönelteleri olduğu görüşünde birleşir. Çünkü onlar Allah'dan vahiy almakta ve onu insanlara iletmektedirler. Bütün nebiler ve rasuller, ilki Adem aleyhisselam'dan sonuncusu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e kadar, kavimlerini Allah'a iman etmeye ve O'ndan başkasına ibadet etmeyi terketmeye çağrıma noktasında ve O'nun hak ilah olduğu konusunda birleşmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Senden önce hiçbir rasül göndermedik ki ona “Benden başka ilah yoktur, o halde bana ibadet edin” diye vahyetmiş**

³⁴ Bkz. Fethu'l Kadir (3/403)

³⁵ Bkz. Miftâhu Dâri's Seâde (1/260)

olmayalım.)³⁶ Allah azze ve celle bizlere; Nuh aleyhisselam'ın, kavmine şöyle dediğini anlatır: (**“Allah'dan başkasına ibadet etmeyin. Gerçekten ben sizin için açıklı bir günün azabından korkuyorum.”**)³⁷ Allah Subhanehu, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in kavmine şöyle söylemesini isteyerek buyurur ki: (**De ki: Bana sadece, sizin ilahınızın ancak bir tek Allah olduğu vahyedildi. Hâlâ müslüman olmayacak misiniz?**)³⁸

Bu ilah, kainatı yoktan yaratıp varedendir. İnsanı en güzel şekilde yaratıp şerefleştirendir. İnsan fitratına kendisinin rububiyyetini ve uluhiyyetini kabullenmeyi yerleştirendir. İnsanı ancak O'na teslim olduğunda ve yolunda yürüdüğünde huzura erdiren, insan ruhunu ancak varedicisine sığındığında ve yaratıcısı ile bağ kurduğunda mutmain kılındır. Değerli elçilerinin bildirdiği doğru yoldan başka, nefsin O'nunla iletişime geçecek başka bir bağı yoktur. Bu ilah, insana, ancak O'na iman ettiğinde işlerinin yoluna gireceği ve görevini en güzel şekilde yerine getireceği bir akıl vermiştir.

Fitrat düzgün olup, ruh mutmain olunca, nefis sükunet bulup akıl iman edince insan için dünya ve ahirette huzur, güvenlik ve mutluluk gerçekleşir.

³⁶ 21/el-Enbiya/25

³⁷ 11/Hûd/26

³⁸ 21/el-Enbiya/108

İnsan bunu inkar ederse dünyada dağınık bir şekilde amaçsızca dolaşır. Dünyanın sahte ilahları arasında dağılır. Kendisine kimin fayda vereceğini, kimin kendisinden kötülüğü savacağını bilemez.

İmanın nefiste yerleşmesi ve küfrün çirkinliğinin açıkça ortaya çıkması için Allah örnek verir. Çünkü örnek, anlamayı kolaylaştırır. Bu örnekte işleri birçok ilah arasında dağınık olan insanla, bir tek Rabbine ibadet eden insanı karşılaştırır. Şöyledir buyurur: **(Allah, çekişip duran bir çok ortakların sahip olduğu bir adam ile yalnız bir kişiye bağlı olan bir adamı misal olarak verir. Bu ikisi eşit midir? Hamd, Allah'a mahsustur. Fakat onların çoğu bilmezler.)**³⁹ Allah, tevhid ehli kula ve müşrik kula birçok ortağın sahip olduğu ve ortakların onu kullanmada birbirleriyle çekiştiği bir köleyi örnek verir. O köle onların arasında dağılmıştır. Onlardan her birinin bir isteği vardır. Her birinin verdiği bir görev vardır. Bu köle, sahiplerin arasında şaşırıp kalmıştır, bir metot tutturamaz ve bir yol belirleyemez. Yönüne ve kuvvetini dağıtan farklı ve birbirine ters beklenelerini yerine getirip onları razı edemez. Sadece bir efendinin sahip olduğu, efendisinin ne istediğini ve ne görev verdiği bilen rahattır. Belirli bir yolda yürürlü. İşte bu ikisi bir olmaz. Bu bir efendiye boyun eğer; bilgi, yakın ve belirli bir yolda yürümenin rahatlığıyla nimetlenir. Diğer ise, birbiriyle geçimsiz efendilere boyun eğer; sürekli bir

³⁹ 39/ez-Zümer/29

tedirginlik işkencesi altındadır. Belli bir hal üzere olmaz. Hepsini razı etmek bir tarafa, birini dahi memnun edemez.

Allah'ın varlığı, rububiyyeti ve uluhiyyeti hakkındaki delilleri bu şekilde açıkladıktan sonra, şimdi de O'nun, kainatı ve insanı yaratmasını ve bundaki hikmeti tanıtmaya çalışalım.

Kainatın Yaratılışı

Gökleri ve yerİyle; yıldızları, nehirleri, denizleri, ağaçları ve her türlü hayvanları ile bu kainatı Allah Subhanehu ve Teâlâ yoktan yaratmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(De ki: Siz, yeri iki günde yaratanı inkar edip O'na ortaklar mı koşuyorsunuz? O, alemlerin Rabbidir. Yeryüzüne sabit dağlar yerleştirdi. Orada bereketler yarattı ve orada dört günde, rızıklarını arayanlar için eşit gıdalar takdir etti. Sonra buhar halinde olan göge yöneldi, ona ve yerküreye; “İsteyerek ya da istemeyerek gelin!” dedi. İkisi de; “İsteyerek geldik” dediler. Böylece onları, yedi gök olarak iki günde var etti ve her göge görevini vahyetti. Ve biz, dünya semasını kandillerle donattık, bozulmaktan koruduk. İşte bu; o izzet sahibi, her şeyi bilen (Allah)'ın takdiridir.)**⁴⁰

⁴⁰ 41/Fussilet/9-12

Ve şöyle buyurur: **(İnkar edenler, göklerle yer bitişik bir halde iken bizim onları birbirinden ve her canlı şeyi sudan yarattığımızı düşünmediler mi? Yine de inanmazlar mı? Onları sarsmasın diye yeryüzünde bir takım dağlar diktik. Orada geniş geniş yollar açtık; tâ ki maksatlarına ulaşsınlar. Biz, gökyüzünü sağlam bir tavan yaptık. Onlar ise, gökyüzünün ayetlerinden yüz çevirirler.)⁴¹**

Allah bu kainatı sayısız ve yüce hikmetlerle yaratmıştır. Onun her bir parçasında büyük hikmetler ve göz alıcı mucizeler vardır. Bu mucizelerden birine dahi iyice baksan şaşırtıcı şeyler görürsün. Allah'ın bitkilerdeki eserinin neredeyse her yaprakta, her damarda ve her meyvede bulunan ve insan aklının anlamakta güçlük çektiği hayret verici yönlerine bak.

İnsanın dikkatlice bakmazsa göremeyeceği kadar zayıf şu cılız ve ince damarlardaki su yollarına bak. Nasıl da suyu aşağıdan yukarıya çekebiliyor. Sonra su o yolların genişliğine ve talebine göre taşıyor. Sonra gözün göremeyeceği küçüklükte dağılıp yayılıyor. Sonra ağaçın meyve vermesinin oluşumuna, gözlerden uzak ceninin değişimi gibi bir halden diğer bir hale geçişine bak. O'nu örtüsüz çıplak bir odun olarak görürken birden Rabbinin, yani yaratıcısının ona yapraklarla en güzel örtüyü giydirdiğini görürsün. Sonra zayıf ve cılız bir şekilde meyvesini çıkartır. Bu, o zayıf meyvenin sıcaktan,

⁴¹ 21/el-Enbiya/30-32, Ayrıca bkz. Ra'd Suresi ilk ayetleri

soğuktan ve afetlerden kendisine sığınması için bir örtü olarak; onu korumak için yapraklarının çıkarılmasıından sonra olur. Sonra meyvelere o damarlardan ve yollardan rızkı ve gıdası götürülür. Ve meyveler, çocuğun anne karnında beslenmesi gibi beslenir. Sonra onu, olgunlaşincaya kadar büyütüp gelişтирir. Sonuçta; o kuru odundan bu yumuşak ve lezzetli ürünü çıkartır.

Yeryüzünün nasıl yaratıldığına bakarsan, yine yaratıcısının ve varedicisinin en büyük ayetini görürsün. Allah Subhanehu yeryüzünü bir döşek ve beşik gibi yaratmış ve onu kullarının hizmetine vermiştir.

Kulların rızıklarını, geçim kaynaklarını ve yaşantılarını yeryüzünde kılımıştır. İhtiyaçları ve işleri için bir yerden diğer bir yere gidebilmeleri amacıyla yollar belirlemiştir. Yeryüzünü dağlarla sağlamlaştırmış ve dağları, yeryüzünü sallanmaktan koruyan birer kazık kılımıştır. Yeryüzünü yayıp genişletmiş, uzatıp düzlemiştir. O'nu ölülere ve dirilere toplanma yeri kılımıştır. Yeryüzünün üstü canlıların vatanı, altı da ölülerin vatanıdır. Sonra; güneş, ayı, yıldızları ve burçları ile dönen şu galaksiye bir bak! Bu alem, ömrünün sonuna kadar bu tertip ve düzen içinde nasıl da dönüyor? Bu dünyada gece ve gündüzün, mevsimlerin, sıcak ve soğukun değişimmesine bak. Yeryüzünde bulunan hayvanların ve bitkilerin bundan nasıl faydalandıklarına bak.

Sonra gökyüzünün yaratılışını düşün. Bakışlarını arkaya arkaya gökyüzüne çevir. Gökyüzünün yüksekliğinde, genişliğinde, sabitliğinde, ne altında bir

direğin ne de üzerinde bir bağın olmamasında en büyük ayeti görürsün.

O, gökleri ve yeri tutan Allah'ın kudreti ile tutulmaktadır. Bu kainatın ve parçalarının bir araya getirilmesine, yaratıcısının gücünün mükemmelliğine delalet eden o en güzel düzenine bakınca onu, ihtiyac duyulan her şeyin ve bütün eşyaların hazırlandığı bir ev gibi görürsün. Gökyüzü üzerindeki tavarıdır. Yeryüzü yatağıdır, üzerinde yaşanan ikametgahıdır. Güneş ve ay ışık veren iki lambadır. Yıldızlar, fenerleri ve süsüdür. Bu dünyada yolcuya yol gösterir. Mücevherler ve madenler, hazırlanmış stoklar gibi onun içinde saklanmıştır.

Her şey, faydalı olacağı iş içindir. Bitki çeşitleri amacı için hazırlanmıştır. Hayvan çeşitleri faydalı olacakları işler için ayarlanmıştır. Bazıları binmek, bazıları sütünü almak içindir. Bazıları gıda bazıları giyim içindir. Bazıları da koruma içindir. İnsan ise, davranışları ve emriyle bütün bunları yöneten sorumlu hükümdar kılınmıştır.

Bu kainatın bütününe ya da parçalarından birine iyice bakarsan hayret verici şeyler görürsün. İyice düşünürsen, heva ve taklitten kurtulup insaflı olursan bu kainatın yaratılmış olduğunu kesin olarak anırsın. O'nu kudret ve hikmet sahibi, her şeyi bilen yaratmıştır. Güzel bir şekilde takdir etmiş ve en güzel şekilde düzenlemiştir. Öyle ki, yaratıcının iki olması mümkün değildir. Bilakis ilah birdir ve O'ndan başka ilah yoktur. Göklerde ve yerde Allah'dan başka bir ilah daha olsaydı, gökler ve yer ifsat olur,

düzeni bozulur ve sağladığı faydalar ortadan kalkardı.

Yaratmayı, yaratıcısından başkasına nispet ediyorsan bir ırmak üzerinde dönen, aletleri incelikle düzenlenmiş, her parçası yerli yerince ve güzelce yerleştirilmiş, ona bakanın yapısında ya da görünüşünde hiçbir bozukluk göremeyeceği su çarkına ne dersin? Büyük bir bahçe üzerinde kurulmuş; o bahçede her türlü meyve var ve bu çarkla o meyve ağaçları sulanıyor. O bahçede işleri düzenleyen, gözetimini ve kontrolünü yapan, bütün işlerini gören biri var ki; hiçbir aksama olmaz ve meyveler telef olmaz. Sonra o bahçenin ürünü hasat zamanı ihtiyaçlarına ve zaruri gereksinimlerine göre ihtiyaç sahiplerine, her gruba kendine uygun olarak paylaştırılır ve bu paylaştırma böylece devam eder.

Ne dersin; bu bir yapıçı ve düzenleyici olmadan tesadüfen gerçekleşebilir mi? O hayvanların ve bahçenin varlığı, bütün bunlar hiç bir fail ve düzenleyici olmadan gerçekleşmiş bir tesadüf olabilir mi? Aklın, sana bu konuda ne diyor? Nasıl bir açıklamada bulunuyor? Seni neye yönlendiriyor?⁴²

Kainatın Yaratılışındaki Hikmet:

Bu dönüp dolanmadan ve kainatın yaratılışına bakıştan sonra, Allah'ın bu yüce kainatı ve parlak

⁴² Bu bölüm, Miftâhu Dâri's Seâde'nin çeşitli yerlerinden derlenmiştir. (1/251-269)

ayetleri yaratmadaki nimetlerinden bazılarını zikretmemiz uygun olur. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

1-) İnsanın hizmetine vermek: Allah, bu dünyada kendisine ibadet edecek ve yeryüzüünü imar edecek bir halife yaratmaya hükmedince; onun hayatının düzeni, yaşam ve ölümü için gerekli her şeyi yarattı.

Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini size boyun eğdirmiştir.)⁴³** Ve şöyle buyurur: **(Gökleri ve yeri yaratan, gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkaran, izni ile denizde yüzüp gitmeleri için gemileri emrinize veren, nehirleri de size akıtan ancak Allah'dır. Adetleri üzere seyreden güneşi ve ayı size faydalı kılan, geceyi ve gündüzü istifadenize veren yine Allah'dır. O size istedığınız her şeyden verdi. Eğer Allah'ın nimetini sayacak olsanız sayamazsınız! Doğrusu insan çok zalimdir, çok nankördür!)**⁴⁴

2-) Gökler ve yerler, kainatta bulunan diğer varlıklar Allah'ın rububiyetine şahitlik etsinler ve birliğinin ayetleri olsunlar diye... Çünkü bu dünyadaki en büyük olay Allah'ın rububiyyetini kabul etmek ve birliğine iman etmektir. Bu en büyük olay olunca da bunun üzerine en büyük şahitler tayin etmiş ve onun için en büyük deliller ortaya koymuştur. Onun için en açık deliller getirmiştir. Allah Teâlâ gökleri, yeri ve

⁴³ 45/Câsiye/13

⁴⁴ 14/Ibrahim/32-34

diğer varlıklarını buna şahitlik etsinler diye yaratmıştır. Bu nedenle şu ayetlerde olduğu gibi Kur'an-ı Kerim'de "O'nun ayetlerinden biri de..." ibaresi çokça geçer: (**O'nun ayetlerinden biri de gökleri ve yeri yaratmasıdır.**) (**O'nun ayetlerinden biri de geceleyin uyumanız, gündüzün de Allah'ın lütfundan (nasibinizi) aramanızdır.**) (**O'nun ayetlerinden biri de, korku ve ümit vermek üzere şimşegi göstermesidir.**) (**Gögün ve yerin O'nun buyruğu ile durması da O'nun ayetlerindendir.**)⁴⁵

3-)Öldükten sonra yeniden diriliş şahit olmaları için... Çünkü hayat iki hayattır; dünya hayatı ve ahiret hayatı.. Ve ahiret hayatı gerçek hayatı. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (**Bu dünya hayatı sadece bir oyun ve oyalanmadan ibarettir. Ahiret yurduna gelince, işte asıl hayat odur. Keşke bilmış olsalardı!**)⁴⁶ Çünkü ahirette cennet ehli için cennette ebedi kalış ve cehennem ehli için cehennemde ebedi kalış vardır.

Ahiret hayatına insan ancak öldükten sonra ulaşacağı ve ölümünden sonra yeniden diriltileceği için Rabbi ile bağı kopmuş fîtratı bozulmuş ve aklı ifsat olmuş kişiler bunu inkar eder. Bu nedenle Allah, nefisler ölümden sonra yeniden diriliş iman etsin ve kalpler kesin olarak inansın diye deliller koymuş ve kanıtlar sunmuştur. Çünkü yaratılışı yeniden yapmak, ilk olarak yaratmaktan daha

⁴⁵ Ayetler için bkz. 30/er-Rûm/22-25

⁴⁶ 29/el-Ankebüt/64

kolaydır. Hatta, göklerin ve yerin yaratılışı, insanın yeniden yaratılmasından daha büyütür. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İlk olarak mahluku yaratıp sonra bunu tekrarlayan O'dur ki, bu O'nun için pek kolaydır.)**⁴⁷ Ve şöyle buyurur: **(Göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından elbette daha büyük bir şeydir.)**⁴⁸ Yine şöyle buyurur: **(Allah; görmekte olduğunuz gökleri direksiz olarak yükselten, sonra Arş üzerine istivâ eden, güneşi ve ayı emrine boyun eğdirendir. Her biri, belirli bir vakte kadar akıp gitmektedir. O, Rabbinize kavuşacağınızı kesin olarak inanmanız için işi düzenleyip ayetleri açıklayandır.)**⁴⁹

Ey insanoğlu:

Tüm bu kainat senin hizmetine verilmiş; Allah'dan başka ilah olmadığına, O'nun tek olduğuna ve ortağını olmadığına şahitlik eden ayetler gözlerinin önüne dikilmiştir. Yeniden dirilişinin ve ölümden sonraki hayatının, göklerin ve yerin yaratılışından daha kolay olduğunu, Rabbine kavuşacağını ve O'nun seni ameline göre hesaba çekenacağını öğrendin. Bütün bu kainatın Rabbine ibadet ettiğini, bütün mahlukatın Rabbini hamd ile

⁴⁷ 30/er-Rûm/27

⁴⁸ 40/ Ğâfir/el-Mü'min /57

⁴⁹ 13/er-Râ'd/2

tesbih ettiğini de bildin. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Göklerde ve yerde olanların hepsi mülkün sahibi, mukaddes, izzet ve hikmet sahibi Allah'ı tesbih eder)**⁵⁰ O'nun yüceliği önünde secde ettiğini bildin. **(Görmedin mi ki, göklerde olanlar ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların bir çoğu Allah'a secde ediyor. Bir çögünün üzerine de azap hak olmuştur.)**⁵¹ Hatta bütün bu kainatın, Rabbine uygun bir şekilde ibadette bulunduğu bildin. **(Göklerde ve yerde bulunanlarla dizi dizi kanat çırpıp uçan kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini görmez misin? Her biri kendi tesbihini ve duasını bilmıştır.)**⁵²

Bedenin, Allah'ın takdirine ve düzenine uygun bir şekilde yürüyor. Kalp, akciğer, karaciğer ve diğer bütün organlar Rabbine teslim olmuş; idarelerini Rablerine teslim etmiş... Bütün bunlardan sonra ey insan; Rabbine iman etme ve onu inkar etme arasında tercih yapmak zorunda olduğun kişisel kararın, etrafındaki kainatın ve hatta bedeninin mübarek seyrine aykırı ve sapık bir karar mı olacak?!

Akıllı ve olgun insan, aykırılığı ve sapıklığı kendine yakıştıramaz.

⁵⁰ 62/el-Cum'a/1

⁵¹ 22/el-Hacc/18

⁵² 24/en-Nûr/41

İnsanın Yaratılışı ve Şereflendirilmesi

Allah, bu kainatın imarına uygun bir mahluk yaratmaya hükmetti. Bu mahluk, insandı. Allah'ın hikmeti gereği insanın yaratıldığı madde yeryüzü oldu ve insanı yaratmaya çamurdan başladı. Sonra ona, taşıldığı bu güzel şekli verdi. İnsanın şekli tamamlanınca ona ruh üfledi ve ortaya işiten ve gören, hareket eden, konuşan en güzel şekilde bir insan çıktı. Rabbi onu cennetine yerleştirdi. Ona bilmesi gereken her şeyi öğretti. Cennette olan her şeyi ona mubah kıldı. İmtihan olarak, ona bir ağaç yasaklıdı. Allah, onun makamını ve derecesini göstermek istedi ve meleklerle, ona secde etmesini emretti. Büttün melekler ona secde etti. İblis hariç... O, inadı ve büyüklenmesi nedeniyle secde etmekten kaçındı. Emrine karşı geldiği için Rabbi ona kızdı ve onu rahmetinden kovdu. Çünkü o, büyüklenmişti. İblis, Rabbinden ömrünü uzatmasını ve Kiyamet gününe kadar kendisine süre vermesini istedi. Rabbi ona süre verdi ve ömrünü Kiyamet gününe kadar uzattı. Şeytan, kendisine ve nesline üstün kılındığı için Adem aleyhisselam'ı çekemedi. Büttün ademoğullarını; onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından yaklaşarak saptıracağın dair Rabbi adına yemin etti.

Allah'ın, takva sahibi, sadık ve iħlaslı kulları hariç.. Çünkü Allah onları şeytanın hilesinden ve tuzağından korumuştur. Allah, Adem aleyhisselam'ı şeytanın tuzağına karşı uyardı. Şeytan, Adem aleyhisselam'a ve eşi Havva'ya onları cennetten çıkmak ve onlara ayıp yerlerini göstermek için vesvese verdi. Onlara, "Ben size nasihatte bulunuyorum. Allah size, melek olmamanız ya da kalıcı olmamanız için bu ağaç yasakladım" diye yemin etti.

Bunun üzerine Adem ve Havva, Allah'ın kendilerine yasakladığı ağaçtan yediler. Allah'ın emrine karşı gelmelerinin cezası olarak kendilerine ilk isabet eden ayıp yerlerinin görünmesiydi. Allah onlara, şeytanın tuzağına karşı uyarısını hatırlattı. Adem aleyhisselam Rabbinden bağışlanma diledi ve Rabbi onu bağışladı. Tevbesini kabul etti ve O'na doğruya gösterdi. Oturduğu cennetten artık ikamet edeceği ve bir vakte kadar içinde yaşayacağı yeryüzüne inmesini emretti. O'na (Adem'e) ondan yaratıldığını, onun üzerinde yaşayacağını, orada öleceğini ve ondan diriltileceğini haber verdi.

Adem aleyhisselam ve eşi Havva yeryüzüne indi. Nesilleri üredi. Emrettiği şekilde Allah'a ibadet ediyorlardı. Çünkü Adem aleyhisselam bir peygamberdi.

Allah, bize bu olayı bildirerek şöyle buyurur: **(Andolsun sizi yarattık, sonra size şekil verdik, sonra da melek'lere "Adem'e secde edin" diye emrettik. İblisten başka hepsi secde ettiler. Fakat o, secde edenlerden olmadı. Allah**

(şeytana) buyurdu ki: "Sana emrettiğim vakit seni secde etmekten alıkoyan nedir?" (İblis): "Ben ondan daha hayırlıyorum. Çünkü beni ateşten yarattın, onu da çamurdan yarattın" dedi. Allah, "Öyle ise" dedi, "Oradan (cennetten) in; orada büyülüksüz taslamak senin haddin değildir. Çık! Çünkü sen aşağılıklardansın!" İblis, "Bana (insanların) tekrar dirilecekleri güne kadar mühlet ver" dedi. Allah, "Haydi sen mühlet verilenlerdensin" buyurdu. İblis, "Öyle ise beni azdırmana karşılık, and içermi ki, ben de onları (insanları) saptırmak için senin doğru yolunun üstünde tuzak kuracağım. Sonra onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen, onların çoklarını şükredenlerden bulamayacaksın!" dedi. Allah şöyle buyurdu: Haydi sen, yerilmiş ve kovulmuş olarak oradan çık! Andolsun ki, onlardan kim sana uyarsa, sizin hepinizi cehenneme dolduracağım. (Allah buyurdu ki:) Ey Adem! Sen ve eşin cennette yerleşin, dilediğiniz yerden yiycin. Ancak şu ağaç'a yaklaşmayın, sonra zalimlerden olursunuz. Derken şeytan avret mahallerini kendilerine göstermek için onlara vesvese verdi ve "Rabbiniz, sırf melek olursunuz veya ebedi kalanlardan olursunuz diye sizi bu ağaçtan menetti" dedi. Ve onlara "Ben gerçekten size öğüt verenlerdenim" diye yemin etti. Böylece onları hile ile aldattı. Ağaçın meyvesini

tattıklarında avret mahalleri kendilerine göründü. Ve cennet yapraklarından üst üste yamayıp üzerlerine örtmeye başladılar. Rableri onlara; “Ben sizi o ağaçtan menetmedim mi ve şeytan size apaçık bir düşmandır demedim mi?” diye nida etti. (Adem ile eşi) dediler ki: “Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmnettik, eğer bizi bağışlamaz ve bize acımasan mutlaka ziyan edenlerden oluruz.” Allah buyurdu ki: “Birbirinize düşman olarak inin, sizin için yeryüzünde bir süreye kadar yerleşip kalma ve yaşayıp faydalananmavardır.” “Orada yaşayacaksınız, orada öleceksiniz ve oradan (diriltili) çıkarılacaksınız” dedi.)⁵³

Allah'ın bu insanı yaratmadaki yüce sanatını düşündüğünde onu en güzel bir şekilde yarattığını, ona bütün şeref elbiselerini giydirdiğini görürsün. Akıl, ilim, anlayış gücü, konuşma, şekil ve güzel bir biçim, şerefli bir görünüm, dengeli bir cisim, düşünme ve sonuç çıkarma yoluyla ilim elde etme, iyilik, itaat ve uysallık gibi üstün ve değerli huylara sahip olma..

Rahim içinde, oraya konulmuş bir nutfeykenki ilk hali ile Adn cennetlerinde melek yanına gelirkenki hali arasında ne kadar da fark var? (Yapıp yaratınların en güzeli olan Allah ne yücedir!)⁵⁴

⁵³ 7/el-A'râf/11-25

⁵⁴ 23/el-Mü'minün/14

Dünya bir köydür, insan da onun sakini... Her şey onunla meşgul ve onun faydasına çalışır. Her şey onun hizmeti ve ihtiyaçları için konulmuş. Onu korumakla görevli melekler gece ve gündüz onu korurlar. Yağmurla ve bitkilerle görevli melekler onun rızkı için çalışıp, gayret ederler. Gezegenler onun hizmetine sunulmuş, onun faydasına dönerler. Güneş, ay ve yıldızlar hizmetine verilmiş; zamanını ve yiyeceklerinin düzenini ayarlaması için akıp gitmektedir. Gökyüzü alemi rüzgarlarıyla, havasıyla, bulutıyla, kuşıyla ve içindeki diğer varlıklarla onun hizmetindedir. Yeryüzü aleminin tümü onun hizmetindedir. Yer, dağlar, denizler, nehirler, ağaçlar, meyveler, bitkiler, hayvanlar ve yeryüzünde bulunan her şey onun yararına yaratılmıştır. **(Gökleri ve yeri yaratan, gökten suyu indirip onunla rızık olarak size türlü meyveler çıkaran, izni ile denizde yüzüp gitmeleri için gemileri emrinize veren, nehirleri de size akıtan ancak Allah'dır. Adetleri üzere seyreden güneşi ve ayı size faydalı kılan, geceyi ve gündüzü istifadenize veren yine Allah'dır. O size istediğiniz her şeyden verdi. Eğer Allah'ın nimetini sayacak olsanız sayamazsınız! Doğrusu insan çok zalimdir, çok nankördür!)**⁵⁵

Onu şerefleştirmesinin mükemmelliği dolayısıyla onun dünya hayatında ihtiyaç duyduğu her

⁵⁵ Miftâhu Dâri's Seâde (1/327-328), Ayetler: 14/Ibrahim/32-34

şeyi ve ahiret hayatında onu yüksek derecelere ulaştıracak vasıtaları da yaratmıştır. Ona kitaplarını indirmiş ve kendisine Allah'ın şeriatını bildiren ve Allah'a çağırın rasüllerini göndermiştir. Sonra onun için nefsinden -yani Adem aleyhisselam'ın nefsinden- kendisiyle sükunet bulacağı fîtrî (nefsî, aklî, bedenî) ihtiyaçlarına cevap verecek, yanında rahat, huzur ve sükunet bulacağı bir eş yarattı. O ikisi bir araya geldiklerinde sükunet, yeterlilik, sevgi ve rahmet hissederler. Çünkü bedenî, nefsî ve sinirsel yapılarında her birinin, diğerinin isteklerine cevap verebilecek ve yeni bir nesil oluşturacak ortak özellikleri görülür. Nefislerine bu hisler ve duygular yerleştirilmiş ve bu bağda, nefis ve sinirler için bir sükunet, beden ve kalp için bir rahatlama, hayat ve yaştı için bir istikrar, ruhlar ve vicdanlar için bir tanışıklık, erkek ve kadın için eşit şekilde bir huzur yaratılmıştır.

Allah, insanoğulları arasında mü'min kullarına ayrı bir özellik vermiştir. Onları, dost edinmiştir. Onları kendisine ibadet için seçmiştir. Onlar, Allah için ve şeriatına uygun olarak, cennetinde Rablerinin yakınında olabilmek amacıyla çalışırlar. Onlar arasında; nebiler, rasüller, veliler ve şehitler seçmiştir. Onlara bu dünyada nefislerin tattığı en büyük nimeti bağışlamıştır. Bu nimet; Allah'a ibadet, O'na itaat ve O'na yalvardır. Ayrıca onlara başkalarının bulamadığı nimetler vermiştir. Emniyet, huzur ve mutluluk bunlardan bazılarıdır. Bundan daha büyüğü ise onların, rasüllerin getirdiği gerçeği bilmeleri ve ona

iman etmeleridir. Allah onlar için ahiret hayatında kalıcı nimetler ve büyük bir kurtuluş, keremine layık şeyler hazırlamıştır. İmanlarının ve samimiyetlerinin karşılığını onlara verir. Hatta ihsanı dolayısıyla, daha fazlasını verir.

Kadının Konumu

İslam'da kadın geçmiş milletlerin ulaşamadığı ve gelecek milletlerin de yetişemeyeceği yüksek bir konuma ulaşmıştır. Çünkü İslam'ın insana kazandırdığı şerefe kadın ve erkek eşit şekilde ortaktır. Onlar bu dünyada Allah'ın hükümleri önünde eşittir. Ahirette sevabı ve cezası önünde eşit olacakları gibi... Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Biz gerçekten ademoğlunu şerefleştirdik.)⁵⁶** (Ana ve babanın ve yakınların bırakıklarından erkeklerle bir pay vardır; ana ve babanın ve yakınların bırakıklarından kadınlar da bir pay vardır.)⁵⁷ (Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi, kadınların da erkekler üzerinde bir takım iyi davranışa dayalı hakları vardır.)⁵⁸ (Mü'min erkeklerle mü'min kadınların da bir kısmı bir kısmının velileridir.)⁵⁹ (Rabbin; sadece kendisine

⁵⁶ 17/el-İsrâ/70

⁵⁷ 4/en-Nisâ/7

⁵⁸ 2/el-Bakara/228

⁵⁹ 9/et-Tevbe/71

kulluk etmenizi, ana-babaniza da iyi davranışmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine “Of!” bile deme; onları azarlama. İkisine de güzel söz söyle. Onları esirgerek üzerlerine kanat ger ve “Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, sen de onları esirge!” de.)⁶⁰ (Bunun üzerine Rableri onların dualarını kabul etti, “Ben; erkek olsun kadın olsun, sizden çalışan hiçbir kimsenin yaptığını boşça çıkarmayacağım” (dedi).)⁶¹ (Erkek veya kadın, kim mü'min olarak salih amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve onların mükafatlarını, yapmakta oldukları en güzeli ile veririz.)⁶² (Erkek olsun kadın olsun, her kim de mü'min olarak salih ameller işlerse, işte onlar cennete girerler ve zerre kadar haksızlığa uğratılmazlar.)⁶³

Kadının İslam'da kazandığı bu şerefin hiçbir dinde ve millette, hiçbir kanunda örneği yoktur. Roma medeniyeti; kadının erkeğin kölesi olduğunu kararlaştırmıştır. Kesinlikle hiçbir hakkı yoktur. Roma'da büyük bir toplantı düzenlenmiş ve kadın konusunu araştırılmıştır. Sonuçta kadının, nefsi olmayan bir varlık olduğu; bu nedenle onun için

⁶⁰ 17/el-İsrâ/23-24

⁶¹ 3/Âl-i İmrân/195

⁶² 16/en-Nahl/97

⁶³ 4/en-Nisâ/124

ahiret hayatının olmayacağı ve pislik olduğu kararlaştırılmıştır.

Atina'da kadın düşük bir eşya kabul edilir, alınır ve satılırdı.

Eski Hint kanunları; veba, ölüm, cehennem, yılan zehri ve ateşin, kadından daha hayatı olduğunu kararlaştırmıştır. Kadının yaşam hakkı, efendisi olan kocasının ömrünün bitmesiyle sona ererdi. Kocasının cesedini yakılırken görünce kendini onun ateşine atardı. Böyle yapmazsa lanetlenirdi.

Yahudilikte ise kadın hakkında "Eski Ahit"te şu hüküm bulunmaktadır. "Ben ve kalbim dolaştık; bilmek için, aramak için ve talep etmek için şerrin cehalet olduğunu, ahmaklığın delilik olduğunu.. Ve ölümden daha acı bir şey buldum: Kadın... Onun kendisi tuzak, kalbi bağ, elleri prangadır."⁶⁴

İşte bu eski çağlardaki kadın.. Kadının orta çağdaki ve modern çağdaki halini ise aşağıdaki olaylar en iyi şekilde açıklar.

Danimarkalı yazar "Wieth Kordsten" Katolik kilisesinin kadına bakışını şu sözlerle açıklar: "Orta çağda kadına verilen değer (kadını ikinci sınıf bir mahluk sayan Katolik mezhebinin görüşü doğrultusunda) gerçekten çok sınırlıydı.

Miladi 586 yılında kadın konusunu görüşmek üzere bir toplantı yapıldı. Kadın insan sayılacak mı, yoksa sayılmayacak mı? Tartışmalar sonucu top-

⁶⁴ Sifru'l Câmia, (7/25-26) Eski Ahit'i Yahudiler de, Hıristiyanlar da kutsal kabul eder ve ona inanır.

lantıya katılanlar kadının insan olduğuna, fakat erkeğe hizmet etmek için yaratıldığına karar verdiler.

Fransız kanununun 217. maddesinde şu belirtilmektedir: "Evli kadının -evliliği kocasının mülkiyeti ve kendi mülkiyetinin ayrılığı esasına dayansa dâhibe etmesi, mülkiyetini başkasına devretmesi ve rehin vermesi caiz değildir. Kocasının anlaşmaya katılımı ya da yazılı onayı olmadan karşılıklı ya da karşılıksız mülk edinemez.

İngiltere'de 8. Henry, İngiliz kadınına Kutsal Kitabı okumayı yasakladı. Kadınlar miladi 1850 yılına kadar vatandaş sayılmadılar. Yine miladi 1882 yılına kadar kişisel haklardan yoksun kaldılar.⁶⁵

Avrupa'da, Amerika'da ve sanayi ülkelerinde yaşayan bugünkü kadına gelince o, ticari amaçlarla kullanılan sıradan bir varlıktır. Reklam kampanyalarının bir parçasıdır. Hatta durum öyle bir hal almıştır ki, reklam kampanyalarında malların, onun üzerinde sunulması için, bedeni mubah görülmüş ve erkeklerin koyduğu kurallar gereği, her alanda erkekler için sadece bir eğlence olarak sunulmuştur.

Kadın, eliyle, düşüncesiyle ya da bedeniyle bir şeyler verebildiği müddetçe ilgi odağıdır. Fakat yaşılanıp verme gücünü kaybedince, fertleri ve müesseseleri ile toplum onu terk eder. Yalnız başına evinde ya da bakım evlerinde yaşar.

⁶⁵ Silsiletu Mukaareneti'l Edyân / Dr. Ahmed Çelebi (3/210-213)

Şimdi bunu Allah Teâlâ'nın Kur'ân-ı Kerim'inde zikrettiği şu sözleri ile karşılaştır: **(Mü'min erkeklerle mü'min kadınların da bir kısmı bir kısmının velileridir.)⁶⁶** (Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları gibi, kadınların da erkekler üzerinde bir takım iyi davranışa dayalı hakları vardır.)⁶⁷ (Rabbin; sadece kendisine kulluk etmenizi, ana-babanıza da iyi davranışmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine "Of!" bile deme; onları azarlama. İkisine de güzel söz söyle. Onları esirgerek üzerlerine kanat ger ve "Rabbim! Küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse, sen de onları esirge!" de.)⁶⁸

Rabbi kadını bu şekilde şereflendirerek insanlığa kesin bir şekilde şunu bildirmektedir. O, kadını; anne, eş, kız çocuğu ve kız kardeş olması için yaratmıştır. Ve bunun için erkekleri kapsamayan kadına has kurallar koymuştur.

⁶⁶ 9/et-Tevbe/71

⁶⁷ 2/el-Bakara/228

⁶⁸ 17/el-Îsrâ/23-24

İnsanın Yaratılış Hikmeti

Geçen bölümde Allah'ın Adem'i yarattığı konusu zikredilmişti. Allah, Adem için eşi Havva'yı yarattı ve onları cennete yerleştirdi. Sonra Adem Rabbine karşı geldi. Daha sonra yaptığından dolayı bağışlanma diledi ve Allah da O'nu affetti. O'na doğru yolu gösterdi ve cennetten çıkışmasını, yeryüzüne inmesini emretti. Allah Subhanehu ve Teâlâ'nın bu emrinde akılların idrak edemeyeceği, dillerin tanımlayamayacağı kadar çok hikmetler vardır. Biz burada, bu hikmetlerden bir kısmını sunacağız:

1- Allah Subhanehu, yaratıkları kendisine ibadet etmeleri için yaratmıştır. Bu, onların yaratılış gayesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.)⁶⁹ Yaratılanlardan istenilen kulluğun kemâlinin, ebedilik ve nimetler yurdunda gerçekleşmeyeceği bilinen bir şeydir. Bu ancak, imtihan ve sınanma yurdunda gerçekleşir. Ebedilik yurdu, imtihan ve sorumluluk yeri değil, lezzetlerden ve nimetlerden faydalanan yeridir.

2- Allah Subhanehu, onlardan nebiler ve rasuller, veliler ve şehitler edinmek istemiştir. Onları

⁶⁹ 51/ez-Zâriyât/56

sever ve onlar da O'nu sever. Onları düşmanları ile karşı karşıya bırakır ve onları, düşmanları ile imtihan eder. Allah'ı kendi nefislerine tercih edip canlarını ve mallarını O'nun rızası ve sevgisi için verince de rızasını ve sevgisini kazanırlar. Bunun dışında bir şeyle ulaşılamayacak derecede O'na yaklaşırlar. Rasullük, nebilik ve şehitlik dereceleri Allah katında derecelerin en üstünleridir. İnsan buna, ancak Allah Subhanehu'nun Adem aleyhisselam'ı ve zürriyetini yeryüzüne indirmeyi takdir etmesiyle ulaşabilirdi.

3- Allah Subhanehu, apaçık ve hak hükümdardır. Emreden ve yasaklayan, mükafâtlandıran ve cezalandıran, aşağılayan ve şereflendiren, izzet ve zillet veren hükümdardır. O'nun bu hükümdarlığı, Adem'i ve zürriyetini hükümdarlığının kurallarının üzerinde gerçekleşeceği bir dünyaya indirmeyi gerektirmiştir. Sonra onları yaptıklarının karşılığını görecekleri bir dünyaya nakleder.

4- Allah, Adem aleyhisselam'ı yeryüzünün her yanından alınmış bir avuç topraktan yaratmıştır. Yeryüzünde kötü de vardır, iyi de vardır. Zorluk da vardır, kolaylık da vardır. Allah Subhanehu, Adem aleyhisselam'ın zürriyetinde cennette yaşaması doğru olmayanlar bulunduğunu bildiği için O'nu, iyinin ve kötüün birbirinden ayrılacağı bir dünyaya indirmiştir. Sonra Allah Subhanehu onları iki kısma ayırrı: İyileri kendi yanına ve cennetin almiş, kötüleri ise bedbahtların ve kötülerin yeri olan cehenneme koymuştur.

5- Allah Subhânehu'nun güzel isimleri vardır. El-Ğafûr (çokça bağışlayan), er-Rahîm (merhamet eden), el-Afuvv (affedici) ve el-Hâlîm (acele etmeyen ve yumuşak davranışan) O'nun isimlerindendir. Bu isimlerin etkisinin mutlaka ortaya çıkması gereklidir. Allah'ın hikmeti, Adem aleyhisselam'ı ve zürriyetini, güzel isimlerinin etkisinin onların üzerinde görüleceği bir dünyaya indirmeyi gerektirmiştir. Böylece Allah, dilediğini bağışlar, dilediğine merhamet eder. Dilediğini affeder ve dilediğine yumuşak davranışır. Ve bu şekilde isim ve sıfatlarının etkisi ortaya çıkar.

6- Allah Subhânehu, Adem aleyhisselam'ı ve zürriyetini hayra ve şerre uygun, şehvet ve fitne illetine, akıl ve ilim illetine gereksinim duyan bir birleşimden yaratmıştır. Bu nedenle Allah Subhânehu, Adem'de akıl ve şehveti yaratmış ve bunları, içeriğiyle birlikte illet olarak tayin etmiştir. Böylece, muradı tam olarak yerine gelir ve hikmetindeki ve gücündeki üstünlüğü kulları için aşikar olur. Hükümrانlığındaki ve mülkündeki lütfu, iyiliği ve rahmeti ortaya çıkar. Hikmeti, Adem aleyhisselam'ı ve zürriyetini, imtihanın tamamlanması için yeryüzüne indirmesini gerektirmiştir. Böylece insanın bu illetler karşısındaki tepkisinin görülür ve bunun sonucu olarak insan, şerefleendirilir ya da aşağılanır.

7- Fayda veren iman, bilinmeyene inanmaktadır. Kiyamet günü gördükten sonra zaten herkes iman edecektir. Nimetler yurdunda yaratılmış olsalardı, bilinmeyene iman ile ulaştıkları dereceyi, lezzeti ve

şerefi elde edemezlerdi. Bu nedenle Allah onları, bilinmeyene iman etmelerine imkan olan bir dünyaya indirdi.

8- Allah Subhânehu Adem'i ve zürriyetini yeryüzüne indirmekle, kendilerine nimet verdiği kullarının, O'nun nimetlerinin değerini bilmelerini dilemiştir. Böylece onların sevgileri ve şükürleri daha büyük olur. Allah'ın onlara bağışladığı nimetlerden daha çok lezzet alırlar. Yine Allah Subhânehu, düşmanlarına yaptığını ve onlar için hazırladığı azabı göstermiştir. Nimet verdiği kullarını, kendilerini nimetlerle ayrıcalıklı kıldıguna şahit tutmuştur. Bu şekilde onların sevinci artar ve mutlulukları daha büyük olur. Bu, onlara bağışladığı nimetinin kemâli ve onlara olan sevgisi nedeniyedir. Dolayısıyla; onların mutlaka yeryüzüne indirilmesi, imtihan edilmesi ve seçilmesi gerekmıştır. Rahmeti ve fazlı ile dileğini başarılı kılar. Hikmeti ve adaleti ile dileğini terk eder. O, her şeyi bilen ve hikmet sahibidir.

9- Allah, Adem aleyhisselam ve zürriyetinin en güzel halleriyle cennete dönmelerini dilemiştir. Bu nedenle onlara önceden dünya meşakkatini, üzüntülerini, kederlerini ve acılarını tattırmıştır. Bunlar, ahiret hayatında cennete girmenin değerini onların yanında büyük kılar. Çünkü bir şeyin tersi, tersi olduğu şeyin güzelliğini ortaya çıkarır.⁷⁰

⁷⁰ Bkz. Miftâhu Dâri's Seâde (1/6-11)

İnsanın yaratılışını ve dünyaya indirilişini izah ettikten sonra, onun sahih dine olan ihtiyacını açıklamamız uygun olacaktır.

İnsanların Dine İhtiyacı

İnsanların dine ihtiyacı, yaşam için gerekli şeylere olan ihtiyaçlarından daha büyüktür. Çünkü insan, Allah'ın neden razı olacağını ve neye kızacağını mutlaka bilmelidir. Mutlaka yarar getirecek bir hareketi ve zararı defedecek bir hareketi olmalıdır. Allah'ın şeriatı, yarar getirecek şeyleri ve zarar verecek şeyleri birbirinden ayırrı. Şeriat, Allah'ın yarattıkları arasındaki adaletidir. Kulları arasındaki nurudur. İnsanların, yapacakları ve terk edecekleri şeyleri ayırt edecekleri bir şeriat olmadan yaşamaları mümkün değildir.

İnsanın bir iradesi olduğu için mutlaka ne istedığını bilmelidir. İstediği onun için faydalı mıdır yoksa zararlı mıdır? İyiliğine midir yoksa kötülüğüne midir? Bunu bazı insanlar fitratları ile bilir. Bazıları da akıllarını kullanarak bilir. Bazıları ise ancak peygamberlerin bildirmesi ile, onlara bunu açıklaması ve doğru yolu göstermesi ile bilir.⁷¹

⁷¹ Bkz. Et-Tedmûriyye / İbn Teymiyye (sf.213-214), Miftâhu Dâri's Seâde (2/383)

Ateist ve materyalist akımlar ne kadar ortaya çıkıp güzel gösterilirse gösterilsin, görüşler ve düşünceler ne kadar çoğalırsa çoğalsın fertlerin ve toplumların doğru dine ihtiyacını gideremez. Ruhun ve bedenin gereksinimlerine cevap veremez. Tersine, fert bu düşünce ve akımların derinine indikçe onların kendisine bir güvenlik sağlamadığının ve susuzluğunu gidermediğinin, onlardan kurtuluşun ancak doğru dine sığınmakta olduğunun kesin bir şekilde farkına varır. Ernest Rinan şöyle der: "Her şeyin zamanla eriyip yok olması; aklı, ilmi ve üretimi kullanma özgürlüğünün ilga edilmesi mümkündür. Fakat dindarlığın silinmesi imkansızdır. Bilakis dindarlık, insanı yeryüzü hayatında degersiz şeyle sınırlamak isteyen materyalist düşüncenin batıllığını haykiran bir kanıt olarak kalacaktır."⁷²

Muhammed Ferid Vecdî ise şöyle der: "Dindarlık düşüncesinin yok olması imkansızdır. Çünkü o, nefsin eğilimlerinin en yücesi ve duygularının en değerlidir. İnsanın başını dik tutan bir eğilim olduğunu ise söylemeye bile gerek yoktur. Bilakis bu eğilim daha da artacaktır. Akıl sahibi onunla güzeli ve çirkini anladıkça insanın fitratında varolan dindarlık gelip onu bulacak ve insanın yaratılışındaki bu olgu, onun zihinsel yeteneklerinin

⁷² Bkz. Ed-Din / Muhammed Abdullah Derrâz (sf.87)

yüksekliği ve bilgisinin gelişmişliği ölçüsünde artacaktır.”⁷³

İnsan, Rabbinden uzaklaşıkça zihinsel yeteneklerinin yüksekliği ve bilgi ufkunun genişliği ölçüsünde, Rabbini ve O'nun için yapması gerekeni bilmediğini fark eder. Nefsinı, onun yararına ve zararına olacak şeyleri, onu mutlu edecek ve bedbaht kılacak şeyleri, astronomi ve atom enerjisi gibi bilimlerin her türlü inceliğini bilmediğini fark eder. Böylece bilgili insan, gurur ve kibirden alçakgönüllülüğe ve teslimiyete dönüş yapar. Bu bilimlerin arasında hikmet sahibi bir bilenin, tabiatın arasında güçlü bir yaratıcının olduğuna inanır. Bu gerçek, insaf sahibi araştırmacıyı gayba iman etmeye, doğru dine boyun eğmeye, fitratının ve yaratılışında var olan eğilimin sesine kulak vermeye mecbur kılar. Şayet insan bunu terk ederse, fitratı bozulur ve dilsiz hayvan seviyesine düşer. Böylece; tevhid ile Allah'ı birleme ve belirlediği şekilde O'na ibadet etmeye dayalı gerçek dindarlığın, yaşam için zaruri bir unsur olduğu sonucunu çıkarırız. Öyle ki; kişi, onunla Alemlerin Rabbi Allah'a kulluğunu gerçekleştirsün. Dünya ve ahirette mutsuzluktan, yorgunluk ve bitkinlikten kurtulsun ve mutluluğu elde etsin. O, insandaki nazari gücün tamamlanması için zaruridir ve akıl, yalnızca onunla açlığını giderir. O olmadan, yüksek hedeflerini gerçekleştiremez.

⁷³ a.g.e. (sf. 88)

O, ruhun arınması ve vicdan kuvvetinin eğitimi için zaruri bir unsurdur. Çünkü seçkin duygular, dinde geniş bir alan ve kaynağı tükenmeyen bir pınar bulur; böylece gayesine ulaşır.

O, desteklediği en büyük etkenler ve itici güçlerle, ümitsizlik ve çaresizlik faktörlerine karşı donattığı en büyük araçlarla irade kuvvetinin tamamlanması için zaruri bir unsurdur.

Bu nedenle; nasıl "İnsan, yapısı gereği medenidir" diyenler varsa, bizim de "İnsan, yaratılışı gereği dindardır"⁷⁴ dememiz gerekir. Çünkü insanın iki gücü vardır: Teorik bilgi gücü ve irade gücü.

Tam mutluluğu, bilgi ve irade güçlerinin tamamlanmasına bağlıdır. Bilgi gücünün tamamlanması ise ancak şunları bilmesiyle gerçekleşir:

1. İnsanı yoktan var eden ve üzerine nimetler yağdıran, rızık verici ve yaratıcı ilahi bilmesi.
2. Allah'ın isimlerini ve sıfatlarını, O'nun için olması gerekenleri ve bu isimlerin, kulları üzerindeki etkisini bilmesi.
3. Allah Subhanehu'ya ulaştıran yolu bilmesi.
4. İnsan ile bu yolu ve bu yolun ulaştırdığı büyük nimetleri bilmesi arasına giren afetleri ve engelleri bilmesi.
5. Nefsini gerçek anlamda bilmesi, onun neye ihtiyacı olduğunu, neyin onu ıslah ettiğini veya ifsat ettiğini bilmesi.

⁷⁴ Bkz. a.g.e. (sf. 84, 98)

İşte bu beş bilgi ile insan; bilgi gücünü tamamlar. Bilgi ve irade güçlerinin tamamlanması, ancak Allah Subhanehu'nun kulu üzerindeki haklarının gözetilmesiyle, bu hakların ihlas ve doğrulukla, samimiyet ve devamlılıkla, Allah'ın kendisine bağışını görerek yerine getirilmesiyle gerçekleşir.

Bu iki gücün kemale ermesi için O'nun yardımından başka yol yoktur. O'nun, dostlarını sevk ettiği dosdoğru yola kendisini de sevk etmesine insanın zaruri olarak ihtiyacı vardır.⁷⁵

Doğru dinin, nefsin çeşitli güçlerine ilahi bir yardım olduğunu öğrendikten sonra şunu da bilmeliyiz ki din aynı zamanda toplum için koruyucu bir zırhtır. Çünkü beşeri hayat ancak üyeleri arasındaki yardımlaşma ile gerçekleşir. Bu yardımlaşma da, ancak ilişkilerini düzenleyen, görevlerini belirleyen ve haklarını garanti altına alan bir düzenle gerçekleşir. Bu düzen de, nefsin onu çiğnemesini engelleyen; düzeni korumaya onu teşvik eden, nefislerdeki heybetini garanti altına alan ve değerlerinin çiğnenmesini önleyen bir hükümrandan yoksun olamaz. Öyleyse bu hükümrان nedir? Derim ki: Yeryüzünde; düzenin saygılılığını garanti altına almadan, toplumun bütünlüğünü ve toplum düzeninin istikrarını korumada, rahatlık faktörlerini bir araya getirmede

⁷⁵ Bkz. El-Fevaid (sf 18,19)

ve huzuru sağlamada dindarlık gücüne eşit ya da ona yaklaşan bir başka güç daha yoktur.

Bunun sırrı şudur: İnsan, kendi seçimine bağlı hareketleri ve davranışları ile diğer canlı varlıklardan ayrılır. Bu hareket ve davranışların yönetimini, gözle görülmeyen ve kulakla işitilmeyen bir şey üstlenir ki o da, ruhu arındıran ve organları geliştiren iman inancıdır.

İnsan, doğru ya da yanlış kesinlikle bir inancın yönetimindedir. İnancı düzgün olursa her şeyi düzgün olur. İnancı bozuk olursa her şey bozuk olur.

İnanç ve iman, insan üzerindeki oto-kontroldür ve bu ikisi, insanlığın genelinde görüldüğü gibi iki şekildedir:

-Dış gözetimden ve maddi cezalardan muaf tutulsa bile yüce kişiliklerin ters düşmekten haya edeceği fazilet, insanlık şerefi ve benzeri soyut anlayışlara inanmak

-Allah Subhanehu ve Teâlâ'ya, O'nun gizli düşünceleri gözettiğine, sırları ve gizlenenleri bildiğine inanmak. Şeriat, hükümlerin gücünü O'nun emir ve yasaklarından alır. O'na olan sevgiden veya O'nun korkusundan ya da her ikisi nedeniyle duygular, O'ndan haya ederek tutuşur. Şüphesiz inanmanın bu şekli, insan nefsi üzerinde hükümlerin kurma bakımından daha güçlündür. Heva ve heves fırtınalarına, duyguların alt üst olmasına karşı en dirençli olanıdır. İnsanların genelinin ve özelinin kalplerine daha hızlı nüfus edendir.

Bu nedenle din, insanlar arasında adalet ve insaf kaidelerine göre ilişkiler kurulmasının en iyi garantisidir ve bu nedenle kaçınılmaz bir toplumsal gereksinimdir. Dinin ümmet içerisinde, kalbin vücuttaki konumu gibi bir konum almamasında şaşılacak bir durum yoktur.⁷⁶

Genel olarak din bu konumda ise, bu gün dünyada görülen, dinlerin ve inançların çokluğudur. Her topluluk, kendi dinleriyle sevinmekte ve ona tutunmaktadır. Öyle ise; insan nefsinin ihtiyacı olan şeyi gerçekleştiren doğru din hangisidir? Hak dinin ölçütleri nelerdir?

Hak Dinin Ölçütleri

Her ümmetin mensubu, kendi ümmetinin hak olduğuna inanır. Her dinin mensupları, kendi dinlerinin en mükemmel din ve en doğru yol olduğuna inanır. Tahrif edilmiş dinlere ya da insanlar tarafından konulmuş dinlere mensup kişilere inandıklarının delilini sorduğun zaman, babalarını bir yol üzere bulduklarını ve kendilerinin de onların izini takip ettiğini söyler. Sonra da isnadı sahih olmayan, metin yönünden illetlerden ve kusurlardan uzak olmayan haberler ve hikayeler zikrederler. Kimin

⁷⁶ Bkz. Ed-Din (sf. 98,102)

söylediği ve kimin yazdığını, ilk kez hangi dilde yazıldığı ve hangi ülkede bulunduğu bilinmeyen, kendilerine miras olarak kalmış kitaplara itimat ederler. Bu kitaplar, oradan-buradan toplanmış ve yüce kabul edilmiştir. Senedi ve metni kontrol eden hiçbir bilimsel inceleme yapılmadan nesilden nesle miras kalmıştır.

Bu meçhul kitaplar, hikayeler ve körü körüne taklit, din ve inanç konusunda delil olamaz. Tahrif edilmiş bütün bu dinler ve insanlar tarafından belirlenmiş inançlar doğru mudur? Hepsinin hak üzere olması imkansızdır. Çünkü hak, çok sayıda değil, birdir. Bütün bu tahrif edilmiş dinlerin ve insanlar tarafından konulan inançların, Allah katından olması ve hak olması imkansızdır. Bunlar birden çok olduğuna ve hak da bir olduğuna göre, hak nerededir? Hak dini batıl dinden ayıracak bir takım ölçütler olmalıdır. Bu ölçütlerin bir dine uyduğunu bulursak onun hak olduğunu biliriz. Bu ölçütler ya da onlardan biri bir dinde eksik olursa, o dinin batıl olduğunu anlarız.

Hak dini ve batıl dini birbirinden ayıracığımız ölçütler şunlardır:

Birincisi: Din, Allah katından olmalıdır. Allah; kullarına tebliğ için meleklerden biri aracılığıyla peygamberlerden birine indirmiş olmalıdır. Çünkü hak din, Allah'ın dinidir. Kıyamet günü, kendilerine indirdiği din üzere yaratılmışları hesaba çeken ve yargılayacak olan Allah Subhanahu'dur. Allah Teâlâ söyle buyurur: **(Biz Nuh'a ve ondan sonraki**

peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. Ve (nitekim) İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, Esbat'a (torunlara), İsa'ya, Eyyub'a, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a vahyettik. Davud'a da Zebur'u verdik.)⁷⁷ Ve şöyle buyurur: (Senden önce hiçbir rasul göndermedik ki ona: "Benden başka ilah yoktur; şu halde bana kulluk edin" diye vahyetmiş olmayalım.)⁷⁸ Buna binaen, herhangi bir şahsin getirdiği ve Allah'a değil de kendine dayandırdığı bir din kesinlikle batıl bir dindir.

İkincisi: İbadette Allah Subhanehu'yu birlemeye, şirki ve şirk'e götüren yolları haram kılmaya çağırması. Çünkü tevhide davet, bütün neblerin ve rasullerin davetinin temelidir. Her peygamber kavmine şöyle demiştir: (Allah'a ibadet edin. Sizin O'ndan başka ilahınız yoktur.)⁷⁹ Bu nedenle şirk içeren ve Allah'dan başka bir peygamberi, bir meleği ya da veliyi O'na ortak koşan bir din; mensupları peygamberlerden birine bağlı olduklarını söyleseler bile batıl bir dindir.

Üçüncüsü: Yalnızca Allah'a ibadet etmek, Allah'ın yoluna davet etmek; şirki, anne-babaya kötülüğü haksız yere cana kıymayı haram kılmak gibi peygamberlerin çağırduğu asıllarla uyuşuyor olmalıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Senden önce

⁷⁷ 4/en-Nisa/163

⁷⁸ 21/el-Enbiya/25

⁷⁹ 7/el-A'râf/73

hiçbir rasul göndermedik ki ona: “Benden başka ilah yoktur; şu halde bana kulluk edin” diye vahyetmiş olmayalım.)⁸⁰ Ve şöyle buyurur: (De ki: “Gelin, Rabbinizin size neleri haram kıldığını okuyalım: Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya iyilik edin. Yoksulluk endişesinden dolayı çocuklarınizi öldürmeyin. Çünkü sizinle onlarında rızkını Biz veririz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Hak ile olmadıkça Allah’ın haram kıldığı canı öldürmeyin. İşte (Allah) akıl edersiniz diye size bunları emretti.)⁸¹ Ve yine şöyle buyurur: (Senden önce gönderdiğimiz elçilerimize sor! Rahman’dan başka ibadet edilecek ilahlar kılmış mıyız?)⁸²

Dördüncüsü: Bir kısmı diğer bir kısmı ile farklı ve çelişiyor olmamalıdır. Bir şeyi emredip sonra bir başka emirle onu çiğnememelidir. Bir şeyi haram kılıp sonra onun bir benzerini hiçbir neden olmadan mübah kılmamalıdır. Bir şeyi bir gruba helal kılıp diğer bir gruba haram kılmamalıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Hâlâ onlar Kur’ân’ı gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer o, Allah’dan başkasından gelseydi elbette içinde birbirini tutmayan birçok şeyler bulurlardı.)⁸³

⁸⁰ 21/el-Enbiya/25

⁸¹ 6/el-En’âm/151

⁸² 43/ez-Zuhraf/45

⁸³ 4/en-Nisa/82

Beşincisi: Din; insanların dinlerini, ırzlarını, mallarını, canlarını ve nesillerini koruyan unsurlar içermeli; bu beş bütünü koruyan emirler ve yasaklar, kısıtlamalar ve ahlak kuralları belirlemelidir.

Altıncısı: Din, insanlara rahmet olmalıdır. Kendi nefislerine zulmetmeyi ve bir kısmının diğerine zulmetmesini yasaklamalıdır. Bu zulüm gerek hakların çiğnenmesi şeklinde olsun, gerek doğal kaynakları tekeline alma şeklinde olsun, gerekse büyüklerin gençleri saptırması şeklinde olsun durum aynıdır. Allah Teâlâ, Musa aleyhisselam'a indirdiği Tevrat'ın içерdiği rahmeti haber vererek şöyle buyurur: **(Musa'nın öfkesi dinince levhaları aldı. Onlardaki yazında Rablerinden korkanlar için hidayet ve rahmet vardı.)**⁸⁴ Isa aleyhisselam'ın gönderilişi hakkında şöyle buyurur: **(Biz O'nu insanlar için bir âyet ve bizden bir rahmet kılacağız.)**⁸⁵ Salih aleyhisselam'dan bahsederek şöyle buyurur: **((Salih) dedi ki: "Ey kavmim! Eğer ben Rabbimden (verilen) apaçık bir delil üzerinde isem ve O bana kendinden bir rahmet vermişse buna ne dersiniz?)**⁸⁶ Ve Allah azze ve celle Kur'an hakkında şöyle buyurur: **(Biz Kur'ân'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o,**

⁸⁴ 7/el-A'raf/154

⁸⁵ 19/Meryem/21

⁸⁶ 11/Hûd/63

mü'minler için şifa ve rahmettir; zalimlerin ise ancak ziyanını artırır.)⁸⁷

Yedincisi: Allah'ın şeriatına yöneltmeyi; insana, Allah'ın ondan istedğini işaret etmeyi; nereden geldiğini ve nereye gideceğini haber vermeyi içermelidir. Allah Teâlâ, Tevrat'tan bahsederek şöyle buyurur: (**Şüphesiz Tevrat'ı biz indirdik ki, onda bir hidayet ve nur vardır.**)⁸⁸ İncil hakkında şöyle buyurur: (**Biz ona, içinde hidayet ve nur bulunan İncil'i verdik.**)⁸⁹ Kur'ân-ı Kerim hakkında ise şöyle buyurur: (**O (Allah), müşrikler hoşlanmasalar da dinini bütün dinlere üstün kılmak için Rasulünü hidayet ve hak din ile gönderendir.**)⁹⁰ Hak din; Allah'ın şeriatına yöneltmeyi içeren; her vesveseyi defederek, her soruya cevap vererek ve her sorunu açılığa kavuşturarak kişiye güvenlik ve huzur sağlayan dindir.

Sekizincisi: Doğruluk, adalet, güvenilirlik, haya, iffet ve cömertlik gibi güzel ahlaka çağırmasıdır. Anne-babaya kötülük etmek, cana kıymak, çirkin söz söylemek, yalan söylemek, zulmetmek, azgınlık yapmak, cimrilik yapmak gibi kötü ahlaktan ve davranışlardan da sakındırmasıdır.

⁸⁷ 17/el-İsra/82

⁸⁸ 5/el-Maide/44

⁸⁹ 5/el-Maide/46

⁹⁰ 9/et-Tevbe/33

Dokuzuncusu: Kendisine inanana mutluluk sağlamasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Tâ-Hâ. Biz Kur'ân'ı sana güçlük çekesin diye indirmedik.)⁹¹** Bozulmamış fitrata uygun olmasıdır: **(İnsanın fitratı Allah'ın yarattığı fitrattır.)⁹²** Doğru akla uygun olmasıdır. Çünkü doğru din, Allah'ın şeriatıdır. Doğru akıl, Allah'ın yarattığıdır. Allah'ın şeriatı ile yarattığının birbirine ters düşmesi imkansızdır.

Onuncusu: Hakka yönlendirmesi ve batıldan sakındırmasıdır. Hidayete yönetmesi ve sapıklıktan kaçındırmasıdır. İnsanları hiçbir eğriliği olmayan dosdoğru bir yola çağırmasıdır. Allah Teâlâ; cinlerin Kur'ân'ı işittikleri zaman birbirlerine söylediklerini haber vererek şöyle buyurur: **(Ey kavmimiz dediler, doğrusu biz Musa'dan sonra indirilen, kendinden öncekini doğrulayan, hakka ve doğru yola iletен bir kitap dinledik.)⁹³** Onları, mutsuzluklarına yol açacak şeylere çağırmamalıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Tâ-Hâ. Biz Kur'ân'ı sana güçlük çekesin diye indirmedik.)⁹⁴** Helak olmalarına neden olacak şeyi emretmemelidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Kendinizi öldürmeyin. Muhakkak ki Allah, size çok rahmet edendir.)⁹⁵**

⁹¹ 20/Tâ-Hâ/1-2

⁹² 30/er-Rum/30

⁹³ 46/el-Ahkaf/30

⁹⁴ 20/Tâ-Hâ/1-2

⁹⁵ 4/en-Nisa/29

Mensuplarını; ırk, renk ve kabile esasına göre ayırt etmemelidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dışiden yarattık. Ve birbirinize tanışmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık. Muhakkak ki Allah yanında en değerli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Şüphesiz Allah bilendir, her şeyden haberdardır.)**⁹⁶ Hak dinde dikkate alınan üstünlük ölçüsü, Allah'dan hakkıyla korkmaktadır.

Hak dini batıl dinden ayıran ölçütleri sunduktan ve Kur'ân-ı Kerim'de gelen bu ölçütlerin Allah katından gönderilen sadık peygamberlerin hepsi için geçerli olduğuna işaret eden delilleri tanık olarak getirdikten sonra dinlerin kısımlarını sunmamız uygun olacaktır.

Dinlerin Kısımları

İnsanlık, dinlerine göre iki gruba ayrılır:

Yahudiler, Hıristiyanlar ve Müslümanlar gibi bir kısmın Allah katından indirilmiş kitabı vardır. Yahudiler ve Hıristiyanlar kitaplarında gelen ile amel etmedikleri için, insanları Allah'ın dışında rabler edindikleri için ve aradan uzun süre geçtiği için; Allah'ın, peygamberlerine indirdiği kitaplar kaybolmuştur. Din adamları onlar için Allah katından

⁹⁶ 49/el-Hucurat/13

olduğunu öne sürdükleri bir takım kitaplar yazmıştır. Oysa onlar Allah katından değildir. Gerçekte onlar; yalancı insanların haksız yere sahiplendiği ve aşırı gidenlerin saptırdığı kitaplardır.

Müslümanların kitabı Kur'ân-ı Kerim'e gelince; o, zaman bakımından ilahi kitapların en sonuncusudur. Güvenilirlik açısından en sağlamıdır. O'nu korumayı Allah üstlenmiş ve bunu insanlara bırakmamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Kur'ân'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız.)**⁹⁷ Kalplerde ve satırlarda korunmuştur. Çünkü O, Allah'ın bu insanlığa hidayet garanti ettiği en son kitaptır. O'nu, Kiyamet kopuncaya kadar üzerlerine hüccet kılmıştır. Onun için ebedilik yazmış; her zaman O'nun sınırlarını ve harflerini uygulayan, şeriatıyla amel eden ve O'na iman eden insanlar hazırlamıştır.

İlleriki bir bölümde bu kitapla ilgili daha geniş açıklama gelecektir.

Bir kısmın ise Allah katından indirilmiş kitapları yoktur. Hindular, Mecusiler, Budistler, Konfûçyüs'e inananlar ve Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamber olarak gönderilmesinden önceki Araplar gibilerinin elinde inançlarının kurucusuna nispet edilen ve kendilerine miras kalmış kitapları vardır.

Her bir ümmetin dünyevi işlerini görecek ölçülerde bilgisi ve ameli vardır. Bu, Allah'ın her

⁹⁷ 15/el-Hicr/9

insana, hatta her hayvana verdiği genel yönlendirmelerdir. Hayvan, kendisine yarayacak yiyeceği ve içeceğい edinmeye ve zarar verecek şeyleri defetmeye yönlendirilmiştir. Allah onda, ilkine karşı sevgi ve ikincisine karşı tiksinti yaratmıştır. Allah Teâla şöyle buyurur: **(O en yüce Rabbinin ismini tesbih et! O ki yaratıp düzenleyendir! O ki takdir edip yol gösterendir.)**⁹⁸ Musa aleyhisselam Firavun'a şöyle der: **(Bizim Rabbimiz, her şeye hilkatini veren, sonra da doğru yolu gösterendir.)**⁹⁹ İbrahim aleyhisselam şöyle der: **(Beni yaratan ve bana doğru yolu gösteren O'dur.)**¹⁰⁰

En ufak bir görüşe ve düşünceye sahip her akıllının bildiği bir şey var ki, din ehli yararlı ilimlerde ve salih amellerde din ehli olmayanlardan daha eksiksizdir. Müslümanların dışındaki din ehlinden olanların sahip olduğu her hayrin, Müslümanlar daha mükemmeline sahiptir. Din ehlinden olan insanlar, başkalarında olmayan şeylere sahiptir. Çünkü ilimler ve ameller iki türlüdür.

Birinci tür; akıl ile elde edilir. Matematik, tıp ve üretim gibi. Bu işler başkalarında olduğu gibi din ehlinde de vardır. Hatta onlar bu konuda daha mükemmeldir. Sadece akılla bilinemeyen ilahi ve

⁹⁸ 87/el-A'lâ/1-3

⁹⁹ 20/Tâ-Hâ/50

¹⁰⁰ 26/eş-Şuara/78, Bkz. El-Cevâbu's Sahih limen Beddele Dine'l Mesih (4/97)

dini ilimler ise din ehline hastır. Bunlardan bir kısmına akılla delil getirilebilir. Rasuller, insanlara bu konudaki akli delilleri göstermiş ve onları yönlendirmiştir. Bunlar, akli ve şer'i delillerdir.

İkinci tür ise; ancak rasullerin haber vermesiyle bilinir. Bunu akıl yoluyla elde etmenin imkanı yoktur. Allah hakkındaki, isimleri ve sıfatları hakkındaki; ahirette, itaat edene verilecek nimetler ve isyan edene verilecek azap hakkındaki, Allah'ın şeriatı hakkındaki haberler, ümmetleri ile beraber geçmiş peygamberler ve benzeri haberler bu türdendir.¹⁰¹

Mevcut Dinlerin Durumu

Büyük dinler, onların eski kitapları ve geçmişteki kuralları, boş şeylerle uğraşanların hedef tahtası haline gelmiştir. Münafıkların ve gerçeği çarpitaların oyuncağı olmuştur. Kanlı olaylara ve büyük sorumlara hedef olmuştur. Sonuçta ruhunu ve kimliğini kaybetmiştir. Şayet ilk mensupları ve gönderilen peygamberleri yeniden diriltince, onları kabul etmez ve önemsemez.

¹⁰¹ Bkz. Mecmûu'l Fetâvâ / Şeyhulislam İbni Teymiyye (4/210-211)

Yahudilik* bugün ruhsuz görenekler ve birtakım dini adetler haline gelmiştir. Bunu da göz önüne almazsa; Yahudilik, belirli bir kavme ve ırka has soydan gelen bir dindir. Dünya için mesaj taşımaz. Milletlere bir çağrı ve insanlığa bir rahmeti yoktur. Bu din; geçmişte dinler ve milletler arasında bir şiarı olan temel inancında bozulmaya uğramıştır. Oysa onun asıl inancında şerefinin sırrı bulunmaktaydı. O inanç, İbrahim aleyhisselam'ın ve Yakup aleyhisselam'ın, oğullarına vasiyet ettiği tevhit inancıdır. Yahudiler, komşu oldukları ve sultası altında yaşadıkları milletlerin bozuk inançlarından birçoğunu; onların cahili ve putperest adet ve geleneklerinin birçoğunu alıntılamıştır. Bunu, Yahudilerin insaflı tarihçileri de kabullenmektedir. Yahudi Ansiklopedisi'nde şu zikredilir:

"Peygamberlerin, putlara ibadete olan kızgınlığı ve öfkesi; putlara ve ilahlara tapmanın İsrailoğulları'nın nefislerine iyice işlediğine, şirk ve hurafe olan inançları kabullendiklerine delalet eder. Putperestlikte, Yahudilere has bir çekicilik bulunduğuuna Talmut da şahadet eder."¹⁰²

* Daha geniş bilgi için bkz. "İfhâmu'l Yehûd" / Samuel bin Yahya el-Mağribî. Yazar, Yahudiliği terkedip Müslümanlığı seçmiştir.

¹⁰² Jewish Encyclopaedia Vol. XLL (P.7) XLL. P. 568-69

Yahudilerin kutsamada aşırı gittikleri ve Tevrat'a üstün tuttukları Babil Talmut'u¹⁰³ miladi altıncı yüzyılda Yahudiler arasında dolaşmakta idi. İçerisinde dolup taşan akılsızlık ve saçmalık örnekleri, Allah'a karşı cüretkarlık, gerçeklerle alay etme, din ve akıl ile oynama; o çağdaki Yahudi toplumunun içine düşüğü akıl çöküntüsüne ve dini algılama bozukluğuna işaret eder.¹⁰⁴

Hıristiyanlığa gelince; aşırıların çarptmasına, cahillerin yanlış yorumuna ve sonradan Hıristiyan olan Romalıların putperestliğine uğramıştır.¹⁰⁵ İlk çağından itibaren bütün bunlar bir yığın oluşturmuş; Mesih'in yüce öğretileri onun altına gömülümuştur. Tevhid nuru ve Allah'a ibadette ihlas, bu yoğun kümelerin altına gizlenmiştir.

¹⁰³ Talmut kelimesi, Yahudi dinini ve âdâplarını öğreten kitap anlamındadır. Talmut, çeşitli çağlardaki Yahudi alimlerinin "El-Miṣna/Eş-Şeria" kitabına yazdıkları haşiyelerden ve şerhlerden oluşmaktadır.

¹⁰⁴ Daha çok ayrıntı için bkz. "El-Yehûd alâ Hasebi't Telmûd" / Dr. Rohlange, Fransızca'dan Arapça'ya çevrilmiştir. "El-Kenzu'l Marsûd fi Kavâidi't Telmûd" / Yusuf Hanna Nasrullah

• Daha geniş bilgi için bkz. "El-Cevâbu's Sahih limen Beddele Dine'l Mesih" / Şeyhulislam İbni Teymiyye, "Izâru'l Hakk" / Rahmetullah bin Halil El-Hindi, "Tuhfetü'l Erîb fi'r Reddi alâ Ubbâdi's Salîb" / Abdullah Et-Tercüman. Hıristiyanlığı terk ederek İslam'ı seçmiştir.

¹⁰⁵ Avrupalı meşhur yazar Draper'in "Es-Sîraa' beyne'd Dîni ve'l İlim" isimli eserine (sf. 40-41) bak.

Hıristiyan bir yazar, teslis inancının miladi dördüncü yüzyılın sonlarından itibaren Hıristiyan topluma ne derece işlediğini anlatarak şöyle der: "Bir ilahın, üç özün birleşmesindenoluştugu inancının, Hıristiyan dünyasının yaşantısındaki ve düşüncesindeki nüfuzu dördüncü yüzyılın son çeyreğinden itibarendir ve Hıristiyan dünyasının her köşesinde resmi inanç olarak devam ede gelmiştir. Teslis inancının gelişimi ve sırrı üzerindeki perde ancak miladi on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında kaldırılmıştır."¹⁰⁶

Hıristiyan bir tarihçi ise "Çağdaş ilmin ışığında Hıristiyanlığın tarihi" isimli kitabında putperestliğin, Hıristiyan toplumda (çeşitli renklerde ve görüntülerde) ortaya çıkışını; Hıristiyanların şirk gark olmuş dinlerden ve milletlerden sloganları ve adetleri, bayramları ve putperest kahramanları taklit, beğeni ya da cahillik nedeniyle alıntılamadaki maharetlerini anlatır ve şöyle der: "Putperestlik bitti fakat tamamen yok olmadı. Bilakis nefislerin içine işledi ve orada Hıristiyanlık adıyla ve onun örtüsü altında her şey devam etti. İlahalarından ve kahramanlarından ayrılan ve onları bırakanlar şehitlerinden birini aldılar ve onu ilahların sıfatları ile adlandırdılar. Sonra onun heykelini yaptılar. Ve böylece şirk ve putlara tapma o yerli şehitlere geçmiş oldu. Bu çağ bittiğinde Hıristiyanlar arasında

¹⁰⁶ Dâiratu'l Meârifî'l Katolikiyye el-Cedide'nin özeti, Mukaddes Teslis Makalesi (14/295)

şehitlere ve velilere ibadet yayılmış ve yeni bir inanç oluşmuştı. Bu inanca göre veliler, ilahilik sıfatlarını taşıyordu. Veliler ve azizler, Allah ile insan arasında orta bir yaratık halini almıştı. Putperestlik bayramlarının isimleri, yeni isimlerle değiştirildi. Miladi 400. yilda eski güneş bayramı Mesih'in doğum bayramına dönüştürüldü.”¹⁰⁷

Mecusiler ise eskiden beri tabiat unsurlarına ibadetle tanınmıştır. Son olarak kendilerini tabiat unsurlarının en büyüğü olan ateşe ibadet etmeye verdiler. Ateş için tapınaklar ve mabetler yaptılar. Ülkenin her yanında enine boyuna ateş evleri yayıldı. Ateşe tapmanın ve güneş kutsamanın dışındaki bütün inançlar ve dinler giderek yok oldu. Din onlar için belli mekanlarda yaptıkları dini ayinler ve görenekler haline geldi.¹⁰⁸

“Sasaniler zamanında İran” kitabı'nın Danimarkalı yazarı Arthur Kristensen, dini başkanları ve görevlerini anlatarak şöyle der:

“Bu görevlilerin günde dört kez güneş'e ibadet etmeleri vacip idi. Aya, ateş'e ve suya ibadet etmek de buna ilave edildi. Ateş söndürmemekle ateşi ve

¹⁰⁷ Rev. Jamescs Houston Baxter in the History of Christianity in the Light of Modern Knowledge Glasgow, 1929, P. 407.

¹⁰⁸ Bkz. “İran fi Afdi's Sasaniyyin” / Kopenhag Üniversitesi Doğu Dilleri Öğretim Görevlisi ve İran Tarihi Uzmanı Prof. Arthur Kristensen, “Tarihu İran” / Şahin Makareus El-Mecusi

suyu birbirine deðdirmemekle ve madeni paslandırmamakla emrolunmuşlardı. Çünkü madenler onlar için kutsaldı.”¹⁰⁹

Her çağda çift tanrı inancına inandılar. Bu onların şiarı oldu. İki ilaha inandılar. Birincisi “Ehurmizda” ya da “Yezdan” olarak adlandırdıkları ışık veya iyilik ilahi; ikincisi ise “Ehraman” dedikleri karanlık veya kötülük ilahi. İnançlarına göre bu ikisi arasındaki çekişme ve savaş hala devam etmektedir.¹¹⁰

Hindistan'da ve Orta Asya'da yaygın olan Budizm'e gelince, gittiği her yere putları da beraberinde götürüren putperest bir dindir. Bulunduğu her yerde tapınaklar yapar ve “Buda” heykelleri diker.¹¹¹

Hindistanlıların dini “Brahmanizm” ise, ilahlarının ve tanrılarının çokluğuyla şöhret bulmuştur. Miladi altıncı yüzyılda putperestlik doruğa ulaşmış, o yüzyılda ilahların sayısı 330 milyonu bulmuştur.¹¹² Her çekici ve ürkütücü şey,

¹⁰⁹ Iran fi Ahdi's Sasaniyyin (sf. 155)

¹¹⁰ a.g.e. Bâbu'd Dini'z Zerdüştî Diyanetu'l Hukumeti (sf.183-233)

¹¹¹ Bkz. "El-Hindu'l Kadime" / Haydarabat Üniversitesi Hint Uygarlığı Tarihi Öğretim Görevlisi Aishura Toba, "İktisafu'l Hind; The Discovery of India" / Hindistan eski Başbakanlarından Cevahir Lâl Nehru (sf. 201-202)

¹¹² Bkz. "El-Hindu'l Kadime" / R. Dit, (3/276), "El-Hinduiyye Es-Saaide" / L. S. S. O. Malley (sf. 6-7)

her faydalı şey ibadet edilen bir ilah haline gelmiştir. Bu dönemde heykel yontma sanatı ilerlemiştir; ince bir işçilik olmuştur. Hindu yazar C. V. Vidya, "Orta Hindistan Tarihi" isimli kitabında Arap yarımadasında İslam'ın ortaya çıkışının hemen ardından dönen olan Kral Haraş (606-648 miladi) dönemini anlatarak şöyle der:

"Hinduizm ve Budizm tamamen aynı bir putperestlikti. Belki de Budizm, putperestlikte Hinduizm'i geride bırakmıştır. Bu dinin, yani Budizm'in başlangıcı, ilahi inkar etmektı. Fakat zamanla Buda'yı en büyük ilah kabul etti. Sonra ona "Bodhistava" gibi ilahlar ekledi. Putperestlik, Hindistan'da doruğa ulaştı. Öyle ki, bazı doğu dillerinde "Buda" kelimesi put kelimesiyle eşdeğer oldu.

Şüphesiz, putperestlik bütün dünyada yaygındı. Atlas Okyanusu'ndan Pasifik Okyanusu'na kadar bütün dünya putperestliğine gark olmuştu. Hıristiyanlık ve semavi dinler, Budizm; putları ululamada ve kutsamada sanki birbirleriyle yarışıyordu. Bir kulvarda yarışan yarış atları gibiydi."¹¹³

Bir başka Hindu yazar ise "Mevcut Hinduizm" adını verdiği kitabında şöyle der: "İlah yapımı operasyonu bu noktada son bulmadı. Tarihin değişik dönemlerinde bu ilah meclisine çok sayıda küçük

¹¹³ C. V. Vidya: History of Mediaval Hindu Vol I (Poone 1921)

ilahlar katılmaya devam etti ve sonuçta sayılamayacak kadar büyük bir topluluk oluştu.”¹¹⁴

Dinlerin durumu böyle... Büyük hükümetler çıkarın, bir çok ilmin yaygın olduğu; uygarlığın, üretimin ve edebiyatın başlığı olan medeni ülkelere gelince, bu ülkelerde dinler tamamen bozuldu, asaletini ve kuvvetini kaybetti. Islahatçılar kayboldu, doğrulu öğreten insanlar yok oldu. Dinsizlik açıkça kendini gösterdi ve kötülük çoğaldı. Ölçüler değişti. Bu ülkelerde insanlar kendini önemsememi ve bu nedenle intiharlar çoğaldı. Ailevi bağlar parçalandı. Toplumsal ilişkiler kopdu. Psikologların muayenehaneleri hastalarla dolup taştı, büyülü pazarları kuruldu, ruhunu doyurmak, kendini mutlu etmek ve gönül huzuru bulmak için bu ülkelerde insan her türlü eğlenceyi denedi ve her yeni akıma tabi oldu...

Bu eğlenceler, inançlar ve görüşler bunu gerçekleştirmede başarılı olamadı. Yaratıcısı ile bağ kurup O'na, razı olduğu ve peygamberlerine emrettiği şekilde ibadet edene kadar da bu mutsuzlukta ve ruhi bunalımda kalmaya devam edecektir. Allah Teâlâ, rabbinden yüz çeviren ve başkasının yoluna koyulanın halini açıklayarak şöyle buyurur: **(Kim de beni anmaktan yüz çevirirse şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olacak ve biz**

¹¹⁴ Bkz. "Es-Siyretu'n Nebviyye" / Ebu'l Hasen En-Nedvi (sf. 19-28)

onu, kiyamet günü kör olarak haşredeceğiz.)¹¹⁵ Allah Subhanehu ve Teâlâ mü'minlerin güvenliklerini ve bu dünyadaki mutluluklarını haber vererek şöyle buyurur: **(İnanıp da imanlarına herhangi bir haksızlık bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır.)¹¹⁶** Ve şöyle buyurur: **(Mutlu olanlara gelince, onlar da cennettedirler. Rabbinin dileği hariç, gökler ve yer durdukça onlar da orada ebedi kalacaklardır. Bu bitmez, tükenmez bir lütfurt.)¹¹⁷**

İslam'ın dışındaki bu dinlere daha önce belirttiğimiz hak dinin ölçütlerini uygulayacak olursak –bu kısa sunudan da açıkça anlaşılacağı gibi- o unsurların çoğunu kaybettiklerini görürüz.

Bu dinlerin kaybettikleri en büyük unsur, Allah'ı birekmektir. Bu dinlerin mensupları, Allah'a başka ilahları ortak koşmuşlardır. Ayrıca bu bozulmuş dinler insanlara, zaman ve mekana uygun; insanların dinlerini, ırzlarını, nesillerini, mallarını ve kanlarını koruyan bir şeriat sunmaz. Onları, Allah'ın emrettiği şeriata yönlendirmez. İçindeki çelişki ve tezatlar nedeniyle mensuplarına huzur ve mutluluk vermez.

İslam'a gelince onun; Allah'ın, kendisi ve insanlık için seçtiği kalıcı hak dinin olduğu ileriki bölümlerde açıklanacaktır.

¹¹⁵ 20/Tâ-Hâ/124

¹¹⁶ 6/el-En'am/82

¹¹⁷ 11/Hûd/108

Bu bölümün ardından nübüvvetin hakikatini ve nübüvvetin delillerini, insanların ona olan ihtiyacını tanıtmamız; peygamberlerin davetinin asıllarını, son ve ebedi çağrıının hakikatini açıklamamız uygun olacaktır.

Peygamberlik Gerçekliği

İnsanın bu dünyada bilmesi gereken en büyük şey onu yoktan vareden ve üzerine nimetler yağıdıran Rabbini tanımlamaktır. Allah'ın mahlukatı yaratmasındaki en büyük gaye yalnızca O'na ibadet etmeleridir.

Fakat insan Rabbini gerçek anlamda nasıl tanır? Haklarını ve ödevlerini, Rabbine ne şekilde ibadet edeceğini nasıl bilir? İnsan; hayatın inişinde ve çıkışında kendisine yardım eden, hastalığın tedavisinde, ilaç temininde, mesken bina etmede ve benzeri işlerde işini gören birini bulur. Fakat diğer insanlar arasında ona Rabbini tanıtabilecek ve Rabbine nasıl ibadet edeceğini açıklayacak birini bulamaz. Çünkü akıllar, Allah'ın onlardan dileğini tek başlarına bilemezler. İnsan akı, kendisi gibi bir beşerin dileğini dahi, o dileğini haber vermeden bilemezken, Allah'ın dileğini nasıl bilir? Bu görev; Allah'ın mesajını tebliğ için seçtiği rasuller ve nebilerle sınırlıdır. Onlardan sonra gelen ve hidayet üzere olan peygamberlerin mirasçıları imamlarla

sınırlıdır. Bu imamlar, peygamberlerin metodlarını taşıırlar ve onların izinden yürürlər. Onların adına, mesajlarını iletirler. Çünkü insanların, doğrudan Allah'dan bilgi alması mümkün değildir. Onlar buna güç yetiremezler. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah bir insanla ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur, yahut bir elçi gönderip izniyle ona dilediğini vahyeder. O yücedir, hakimdir.)**¹¹⁸ Mutlaka Allah'dan şeriatını kullarına iletceek bir aracı ve elçi olmalıdır. Bu elçiler ve araçları, rasuller ve nebilerdir. Melek, Allah'ın mesajını peygambere taşır. Peygamber de onu insanlara iletir. Melek, mesajları doğrudan insanlara taşımaz. Çünkü melekler alemi, yapı bakımından insanlar aleminden farklıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah meleklerden de, insanlardan da elçiler seçer. Şüphesiz Allah iştendir, görendir.)**¹¹⁹

Allah'ın hikmeti; onunla konuşabilmeleri ve karşı karşıya gelebilmeleri nedeniyle onu iyice anlamaları için elçinin, kendilerine elçi gönderilenlerin cinsinden olmasını gerektirmiştir. Şayet elçi meleklerden gönderilmiş olsaydı, onunla karşı karşıya gelemez ve ondan hiçbir şey alamazlardı.¹²⁰ Allah Teâlâ şöyle buyurur:

¹¹⁸ 42/eş-Şûrâ/51

¹¹⁹ 22/el-Hac/75

¹²⁰ Tefsiru'l Kur'anı'l Azim / Ebu'l Fidâ İsmail bin Kesir El-Kureşi (3/64)

("Muhammed'e bir melek indirilseydi ya!" dediler. Eğer biz öyle bir melek indirseydik elbette iş bitirilmiş olur, artık kendilerine göz bile açtırılmazdı. Eğer peygamberi bir melek kılısaydık muhakkak ki onu insan suretine sokar, onları yine düşmekte oldukları kuşkuya düşürürdük.)¹²¹ Ve şöyle buyurur: ((Rasulüm!) Senden önce gönderdiğimiz bütün peygamberlerde hiç şüphesiz yemek yerler, çarşılarda dolaşırlardı.)¹²² Ve devamında şöyle buyurur: (Bizimle karşılaşmayı ummayanlar: Bize ya melekler indirilmeliydi ya da Rabbimizi görmeliydi, dediler. Andolsun ki onlar kendileri hakkında kibre kapılmışlar ve azgınlıkta pek ileri gitmişlerdir.)¹²³ Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Senden önce de, kendilerine vahyettiğimiz kişilerden başkasını peygamber olarak göndermedik.)¹²⁴ Ve şöyle buyurur: ((Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik.)¹²⁵

Bu rasuller ve nebiler; akıl mükemmelliği, fitrat düzgünlüğü, sözde ve davranışta doğruluk, kendisine verileni iletmede güvenilirlik, insan yaştısını kirletecek şeylerden korunmuş olma,

¹²¹ 6/el-En'âm/8-9

¹²² 25/el-Furkan/20

¹²³ 25/el-Furkan/21

¹²⁴ 16/en-Nahl/43

¹²⁵ 14/Ibrahim/4

göze itici gelen ve sağlıklı zevklerin hoşlanmayacağı bedensel kusurlardan uzak olma niteliklerine sahiptir.¹²⁶ Allah onların nefislerini ve ahlaklarını arındırmıştır. Onlar, yaratılış bakımından insanların en mükemmelidir. Nefis bakımından en arınmışıdır. Cömertlik bakımından en üstünür. Allah onlarda, güzel ahlaki ve iyi huyları bir araya toplamıştır. Yumuşak huyluluğu, ilmi, hoşgörüyü, cömertliği, cesareti ve adaleti onlarda toplamıştır. Böylece bu huylarla, kavimleri arasında diğer insanlardan ayrırlırlar. İşte Salih aleyhisselam'ın kavmi... Allah Teâlâ'nın bildirdiğine göre Salih aleyhisselam'a şöyle derler: **(Dediler ki: Ey Salih! Sen bundan önce içimizde ümit beslenen birisiydin. (Şimdi) babalarımızın taptıklarına tapmaktan bizi engelliyor musun?)**¹²⁷ Şuayb aleyhisselam'ın kavmi ise Şuayb aleyhisselam'a şöyle der: **(Dediler ki: Ey Şuayb! Babalarımızın taptıklarını, yahut mallarımız hususunda dileğimizi yapmayı terk etmemizi sana namazın mı emrediyor? Oysa sen yumuşak huylu ve çok akıllısın!)**¹²⁸ Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem, kendisine peygamberlik inmeden önce kavmi arasında "el-Emin/Güvenilir" lakabıyla meşhur olmuştur. Rabbi celle ve alâ da O'nu şöyle nitelendirir: **(Muhakkak ki sen yüksek**

¹²⁶ Bkz. "Levâmiu'l Envâr El-Behiyye" (2/265), "El-İslam" / Ahmed Çelebi (sf. 114)

¹²⁷ 11/Hûd/62

¹²⁸ 11/Hûd/87

bir ahlak üzeresin.)¹²⁹ Onlar, Allah'ın yarattıkları arasından seçikleridir. Allah onları, mesajını taşımak ve emniyeti iletletmek üzere seçmiş ve tercih etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah peygamberliğini kime vereceğini daha iyi bilir.)¹³⁰** Ve şöyle buyurur: **(Gerçekten Allah, Adem'i, Nuh'u, İbrahim ve İmrân'ın ailesini seçip alemlere üstün kıldı.)¹³¹**

Bu rasuller ve nebiler, Allah'ın onları vasıflandırdığı üstün niteliklere ve tanınlıkları yüce sıfatlara rağmen yine de insandırlar. Diğer insanların başına gelen onların da başına gelir. Onlar da acııklar, hastalanırlar, uyurlar, yemek yerler, evlenirler ve ölürlер. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Muhakkak sen de öleceksin, hiç şüphesiz onlar da öleceklerdir.)¹³²** Ve şöyle buyurur: **(Andolsun ki Biz senden önce peygamberler göndermiş, onlara da eşler ve evlatlar vermişizdir.)¹³³** Daha da ötesi zulme uğrayıp öldürülebilir, ülkelerinden çıkarılabilirler. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Hani o kafirler seni tutup bağlamak yahut öldürmek yahut seni çıkarmak için sana tuzak kuruyorlardı. Onlar bu tuzağı kurarlarken Allah da bunun karşılığında**

¹²⁹ 68/el-Kalem/4

¹³⁰ 6/el-En'am/124

¹³¹ 3/Âl-i İmran/33

¹³² 39/ez-Zümer/30

¹³³ 13/er-Ra'd/38

kendilerine tuzak kuruyordu. Allah, tuzak kuranlara karşılık verenlerin en hayırlısıdır.)¹³⁴

Fakat dünyada ve ahirette sonuç ve zafer onlarındır: **(Allah, (dinance) yardım edene elbette yardım eder.)¹³⁵** Allah Subhanehu şöyle buyurur: **(Allah: "Andolsun ki ben ve peygamberlerim mutlaka galip geleceğiz" diye yazmıştır. Şüphesiz Allah güçlündür, galiptir.)¹³⁶**

Peygamberliğin Alamatları

Peygamberlik, ilimlerin en şereflisini öğrenmenin, amellerin en değerlisini ve yücesini yerine getirmenin aracı olduğu için Allah Subhanehu, rahmeti gereği o peygambere işaret eden, insanların onları tanımاسını sağlayan alamatlar yaratmıştır. Gerçekte her bir çağrı öne sürenin üzerinde, doğru söylüyorsa doğruluğunu belirten, yalancı ise yalanını ortaya çıkarı durumlar ve belirtiler görülür. Peygamberliğin alamatları çoktur. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

1. Peygamberin, yalnızca Allah'a ibadet etmeye ve O'nun dışındakilere ibadeti terk etmeye

¹³⁴ 8/el-Enfal/30

¹³⁵ 22/el-Hac/40

¹³⁶ 58/el-Mücadele/21

çağırmasıdır. Çünkü bu Allah'ın mahlukatı yaratışındaki gayedir.

2. İnsanları kendisine iman etmeye ve Onu doğrulamaya, onunla gönderilenlerle amel etmeye çağrırmasıdır. Allah, peygamberi Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle demesini emreder: **(De ki: "Ey insanlar! Ben Allah'ın size, hepинize gönderdiği peygamberiyim.")**¹³⁷

3. Allah'ın onu, çeşitli peygamberlik delilleriyle desteklemesidir. Peygamberin getirdiği mucizeler bu delillerdendir. Kavmi onun mucizelerini reddedemez ve bir benzerini de getiremez. Musa aleyhisselam'ın asayı yılana dönüştürdüğündeki mucizesi, Isa aleyhisselam'ın –Allah'ın izniyle- doğuştan körü ve alacalıyi iyileştirdiği zamanki mucizesi, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in okuma-yazma bilmeyen ümmi bir insan olmasına rağmen getirdiği Kur'an-ı Kerim mucizesi ve peygamberlerin diğer mucizeleri bunlardandır. Bu delillerden biri de, nebilerin ve rasullerin getirdiği apaçık gerçektir. Muhalifleri onu çürütemez ve inkar edemez. Bilakis o muhalifler bile, peygamberlerin getirdiğinin inkar edilmeyecek bir gerçek olduğunu bilir.

Allah'ın yalnızca peygamberlere has kıldığı hal olgunluğu, güzel nitelikler, değerli özellikler ve huylar da bu delillerdendir.

¹³⁷ 7/el-A'raf/158

Yine; Allah'ın, muhaliflerine karşı onlara yardım etmesi, çağrırdıkları şeyi üstün kılmasının bu delillerdendir.

4. Çağrısının asıllarda, rasullerin ve nebilerin kendisine çağrırdığı asıllarla uyuşuyor olmasıdır.¹³⁸

5. Kendisine ibadete ve ibadet olan bir şeyi onun için yapmaya çağrırmamasıdır. Kabilenin ve grubunu yüceltmeye çağrırmamasıdır. Allah; peygamberi Muhammed'e, insanlara şöyle söylemesini emreder: (De ki: "Ben size yanında Allah'ın hazineleri vardır, demiyorum. Ben gaybı da bilmem. Size şüphesiz ben bir meleğim de demiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım.")¹³⁹

6. İnsanlardan, çağrısına karşılık dünyalık bir çıkar talep etmemesidir. Allah Teâlâ, peygamberleri Nuh, Hud, Salih, Lut ve Şuayb (Allah'ın selamı onların üzerine olsun) hakkında haber vererek, kavimlerine şöyle söylediğini bildirir: ("Ben sizden bunun için herhangi bir ücret de istemiyorum. Benim mükafatım ancak alemlerin Rabbine aittir.")¹⁴⁰ Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem de kavmine şöyle dedi: (De ki: "Buna karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum ve ben

¹³⁸ Bkz. Mecmû'u'l Fetâvâ / Şeyhulislam İbni Teymiyye (4/212-213)

¹³⁹ 6/el-En'âm/50

¹⁴⁰ 26/eş-Şuara/109, 127, 145, 164, 180

kendiliğinden bir şeyle uydurulanlardan da değilim.")¹⁴¹

Niteliklerinden ve peygamberliklerinin delillerinden bir bölüm zikrettiğim bu rasuller ve nebiler çoktur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki Biz her ümmete: "Allah'a ibadet edin, tağuttan kaçının" diye bir peygamber göndermişizdir.)¹⁴²** İnsanlık onlarla mutluluğu bulmuştur. Tarih, onların haberleriyle doludur. Dinlerinin kuralları, nesilden nesle nakledilmiştir ve bu kurallar, hak ve adalettir. Yine Nuh kavminin tufanla yok olması, Firavun'un suda boğulması, Lüt kavminin başına gelen azap, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in düşmanları karşısındaki zaferi ve dininin yayılması gibi Allah'ın onlara yardımcı ve düşmanlarını helak etmesi de nesilden nesle aktarılmıştır.

Bunu bilen; onların iyilik ve hidayet getirdiğini, insanları kendilerine fayda veren şeylere yönelttiğini ve zarar veren şeylerden sakındırdığını kesin olarak bilir. Onların ilki Nuh aleyhisselam ve sonucusu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'dir.

¹⁴¹ 39/Sâd/86

¹⁴² 16/en-Nahl/36

İnsanların Peygamberlere İhtiyacı

Peygamberler, Allah'ın kullarına gönderdiği elçileridir. Onlara, Allah'ın emirlerini iletirler. O'nun emirlerine itaat etmeleri durumunda Allah'ın onlar için hazırladığı nimetleri müjdelerler. O'nun yasaklarına uymazlarsa uğrayacakları kalıcı azaptan sakındırırlar. Onlara geçmiş ümmetlerin haberlerini, Rablerinin emrine karşı gelmeleri nedeniyle dünyada başlarına gelen azap ve cezayı anlatırlar. Bu emirleri ve yasakları, akılların tek başına bilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Allah; insana değer vererek, onları şerefleştirecek ve onların çıkarlarını koruyarak kurallar belirlemiş, emirler ve yasaklar koymuştur.

Çünkü insanlar, şehvetlerinin peşine takılıp haramları çiğneyebilir. İnsanlara saldırıp haklarını ellerinden alabilirler. Allah'ın onların arasına zaman zaman elçiler göndermesi derin hikmetindendir. Onlara Allah'ın emirlerini hatırlatırlar. O'na isyan etmekten sakındırırlar. Onlara öğüt verirler ve geçmiştekilerin haberlerini bildirirler. Şüphesiz; şaşırtıcı haberler kulaklara gelince ve ilginç düşünceler zihinleri uyandırınca akıllar bundan yararlanır. Bilgisi artar ve anlayışı düzelir. Çok dinleyen insanın hatırası çok olur. Hatırası çok olanın düşüncesi çok olur. Düşüncesi çok olanın bilgisi çok olur. Peygamberlerin gönderilmesinden

başka bir yol ve hak düzende onların bir alternatifi yoktur.¹⁴³

Şeyhüllislam İbni Teymiyye¹⁴⁴ rahimehullah söyle der: Peygamberlik, kulun dünyasının ve ahiretinin ıslahı için kaçınılmazdır. Ahiretinin ıslahı ancak peygamberin getirdiğine uymaktadır. Aynı şekilde yaşamının ve dünyasının ıslahı da ancak peygamberin getirdiğine uymaktadır. İnsan, şeriata kaçınılmaz olarak ihtiyaç duyar. Çünkü o, iki hareket arasındadır: Kendisine fayda veren şeyi edinme hareketi ve kendisine zarar veren şeyi uzaklaştırma hareketi. Şeriat; insana fayda veren şeyi ve zarar veren şeyi açıklayan ışıktır. Allah'ın yeryüzündeki nuru ve kulları arasındaki adaletidir. İçerisine girenin güvenlikte olduğu kalesidir.

Şeriat ile istenen, faydalı ve zararlı şeylerin duyu ile ayırt edilmesi değildir. Çünkü bu, hayvanlar için geçerlidir. Eşek ve deve, arpa ile toprağı birbirinden ayırip seçebilir. Bilakis şeriat ile istenen; sahibine dünyasında ve ahiretinde zarar veren filler ile, fayda veren filleri ayırmaktır. İmanın, tevhidin, adaletin, iyilik ve ihsanın, güvenilirliğin, iffetin, cesaretin, ilmin, sabrın, iyiliği emretmenin ve

¹⁴³ A'lâmu'n Nübûvve / Ali bin Muhammed El-Maverdi (sf. 33)

¹⁴⁴ Ahmed bin Abdulhalim bin Abdusselam. İbni Teymiyye ismiyle meşhur. Hicri 661 yılında doğdu ve 728 yılında vefat etti. İslam alimlerinin büyüklerindendir. Eşsiz bir çok eseri vardır.

kötülükten sakındırmanın, akrabalık bağıni gözetmenin, anne-babaya iyi davranışmanın, komşulara iyilik etmenin, hakları yerine getirmenin, ibadeti Allah'a has kılmının, Allah'a tevekkül etmenin ve O'ndan yardım dilemenin, kaderine razı olmanın, hükmüne boyun eğmenin, Allah'ı ve rasullerini bildirdikleri her şeye doğrulamanın ve benzerinin faydası gibi, kulun dünyası ve ahireti için yararlı davranışları bilmesidir. Bunun tersinde ise kulun mutsuzluğu, dünyasında ve ahiretinde zararı vardır.

Peygamberlik olmasaydı; akıl, hayattaki yararlı ve zararlı şeylerin ayrıntısını bilemezdi. Allah'ın kullarına olan nimetlerinin en büyüğü ve onlara lütfunun en değerli, onlara elçiler göndermesidir. Onlara kitaplar indirmesi ve doğru yolu açıklamasıdır. Şayet bu böyle olmasaydı onlar hayvanlar seviyesinde ve hayvanlardan daha kötü bir halde olurdu. Allah'ın mesajını kabul eden ve onun üzerinde dosdoğru yürüyen, insanların en iyilerindendir. Kim de reddederse ve onun dışına çıkarsa insanların, en kötülerindendir. Köpektan ve domuzdan daha kötü bir durumdadır. Her degersiz şeyden daha degersizdir. Yeryüzü ehli için kalıcılık ancak içlerinde bulunan peygamberliğin izleri iledir. Peygamberlerin izleri yeryüzünden tamamen yok olup, hidayet yollarının işaretleri silinince; Allah, ulvi ve süfli alemleri yıkar ve kıyameti koparır.

Yeryüzü ehlinin peygambere ihtiyacı; güneşe ve aya, rüzgara ve yağmura olan ihtiyacı gibi değildir.

İnsanın, hayatına ihtiyacı gibi değildir. Gözün ışığa, bedenin yiyecek ve içeceğe ihtiyacı gibi de değildir. Bilakis bunlardan daha büyüktür. Tahmin edilen ve akla gelen her şeye ihtiyaçtan daha şiddetlidir. Peygamberler (Allah'ın salat ve selamı onların üzerine olsun), Allah Teâlâ ile kulları arasında emrini ve yasağını iletmeye aracıdır. Onlar, Allah ile kulları arasında elcidirler. Onların sonucusu ve efendisi, Rabbi katında en değerli olanı, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'dir. Allah O'nu, alemlere rahmet ve bütün yaratılmışlara hüccet olarak göndermiştir. O'na itaat etmeyi ve O'nu sevmeyi, O'na saygı duymayı ve O'nu desteklemeyi, O'nun haklarını yerine getirmeyi kulları üzerine farz kılmıştır. Bütün nebiler ve rasullenlerden, kendisine ulaşmaları halinde O'na iman etmeleri ve uymaları üzerine ahit ve söz almış, kendilerine uyan mü'minlerden de bu konuda söz almalarını onlara emretmiştir. Allah O'nu, kıyametin hemen öncesinde, müjdeci ve uyarıcı, izniyle Allah'a çağırın ve aydınlatan bir ışık kaynağı olarak göndermiştir. O'nunla peygamberliği sona erdirmiştir. O'nunla sapıklıktan hidayete yöneltmiş ve cehaletten çıkararak bilgilendirmiştir. O'nun peygamberliği ile kör gözleri, sağır kulakları ve kapalı kalpleri açmıştır. Yeryüzü, karanlıktan sonra O'nun peygamberliği ile aydınlanmış ve dağınıklıktan sonra kalpler birbirine ışınmıştır. Allah O'nunla eğri milleti düzeltmiş ve aydınlık yolu açıklamıştır. O'nun göğsünü ferahlatmış, yükünü

hafifletmiş ve zikrini yükseltmiştir. Zilleti ve aşağılığı, O'na muhalefet edenlerin üzerine kılmıştır. O'nu peygamberlerin gelmediği ve yok olduğu, sözlerin çarpitilip şeriatların değiştirildiği, her kavmin kendi görüşünün zulmüne dayandığı, bozuk görüşleri ve hevaları ile kulları arasında Allah hakkında hüküm verdikleri bir dönemde göndermiştir. Allah, O'nunla insanları hidayete erdirmiştir ve yolları açıklamıştır. O'nunla insanları karanlıklardan aydınlığa çıkarmıştır. Kurtuluş ehli ile günah ehlini O'nunla ayırmıştır. O'nun yolunda ilerleyen hidayeti bulmuştur. O'nun yolundan çıkan da sapmış ve haddini aşmıştır. Allah O'na, diğer rasullere ve nebilere salat ve selam eylesin.¹⁴⁵

İnsanın, peygambere ihtiyacını şu şekilde özetleyebiliriz:

1- O, yaratılmış ve yetiştirilmiş bir insandır. Mutlaka yaratıcısını tanımı, ondan ne istediğini ve niçin yaratıldığını bilmesi gereklidir. İnsan tek başına bunu bilemez. Bunun için, nebleri ve rasulleri bilmesinin ve onların getirdiği hidayet ve nuru bilmesinin dışında bir yol yoktur.

2- İnsan, beden ve ruhtan oluşmuştur. Bedenin gıdası, bulabildiği yiyecek ve içeceklerdir. Ruhun gıdasını ise, yaratıcısı belirlemiştir. Bu da, doğru din

¹⁴⁵ Kâide fi Vücûbi'l İ'tisâm bî'r Risâle / Şeyhulislam İbni Teymiyye. Bkz. Mecmû'u'l Fetâvâ (19/99-102), Bkz. Levâmi'u'l Envâr El-Behîyye (2/261-263)

ve salih ameldir. Nebiler ve rasuller doğru dini getirmiş ve salih amele yönlendirmiştir.

3- İnsan, fitratı gereği dine ihtiyaç duyar. mutlaka uyacağı bir dini olmalıdır. Bu din de, mutlaka doğru olmalıdır. Nebilere ve rasullere inanmanın, onların getirdiğine iman etmenin dışında doğru dine götürecek bir yol yoktur.

4- İnsan; dünyada Allah'ın rızasına, ahirette de cennetine ve nimetine ulaştıracak yolu bilmeye muhtaçtır. Ancak nebiler ve rasuller bu yola yöneltir ve yönlendirir.

5- İnsanın kendisi zayıftır. Ve bir çok düşman onu gözetlemektedir. Şeytan onu yoldan çıkarmak ister. Kötü arkadaşlar ona çirkini güzel gösterir. Kötülüğü emreden bir nefis vardır. Bu nedenle o, kendisini düşmanlarının tuzağından koruyacak bir şeye muhtaçtır. Nebiler ve rasuller, buna yöneltir ve bunu ona en güzel şekilde açıklar.

6- İnsan, yaratılışı gereği medenidir. İnsanlarla bir arada bulunmasının ve onlarla birlikte yaşamasının mutlaka bir takım kuralları olmalıdır ki insanlar adaleti ve hakkı gözetsinler. Değilse hayatları, orman hayatı gibi olur. Bu kurallar aşırıya kaçmadan ve ihmali etmeden her hak sahibinin hakkını korumalıdır. Bu kapsamlı kuralları da ancak nebiler ve rasuller getirir.

7- İnsan; nefsi açıdan huzur ve güvenliği sağlayacak gerçek mutluluk faktörlerine onu yönlendirecek şeyleri bilmeye muhtaçtır. İşte bu, nebilerin ve rasullerin yönlendirdiği şeydir.

İnsanların, nebilere ve rasullere ihtiyacını açıkladıktan sonra ahireti zikretmemiz ahirete işaret eden delilleri ve kanıtları açıklamamız uygun olacaktır.

Ahiret

Her insan, kaçınılmaz olarak öleceğini kesinlikle bilir. Fakat ölümden sonraki hali ne olacaktır? Mutlu mu yoksa mutsuz mu olacaktır? Milletlerin ve halkların bir çoğu, ölüdükten sonra yeniden diriltileceklerine, yaptıkları üzerine hesaba çekileceklerine ve yaptıkları hayırsa hayır, şerse şer bulacaklarına inanır.¹⁴⁶ Bu olayı, yani yeniden dirilmeyi ve hesaba çekilmeyi, sağlıklı akıllar onaylar ve ilahi şeriatlar destekler. Bu inanç şu üç temel üzerine kurulmuştur:

- 1- Allah Subhanehu'nun ilminin, kusursuz olduğunu onaylama.
- 2- Allah Subhanehu'nun kudretinin kusursuz olduğunu onaylama.
- 3- Allah Subhanehu'nun hikmetinin kusursuz olduğunu onaylama.¹⁴⁷

¹⁴⁶ Bkz. El-Cevâbu's Sahih (4/96)

¹⁴⁷ Bkz. El-Fevâid / İbnu'l Kayyim (sf.6-7)

Öldükten sonra yeniden dirilmeyi ispat etmede nakli ve akli deliller birbirini desteklemektedir. Bu delillerden bazıları şu şekildedir.

1- Göklerin ve yerin yaratılışını ölüleri diritmeye delil olarak getirmek. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Peki, göklerle yeri yaratmış ve onları yaratmaktan dolayı yorulmamış olan Allah'ın, ölüleri diritmeye de kadir olduğunu görmezler mi? Evet, muhakkak ki O, her şeye gücü yetendir.)**¹⁴⁸ Ve şöyle buyurur: **(Göklerle yeri yaratın, onlar gibisini yaratmaya kadir değil midir? Evet. Ve O, biricik yaratandır, her şeyi en iyi bilendir.)**¹⁴⁹

2- Allah'ın; mahlukâtı, daha önce bir benzeri olmadan yaratmasındaki kudretini tekrar bir kez daha yaratma kudretine delil olarak getirmek. Yıktan var etmeye gücü yetenin tekrar yaratmaya daha çok gücü yeter. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Yaratıkları ilkin yoktan var eden sonra da onu tekrar iade eden O'dur. Ve bu O'na göre daha kolaydır.)**¹⁵⁰ Ve şöyle buyurur: **(Kendi yaratılışını unutarak Bize bir misal getirip dedi ki: "Çürümüş kemikleri kim diriltecektir?" De ki: "O, her türlü yaratmayı en iyi bilendir.")**¹⁵¹

¹⁴⁸ 46/el-Ahkaf/33

¹⁴⁹ 36/Yâsin/81

¹⁵⁰ 30/er-Rum/27

¹⁵¹ 36/Yasin/78-79

3- İnsanın, bu eksiksiz şekliyle; organlarıyla ve gücüyle; etten ve kemikten, damarlardan ve sinirlerden, açıklıklardan ve aletlerden, bilgilerden ve iradelerden, üretimlerden oluşan nitelikleriyle en güzel biçimde yaratılması, Allah'ın ölüleri diriltme kudretine en büyük delil teşkil eder.

4- Dünya hayatında ölüleri diriltmeyi Allah Subhanehu'nun ahirette ölüleri diriltme kudretine delil getirmek. Allah'ın, peygamberlerine indirdiği ilahi kitaplarda bununla ilgili haberler gelmiştir. Ölülerin –Allah'ın izniyle- İbrahim aleyhisselam ve İsa aleyhisselam tarafından diriltilmesi ve benzeri bir çok haber bunlardandır.

5- Allah'ın yeniden diriltmeye ve bir araya toplamaya benzeyen olaylardaki kudretini, ölüleri diriltme kudretine delil getirmek. Bu olaylardan bazıları şöyledir:

a- Allah'ın ihsanı bedenin her bölgesinde dağınık durumda bulunan bir damla meniden yaratması. Bu nedenle bütün organlar cinsel ilişkinin zevkine ortak olur. Allah bu meni dammasını bedenin her köşesinden toplayarak bir araya getirir. Sonra o damla çıkar ve rahme yerleşir. Allah ondan insanı yaratır. Bu parçalar ayrı iken onları bir araya toplayan ve ondan da o şahsi oluşturanın, bu parçalar ölüm ile tekrar ayrılınca onları yeniden toplayıp bir araya getirmesi nasıl imkansız olabilir? Allah azze ve celle şöyle söyleyin:

öyleyse döktüğünüz meni nedir? Onu siz mi yaratıyorsunuz yoksa yaratan biz miyiz?)¹⁵²

b- Her çeşidiyle bitki tohumları ıslak toprağa düşünce ve üzerini toprak ve su kaplayınca, akli bakışa göre çürümesi ve bozulması gereklidir. Çünkü su ve topraktan biri çürümenin gerçekleşmesi için yeterlidir. İkisi birlikte olunca çürümenin olması daha evladır. Fakat o tohum bozulmaz. Bilakis korunmuş olarak kalır. Sonra rutubet artınca tohum yarıılır ve ondan bitki çıkar. Peki bu, kusursuz bir kudrete ve kapsamlı bir hikmete işaret etmez mi? Bu kudret ve hikmet sahibi ilah, parçaları birleştirmekten ve organları yerleştirmekten nasıl aciz olur? Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Şimdi bana ektığınızı haber verin. Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren biz miyiz?)¹⁵³** Bunun bir benzeri de Allah Teâlâ'nın şu ayetidir: **(Sen yeryüzünü kupkuru ve ölü bir halde görürsün. Fakat biz, üzerine yağmur indirdiğimizde o, kırıldanır, kabarır ve her çesitten iç açıcı bitkiler verir.)¹⁵⁴**

6- Her şeyi bilen, kudret ve hikmet sahibi yaratıcı, mahlukatı boş yere yaratmaktan ve başı boş bırakmaktan münezzehtir. Allah celle celaluhu şöyle buyurur: **(Göğü, yeri ve ikisi arasındaki kileri biz boş yere yaratmadık. Bu, inkar edenlerin zannıdır. Vay o inkar edenlerin ateşteki**

¹⁵² 56/el-Vakıa/58-59

¹⁵³ 56/el-Vakıa/63-64

¹⁵⁴ 22/el-Hacc/5

haline!)¹⁵⁵ Bilakis onları büyük bir hikmet ve yüce bir amaç için yaratmıştır. Şöyledir buyurur: **(Ben cinleri ve insanları ancak, bana kulluk etsinler diye yarattım.)**¹⁵⁶ Bu ilahın katında kendisine itaat edenle kendisine isyan edenin eşit olması O'na yakışmaz. Allah Teâlâ şöyledir buyurur: **(Yoksa biz, iman edip de iyi işler yapanları, yeryüzünde bozgunculuk yapanlar gibi mi tutacağız? Veya korkanları yoldan çıkanlar gibi mi sayacağız?)**¹⁵⁷ Bu nedenle, hikmetinin kusursuzluğu ve karşı konulmaz gücünün büyüklüğü gereği; her insana amelinin karşılığını vermek; iyilik yapanı sevaplandırmak, kötülük yapana azap etmek için Kiyamet günü insanları yeniden diriltir. Allah Teâlâ şöyledir buyurur: **(Allah'ın gerçek bir va'di olarak hepinizin dönüşü ancak O'nadır. Çünkü O, mahlukatı önce yaratır, sonra da iman edip iyi işler yapanlara adaletle mükafat vermek için (huzuruna) geri çevirir. Kafir olanlara gelince, inkar etmekte oldukları şeylerden ötürü onlar için kaynar sudan bir içki ve elem verici bir azap vardır.)**¹⁵⁸

¹⁵⁵ 38/S'ad/27

¹⁵⁶ 51/ez-Zariyat/56

¹⁵⁷ 38/Sâd/28

¹⁵⁸ 10/Yunus/4, Geçen konular için bkz. "El-Fevâid" / İbnu'l Kayyim (sf. 6,9), "Et-Tefsîru'l Kebîr" / Er-Râzî (2/113-116)

Ahiret gününe ve öldükten sonra yeniden dirilmeye inanmanın, fert ve toplum üzerinde bir çok etkisi vardır. Bu etkilerden bazıları şu şekildedir:

1- İnsanın bu günün mükafatını arzulayarak, Allah'a itaate gayret etmesi ve bu günün cezasından korkarak O'na isyandan uzak durmasıdır.

2- Ahiret gününe imanda; mü'min, ahiret nimetlerini ve mükafatını umarak kaçırıldığı dünya nimetleri ve dünya malı için teselli bulur.

3- İnsan, ahiret gününe inanmakla, ölümden sonra ne olacağını bilir. Amelinin karşılığını; iyi ise iyi, kötü ise kötü bulacağını, hesaba çekilmek için durdurulacağını, kendisine zulmedenden hakkının alınacağını, kendisinden de zulmettiği ve haklarını çiğnediği kişilerin haklarının alınacağını bilir.

4- Allah'a ve ahiret gününe iman, insanlık için güvenliğin azaldığı ve savaşların hiç bitmediği bir zamanda barış ve güvenlik sağlar. Çünkü Allah'a ve ahiret gününe inanmak; insanı, gizli ve aşikar hallerinde kötülüğünü başkalarından geri tutmaya zorlar. Hatta, kalbinde gizlediğine işleyerek –şayet varsa- kötü niyeti doğmadan yok eder.

5- Ahiret gününe inanmak; insanı başkalarına zulmetmekten ve haklarını çiğnemekten alıkoyar. İnsanlar ahiret gününe inanınca birbirlerine zulmetmekten uzak olurlar ve hakları korunur.

6- Ahiret gününe inanmak; insanın dünyaya, hayatın tümü olarak değil, bilakis hayatın aşamalarından biri olarak bakmasını sağlar.

Bu bölümün sonunda kilisede çalışırken Müslüman olan ve ahiret gününe imanın meyvesini gören Amerikalı Hıristiyan Win Bet'in şu sözünü şahit olarak zikretmemiz uygun olacaktır. Şöyle der: "Şimdi ben, hayatımı meşgul eden şu dört sorunun cevabını biliyorum: Ben kimim? Ne istiyorum? Niçin geldim? Nereye gidiyorum?"¹⁵⁹

Peygamberlerin Davetinin Asılları

Bütün nebiler ve rasuller, genel asıllara davette birleşmiştir.¹⁶⁰ Bu asıllardan bazıları şu şekildedir: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, hayır ve şerri ile kadere iman. Tek ve ortağı olmayan Allah'a ibadeti, O'nun yoluna uymayı ve aykırı yollara uymamayı emretmek; dört şeyi; gizli ve aşikar kötülükleri, günahı, haksız yere zulmetmeyi, Allah'a ortak koşmayı ve putlara ibadet etmeyi haram kılmak... Eşi ve çocuğu, ortağı, dengi ve benzeri olmaktan Allah'ı tenzih etmek; Allah hakkındalığın dışında konuşmayı yasaklamak;

¹⁵⁹ Mecelletu'd Da'veti's Suudiyye, Sayı: 1722 Tarih: 19.09.1420 Hicri (sf. 37)

¹⁶⁰ Şu surelerin belirtilen ayetlerinde, bu genel asıllara işaret edilmiştir: 2/el-Bakara/285,286; 6/el-En'am/151,153; 7/el-A'ruf/33; 17/el-Isra/23,38

çocukları öldürmeyi haram kılmak, haksız yere cana kıymayı haram kılmak, faizi ve yetim malı yemeyi yasaklamak, anlaşmalarda, ölçü ve tartıda güvenilirliği; anne-babaya iyiliği, insanlar arasında adaleti, sözde ve davranışta doğruluğu emretmek, israfı, büyüklenmeyi ve insanların malını haksız yere yemeyi yasaklamak. İbnu'l Kayyım¹⁶¹ rahimehullah şöyle der: "Aralarında farklılıklar olsa da şeriatların hepsi asıllarda birleşir ve güzelliği akıllara yerlesir. Gerçekte olduğundan başka şekilde olsaydı hikmet, maslahat ve rahmetin dışına çıkardı. Daha da ötesi, getirdiğinin tersine bir şekilde olması imkansızdır. (Eğer hak, onların kötü istek ve arzularına uysayıdı, mutlaka gökler ve yer ile bunlarda bulunanlar bozulur giderdi.)¹⁶² Hakimler Hakimi'nin şeriatının onda var olanın aksi ile reddedilmesini akıl sahibi nasıl olur da mümkün görebilir?"¹⁶³

Bu nedenle, peygamberlerin dini bir idi. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Ey peygamber! Temiz olan şeylerden yeyin ve salih amel işleyin. Ben sizin yaptıklarınızı hakkıyla bilmekteyim. Şüphesiz bu**

¹⁶¹ Muhammed b. Ebi Bekr b. Eyyub Ez-Zer'i. Hicri 691 yılında doğdu ve 751 yılında vefat etti. İslam alimlerinin büyüklerindendir. Çok değerli eserleri vardır.

¹⁶² 23/el-Mü'minun/71

¹⁶³ Miftahu Dâri's Seâde (2/383). Bkz. El-Cevâbu's Sahih li Men Bedelde Dine'l Mesih (4/322) ve Levâmiu'l Envâr; es-Sefârîni (2/263)

insanlar bir tek ümmet olarak sizin ümmetinizdir. Ben de sizin Rabbinizim. Öyle ise benden sakının.)¹⁶⁴ Ve şöyle buyurur: (“Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin” diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettığımızı, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı.)¹⁶⁵

Daha da ötesi din ile amaçlanan; kulların, kendisi için yaratıldıkları, tek ve ortağı olmayan Rablerine ibadete ulaşmalarıdır.¹⁶⁶ Onlar için, yerine getirmeleri gereken haklar koyar ve görevler belirler. Onları, bu amaca ulaştıracak araçlarla destekler.

Kulu paramparça yapmayan; kulun kişiliğine; fitratı, ruhu ve çevresindeki kainat arasında çatışmaya götürecek bir şizofreni hastalığı isabet ettirmeyen ilahi bir metoda uygun olarak dünya ve ahiret mutluluğunu ve Allah rızasının gerçekleşmesini sağlar. Bütün peygamberler ilahi dine çağrıır. Bu din, insanlığa iman edeceği bir inanç esası ve hayatı boyunca üzerinde yürüyeceği bir şeriat sunar. Bu nedenle Tevrat, inançtan ve şeriattan oluşuyordu. Mensupları, onun hükmüne başvurmakla sorumlu tutulmuştu. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Biz, içinde doğruya rehberlik ve nur olduğu halde Tevrat'ı indirdik. Kendilerini (Allah'a) vermiş peygamberler onunla**

¹⁶⁴ 23/el-Mü'minun/51-52

¹⁶⁵ 42/eş-Şura/13

¹⁶⁶ Mecmûu'l Fetâvâ / Şeyhulislam İbni Teymiyye (2/6)

Yahudilere hükmederlerdi. Allah'ın kitabı korumaları kendilerinden istediği için Rablerine teslim olmuş zahitler ve bilginler de...)¹⁶⁷ Sonra; içinde hidayet ve nur olan, kendinden önceki Tevrat'ı tasdik eden İncil ile birlikte İsa aleyhisselam geldi. Allah celle ve alâ şöyle buyurur: **(Kendinden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı olarak peygamberlerin izleri üzerine, Meryem oğlu İsa'yı ardından gönderdik. Biz O'na içinde hidayet ve nur olan İncil'i verdik.)**¹⁶⁸ Daha sonra, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem, kendinden önceki şeriatlara egemen olan ve onların hükmünü ortadan kaldırın son şeriatı ve eksiksiz dini getirdi. Allah O'na, kendinden önceki kitapları tasdik eden Kur'ân'ı verdi. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Biz sana da Kitabı hak ile, kendinden önce indirilen kitapları doğrulayıcı ve onlara karşı bir şahit olmak üzere indirdik. O halde aralarında Allah'ın indirdiği ile hukmet. Sana gelen hakkı bırakıp onların heveslerine uyma!)**¹⁶⁹ Ve Allah Subhanahu ve Teâlâ; Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ve beraberlerindeki mü'minlerin geçmiş nebilerin ve rasullerin iman ettiği gibi O'na iman ettiğini açıkladı. Allah celle ve alâ şöyle buyurur: **(O peygamber, kendisine Rabbinden indirilene iman etti. Mü'minler de. Onların her biri, Allah'a,**

¹⁶⁷ 5/el-Maide/44

¹⁶⁸ 5/el-Maide/46

¹⁶⁹ 5/el-Maide/48

meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandı. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbirisi arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz affına sığındık! Dönüş sanadır" dediler.)¹⁷⁰

Ölümsüz Çağrı*

Yahudilik, Hıristiyanlık, Mecusilik, Zerdüştlik ve çeşitli putperestlikler gibi dinlerin durumunu sunduğumuz geçmiş bölgeler; insanlığın, miladi altıncı yüzyıldaki halini açıklamaktadır.¹⁷¹ Din bozulmuş; siyasi, toplumsal ve ekonomik durumlar bozulmuş... Kanlı savaşlar yayılmış, baskı ortaya çıkmış... İnsanlık tam bir zifiri karanlığın içinde yaşamakta... Küfür ve cehalet nedeniyle kalpler kararmış, ahlak kirlenmiş, namuslar lekelenmiş ve haklar çiğnenmiş, karada ve denizde bozgunculuk baş göstermiş... Öyle ki akıllı bir kimse düşünse; Allah, insanlığın yolunu aydınlatmak ve onları doğru yola yönlendirmek için peygamberlik ve hidayet meşalesini taşıyan yüce bir reformcu ile imdadına yetişmezse o dönemde insanlığın ölmek üzere

¹⁷⁰ 2/el-Bakara/285

* Daha geniş bilgi için bkz. "Er-Rahiku'l Mahtüm" / Safiyyurrahman El-Mubarekfüri

¹⁷¹ Bu kitaptaki, "Geçmiş Dinlerin Durumu" bölümününe bakınız.

olduğunun ve çöküş alametlerinin görüldüğünün farkına varır. İşte o zaman, Yüce Beyt'in bulunduğu Mekke-i Mükerreme'den ebedi peygamberlik nurunun doğmasına izin verdi. Mekke ortamı; şirk, cehalet, zulüm ve baskın bakımından diğer insanlık çevrelerinin bir benzeri idi. Bununla birlikte diğer çevrelerden birçok yönüyle ayrılmaktaydı. Bunlardan bazıları şu şeylededir:

1. Yunan, Roma ve Hint felsefelerinin şüphelerinden etkilenmemiş saf bir çevre idi. Fertlerini ağırbaşılık, parlak zihin ve yaratıcı kişilikle donatıyordu.

2. Dünyanın tam ortasında bulunmaktadır. Avrupa, Asya ve Afrika'nın ortasında bir yerdedir. Bu, ebedi çağının kısa zamanda bu kıtalara ulaşmasında ve hızla yayılmasında önemli bir etken olmuştur.

3. Güvenli bir beldedir. Ebrehe işgal etmek istediği zaman Allah onu korumuştur. Fars ve Rum gibi komşu imparatorluklar onu yönetimi altına alamamıştır. Bilakis, kuzeye ve güneye ticareti dahi güvende olmuştur. Bütün bunlar, bu şerefli peygamberin gönderişine hazırlık idi. Allah, Mekke ehlne bu nimeti hatırlatarak şöyle buyurmuştur: **(Biz onları, kendi katımızdan bir rızık olarak her şeyin ürünlerinin toplanıp getirildiği, güvenli, dokunulmaz bir yere (Mekke-i Mükerreme'ye) yerleştirmedik mi?)¹⁷²**

¹⁷² 28/el-Kasas/57

4. Çöl çevresi idi. Bu da; cömertlik, komşuyu koruma, namusuna duyarlılık ve benzeri övgüye layık niteliklerden bir çoğunu korumuştu. Bu özellikler onu, ebedi çağrı için en uygun yer olmaya layık kılmıştı. Allah; bu yüce mekandan; güzel konuşması, belâğatı ve güzel ahlaki ile ünlenen şeref ve üstünlük sahibi Kureyş kabileinden; nebilerin ve rasüllerin sonuncusu olmak üzere peygamberi Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'i seçti. Miladi altıncı yüzyılda, yaklaşık 570 yılında dünyaya geldi. Yetim olarak büydü. Sonra annesi ve dedesi öldü. O zaman altı yaşındaydı. Amcası Ebu Talip bakımını üstlendi. Yetim olarak büydü. Üzerinde üstünlük alametleri görülmüyordu. Alışkanlıklar, ahlaki ve özellikleri kavminin adetlerinden farklı idi. Konuşmasında yalan söylemez, kimseye eziyet etmezdi. Doğruluk, iffet ve güvenilirlikle tanındı. Öyle ki; kendi kavmine mensup bir çok kişi değerli mallarını O'na emanet ediyor, O'na bırakıyordu. O da, kendi malını ve canını korur gibi onları koruyordu. Bu, onların kendisini "el-emin/güvenilir insan" olarak adlandırmalarına yol açtı. Hâyâ sahibi idi. Buluğa erdiğinden beri kimseye bedenini çıplak olarak göstermemiştir. Temiz ve takvâlı idi. Kavminde gördüğü putlara ibadet, içki içme, kan dökme gibi durumlar ona acı veriyordu. Kavminin işlerinden razı olduğuna onlarla birlikte katılıyordu. Arsızlık ve günahkarlık hallerinde onlardan uzaklaşıyordu. Yetimlere ve dullara yardım ediyor, açları doyuruyordu... Yaşı kırka

yaklaşlığında çevresindeki kötülüğe tahammülü kalmamıştı. Bütün vaktini Rabbine ibadete vermeye ve O'ndan, kendisini doğru yola iletmesini istemeye başladı. O, bu hal üzere iken, meleklerden bir melek Rabbinden kendisine vahiy getirdi. Bu dini insanlara iletmesini, Rablerine ibadete ve O'nun dışındaki şeylere ibadeti terk etmeye çağırmasını emretti. Bu çağrı günden güne, yıldan yıla sürdürdü. Sonunda Allah, insanlık için bu dini kemale erdirdi ve üzerlerine nimeti bütünüyle tamamladı. Rolü tamamlanınca Allah O'nu vefat ettirdi. Ölümü anında altmış üç yaşındaydı. Kırk yıl peygamberlikten önce, yirmi üç yıl da nebi ve rasul olarak yaşamıştı. Peygamberlerin hallerini inceleyen ve tarihlerini okuyan kesin olarak şunu bilir ki; peygamberlerden her birinin peygamberliğinin sabit olduğu yolla Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliğinin de sabit olması daha evladır. Musa ve İsa aleyhisselam'ın peygamberlerinin nasıl nakledildiğini araştırınca, tevatür yoluyla nakledildiğini bilirsin. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliğinin nakledildiği tevatür yolu; daha büyük ve daha sağlam, zaman bakımından daha yakındır.

Yine mucizelerinin ve delillerinin nakledildiği tevatür şekli de aynıdır. Bilakis bu, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e gelince daha büyüktür. Çünkü O'nun mucizeleri daha çoktur. Mucizelerinin en büyüğü de yazılı ve sesli olarak tevatür yoluyla hâlâ nakledilmekte olan bu Yüce Kur'an'dır.

Musa aleyhisselam ve İsa aleyhisselam'ın getirdikleri ile Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği doğru inancı, sağlam hükümleri ve faydalı ilimleri karşılaştıran onların hepsinin bir kaynaktan, peygamberlik kaynağından çıktığını anlar.

Peygamberlere uyanların halleri ile Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e uyanların hallerini karşılaştıran onların insanlar için en hayırlı insanlar olduğunu bilir. Daha da ötesi onlar, peygamberlere uyanlar arasında kendilerinden sonrakilere etki bakımından en büyütürler. Tevhidi ve adaleti yaymışlardır. Güçsüzlere ve fakirlere rahmet idiler.¹⁷³

Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliğine delil olarak getirilebilecek daha çok şey istiyorsan sana Ali b. Rabban et-Taberi'nin Hıristiyanken bulduğu ve Müslüman olmasına sebep olan delilleri ve alametleri aktarayım. Bu deliller şunlardır:

1- Bütün peygamberlerin yaptığına uygun olarak yalnızca Allah'a ibadete ve O'nun dışındakilere ibadeti terk etmeye çağrılmıştır.

2- Ancak Allah'ın peygamberlerinin getirebileceği apaçık mucizeler göstermiştir.

¹⁷³ Bkz. "Mecmûu'l Fetâvâ" / Şeyhulislam İbni Teymiyye (4/201,211), "Ífhâmu'l Yehûd" / Samuel El-Mâğribî (sf. 58,59)

3- Gelecekte olacak olaylar bildirmiş ve bu olaylar bildirdiği gibi olmuştur.

4- Dünya ve dünya devletleri ile ilgili bir çok olay bildirmiş ve bunlar bildirdiği gibi gerçekleşmiştir.

5- Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği kitap –Kur'ân- peygamberlik mucizelerinden biridir. Çünkü o, en beliğ kitaptır. Allah onu okumayan ve yazmayan ümmi bir kişiye indirmiştir ve bir benzerini ya da ondan bir surenin bir benzerini getirmeleri konusunda en düzgün konuşan insanlara meydan okumuştur. Ve çünkü Allah; onun korunmasını üstlenmiş, onunla doğru inancı korumuştur. En kusursuz şeriatı onun içine yerleştirmiştir ve onunla en üstün ümmeti kurmuştur.

6- O, peygamberlerin sonucusudur. Şayet gönderilmemiş olsaydı, O'nun gönderileceğini müjdeleyen peygamberlerin peygamberlikleri batıl olurdu.

7- Peygamberler; ortaya çıkışlarından çok uzun süre önce O'nu haber vermişlerdir. Peygamber olarak gönderilişini, beldesini, milletlerin ve kralların O'na ve ümmetine boyun eğeceğini tanımlamışlar ve dininin yayılacağını belirtmişlerdir.

8- O'nunla savaşan milletlere karşı zafer kazanması peygamberliğin işaretlerinden biridir. Çünkü yalancı bir şahsın, Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olduğunu öne sürmesi ve sonra da Allah'ın O'nu zafer ve hükümrilikla, düşmanlarına karşı üstünlükle, davetinin yayılması ve taraftarlarının çoğalmasıyla desteklemesi

kesinlikle imkansızdır. Çünkü bu, ancak doğruya söyleyen bir peygamberin eliyle gerçekleşebilir.

9- İbadet hayatı, iffeti, doğruluğu, övgüye layık yaşıntısı, sünnetleri ve şeriatı; bütün bunlar ancak bir peygamberde toplanabilir.

Doğru yolu bulan bu insan, bu delilleri saydıktan sonra şöyle der: "Bunlar, parlak nitelikler ve yeterli delillerdir. Bunları taşıyanın peygamberliği kesindir. O'nu doğrulamak vaciptir. Bunları reddedenin ve inkar edenin çabası boş gitmiştir, dünya ve ahiretini zarara uğratmıştır."¹⁷⁴

Bu bölümün sonunda sana iki şahitlik sunacağım. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ile aynı çağda yaşamış olan geçmişteki Rum kralının şahitliği ve bu çağda yaşayan İngiliz misyoner John Sent'in şahitliği...

Birinci şahitlik: Herakl'in şahitliği. Buhari rahimehullah, Ebu Süfyan b. Harb'in Rum Kralı kendisini çağrırdığındaki kıssasını zikrederek şöyle buyurur: "Ebu'l Yemân el-Hakem b. Nâfi"; kendisine Şuayb'ın Zühri'den bildirdiğini, ona da Ubeydullah b. Abdullah b. Utbe b. Mes'ud'un Abdullah b. Abbas'tan şunu haber verdiği bildirir: Ebu Süfyan b. Harb, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in

¹⁷⁴ Ed-Din ve'd Devle fi İsbâti Nübüvveti Nebiyyinâ Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem / Ali b. Rabben et-Taberi (sf. 47) Bkz. El-İ'lâm / el-Kurtubi (sf. 362 ve sonrası)

Ebu Süfyan ve Kureyş kafirleri ile sulhta¹⁷⁵ olduğu dönemde, Kureyş'ten bir grup ile Şam'da ticaret için bulunurlarken Herakliyus'un kendisine haber gönderdiğini anlatır. İlye'delerken¹⁷⁶ onlara haber gelir. Herakliyus onları meclisine çağırır. Etrafında Rum büyükleri vardır. Onları çağırır ve sonra tercümanını getirtir. Şöyleder: "Peygamber olduğunu zanneden şu adama nesep bakımından hanginiz daha yakın?" Ebu Süfyan der ki: "Onların nesep bakımından en yakını benim" dedim. Dedi ki: "Onu bana iyice yaklaştırin, arkadaşlarını da onun arkasında kalacak şekilde yakına getirin." Sonra tercümanına dedi ki: "Onlara söyle, ben şuna, o peygamber olduğunu zanneden kimse hakkında soracağım. Eğer cevaplarında bana yalan söylemeye kalkarsa, onu yalanlaşınlar!" Ebu Süfyan der ki: "Allah'a yemin olsun ki, eğer beni yalancılığa nispet ederler korkusu olmasaydı, cevaplarım sırasında yalan söylerdim. Sonra bana sorduğu ilk soru şuydu: "Onun aranızdaki nesibi nasıldır?" dedi. Ben; "O, aramızda asil bir nesebe sahiptir" dedim. "Bu sözü ondan önce hiç sizden biri söyledi mi?" dedi. "Hayır" dedim. "Onunecdadı arasında kral var mıydı?" dedi. "Hayır" dedim. "Ona insanların eşraf takımı mı tabi oluyor yoksa zayıflar takımı mı?"

¹⁷⁵ Yani Hudeybiye Sulhu döneminde ki, bu sulpun süresi on yıldır ve hicretin altinci yılında yapılmıştır. Bkz. Fethu'l Bâri (sf. 34)

¹⁷⁶ Şam'da bir belde

dedi. "Bilakis, zayıflar takımı" dedim. "Artıyorlar mı yoksa eksiliyorlar mı?" dedi. "Bilakis, artıyorlar" dedim. "Dine girdikten sonra hoşnutsuzlukla dininden vazgeçen (irtidad eden) oldu mu?" dedi. "Hayır" dedim. "O söylediğini (peygamber olduğunu) söylemeden önce onu yalancılıkla suçluyor muydunuz?" dedi. "Hayır" dedim. "Anlaşmasına aykırı davranıyor mu?" dedi. "Hayır; ancak, aramızda bir sulh var, bu esnada ne yapacak bilmiyoruz!" dedim ve Allah'a yemin olsun o konuşmamız esnasında, (aleyhte) bundan başka bir şey söyleme imkanı bulamadım. "Onunla savaştınız mı?" dedi. "Evet" dedim. "Onunla savaşınız nasıldı?" dedi. "Savaş bizimle onun arasında münavebelidir; o bize hasar verir, biz ona hasar veririz" dedim. "Size neyi emrediyor?" dedi. "Yalnızca Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, atalarınızın söylediği şeyi terk edin, diyor. Bize namazı, sadakayı, iffeti ve sıla-i rahmi emrediyor" dedim. Sonra tercümanı aracılığıyla dedi ki: "Sana onun nesebini sordum. Onun aranızda asil bir nesebe sahip olduğunu söyledin. İşte peygamberler de böyledir, kavimleri içerisinde nesepliler arasından gönderilir. Sana, "Sizden hiç kimse bu sözü söyledi mi?" diye sordum. Söylediğini belirttin. Ben de derim ki: "Şayet ondan önce biri bu sözü söyleseydi, "kendisinden önce söylenen bir sözü örnek alan bir adam" derdim." Sanaecdadı arasında kral olup olmadığını sordum. Olmadığını belirttin. Derim ki: "Eğerecdadı arasında bir kral olsaydı, "ecdadının

kralliyetini arayan bir adam" derdim." Sana, "Söylediğini (peygamber olduğunu) söylemeden önce onu yalanla suçlar mıydınız?" diye sordum. Suçlamadığınızı belirttin. Böylece anladım ki o, insanlar adına yalan söylememeyi bırakıp Allah adına yalan söyleyecek biri değildir. "İnsanların eşraf takımı mı ona uyuyor yoksa zayıf takımı mı?" diye sordum. Onların zayıf takımının ona uyduğunu belirttin. İşte onlar peygamberlere uyanlardır. "Artıyorlar mı yoksa eksiliyorlar mı?" diye sordum. Onların arttığını belirttin. Tamamlanıncaya kadar iman işi işte böyledir. "Dine girdikten sonra hoşnut olmayarak dininden dönen oldu mu?" diye sordum. Olmadığını söyledin. İmanın sevinci kalplere karışınca işte böyle olur. "Anlaşmasına aykırı davranışın var mı?" diye sordum. "Hayır" dedin. İşte peygamberler de böyledir, anlaşmalarına aykırı davranışmazlar. Size neyi emrettiğini sordum. Size; Allah'a ibadet etmenizi ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamanızı emrettiğini, putlara ibadetten sizi sakındırdığını; namazı, sadakayı ve iffeti emrettiğini söyledin. Şayet söylediğin gerçekse, mülkü bu ayaklarımın bulunduğu yere kadar ulaşacak. Onun çıkacağını biliyordum ama sizden olacağını zannetmiyordum. Eğer, ona kavuşabileceğimden emin olsam karşılaşmayı çok isterdim. Yanında olsaydım, ayaklarını yıkardım." Sonra, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Dihyetü'l Kelbi ile Basra hakimine gönderdiği mektubu getirtti ve onu okuttu. Mektupta şöyle diyordu: "Rahman ve Rahim

olan Allah'ın adıyla. Allah'ın elçisi Muhammed'den Rum'un büyüğü Herakliyus'a. Selam hidayete tabi olanlara olsun. Bundan sonra... Seni İslam'a çağırıyorum. İslam'a gir, selameti bul! Allah da ecrini iki kat versin. Yüz çevirirsen, bütün tebeanın günahı üzerine olsun. "Ey Ehl-i Kitap! Sizinle bizim aramızda ortak olan bir söyle gelin: "Allah'tan başkasına ibadet etmeyelim. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım, Allah'ı bırakıp da birbirimizi Rabb edinmeyelim." Eğer onlar yüz çevirirse siz, "Şahit olun, biz Müslümanız" deyin."¹⁷⁷

İkinci şahitlik: Bu çağda yaşayan İngiliz misyoner John Sent'in şahitliği... Şöyleder: "İslam'ın fert ve topluma hizmetteki ilkelerinin ayrıntılarını, toplumu eşitlik ve birlik temelleri üzerine kurmadaki adaletini uzun bir süre inceledikten sonra kendimi, bütün aklım ve ruhumla hızla İslam'a doğru gidiyor buldum. O gün, Allah Subhanehu'ya İslam'a çağırın, her yerde İslam'ın hidayetini müjdeleyen biri olacağımı dair söz verdim." O, bu kesin inanca Hıristiyanlığı okuduktan ve onda iyice derinleşikten sonra ulaştı. Hıristiyanlığın; insanların yaşantısında dolaşan bir çok soruya cevap vermediğini gördü. Aklına şüpheler gelmeye başladı. Sonra Komünizm'i ve Budizm'i inceledi. Onlarda da aradığını bulamadı.

¹⁷⁷ Buhari; Kitabu Bed'il Vahy, Bâb no: 1

Sonra İslam'ı inceledi ve onda derinleşti. İslam'a inandı ve ona çağrırdı.¹⁷⁸

Peygamberliğin Sona Erdirilmesi

Peygamberliğin gerçeği, ölçütleri ve işaretleri, peygamberimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in peygamberliğinin delilleri geçen bölümlerde açıklandı. Peygamberliğin sona erdirilmesini konuşmadan önce, Allah Subhanahu ve Teâlâ'nın aşağıdaki sebeplerden biri dışında elçi göndermediğini mutlaka bilmelisin:

1- Peygamberin mesajının bir kavme has olması ve o elçinin, mesajını komşu milletlere iletmekle emrolunmaması. Bu nedenle Allah, diğer bir ümmete özel bir mesaj ile başka bir elçi gönderir.

2- Önceki peygamberin mesajının silinmiş olması. Böylece Allah, insanlara dinlerini yenileyerek bir peygamber gönderir.

3- Önceki peygamberin şeriatının kendi zamanı için geçerli olması ve daha sonra gelecek zamanlar için uygun olmaması. Bunun üzerine Allah, zamana ve mekana uyan bir şeriat ve mesaj gönderir. Allah

¹⁷⁸ Ed-Dinu'l Fitri el-Ebedi; Mübeşşir et-Tirâzi el-Hüseyni (2/319)

Subhanehu hikmeti gereği, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'i yeryüzü ehli için genel, her zamana ve her mekana uygun bir mesajla göndermiştir. İnsanların yaşadığı canlı bir mesaj olarak ve değişiklik ve tahrif şüphelerinden arınmış olarak kalması için bu mesajı değiştirilmeye ve bozulmaya uğramaktan korumuştur. Bu nedenle; Allah onu, çağrılarının/ risaletlerin en sonucusu yapmıştır.¹⁷⁹

Allah'ın, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e verdiği ayrıcalıklardan biri de O'nun, peygamberlerin sonucusu olmasıdır ve O'ndan sonra peygamber yoktur. Çünkü Allah, O'nunla çağrılarını tamamlamıştır. Şeriatları sonlandırmış ve binayı tamamlamıştır. O'nun peygamber olarak gelmesiyle Isa aleyhisselam'ın müjdesi gerçekleşmiş oldu. Şöyledemisti: "Bina yapanların kabul etmediği ve sonunda köşe başı olan taşı kitaplarda hiç okumadınız mı?"¹⁸⁰

Rahip İbrahim Halil – ki sonradan müslüman olmuştur- bu metni Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in kendi hakkındaki şu sözüne uygun bulur: "Benim örneğim ve benden önceki peygamberlerin örneği bir ev inşa eden, (bir köşede bir tuğla yeri hariç) onu en iyi ve en güzel şekilde yapan kişinin

¹⁷⁹ Geçen konular için bkz. "El-Akidetu't Tahaviyye" (sf. 156), "Levâmiu'l Envâr El-Behiyye" (2/269,277), "Mebâdiu'l İslâm" (sf. 64)

¹⁸⁰ Matta İncili (21:42)

örneği gibidir. İnsanlar evi dolaşmaya başlar, onu beğenirler ve "Bu tuğlayı da koysaydın ya" derler. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Ben o tuğlayım; ben peygamberlerin en sonuncusuyum."¹⁸¹

Bu nedenle Allah Subhanehu, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği kitabı geçmiş kitaplara hükümrان ve onların hükmünü ortadan kaldırır kılmıştır. Aynı şekilde O'nun şeriatını, bütün geçmiş şeriatların hükmünü ortadan kaldırır kılmıştır. Allah, O'nun çağrısını korumayı üzerine almıştır. Bu nedenle mütevatir olarak nakledilmiştir. Kur'ân-ı Kerim, ses ve yazı olarak tevatür yoluyla nakledilmiştir. Yine O'nun sözlü ve fiili sünneti, tevatür yoluyla nakledilmiştir. Bu dinin şeriatının, ibadetlerinin ve sünnetlerinin, hükümlerinin fiili uygulaması da mütevatir olarak nakledilmiştir.

Siyer ve hadis kitaplarını inceleyen, sahabilerin (Allah onlardan razı olsun) Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in her halini, bütün sözlerini ve davranışlarını insanlık için koruduğunu görür. Rabbine ibadetini, cihadını, Allah Subhanehu'yu

¹⁸¹ Bkz. "Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem fi't Tevrâti ve'l İncil" / İbrahim Halil Ahmed (sf. 73). Hadisi ise; Buhari, Kitâbu'l Menâkîb'da, 18. Bâb'da rivayet eder. Hadisin lafzi Buhari'den alınmadır. Müslim de, Kitâbu'l Fedâîl'de, (Hadis no: 2286), Ebu Hureyre radiyallahu anh'tan merfu olarak rivayet eder. Hadis, İmam Ahmed'in Müsned'inde de rivayet edilir. (2/258,312)

zikredisini ve O'ndan bağışlanma dileyişini cömertliğini ve cesaretini, sahabileriyle ve kendisine gelen heyetlerle ilişkilerini nakletmişlerdir. Aynı şekilde sevincini ve üzüntüsünü, yolculuğunu ve ikametini; yeme, içme ve giyinme şeklini; uyanık ve uyku halini nakletmişlerdir. Bunu hissedersen, bu dinin, Allah'ın koruması ile korunduğunu kesin olarak anlarsın. İşte o zaman; O'nun, nebilerin ve rasullerin sonucusu olduğunu bilirsin. Çünkü Allah Subhanehu, bizlere bu peygamberin, peygamberlerin sonucusu olduğunu haber vermiştir. Şöyledir buyurur: **(Muhammed, sizin erkeklerinizden hiç birinin babası değildir. Fakat O, Allah'ın Rasulü ve peygamberlerin sonucusudur.)**¹⁸² Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de kendisi hakkında şöyledir buyurur: "Bütün insanlara gönderildim ve benimle peygamberler sona erdirildi."¹⁸³

Ve şimdi; İslam'ı tanıma; gerçekini ve kaynaklarını, esaslarını ve derecelerini açıklama zamanı geldi.

¹⁸² 33/el-Ahzab/40

¹⁸³ İmam Ahmed; Müsned, (2/411,412), Müslim; Kitâbu'l Mesâcid, Hadis no: 523. Hadisin lafzi, Müslim'deki rivayete aittir.

İslam Kelimesinin Anlamı

Sözlüklerde müracaat edersen, “İslam” kelimesinin anlamının “itaat etme ve boyun eğme, teslim olma, emredenin emrine ve yasaklamasına itiraz etmeden uyma” olduğunu görürsün. Allah, hak dini “İslam” olarak adlandırmıştır. Çünkü o, Allah'a itaat ve itirazsız emrine boyun eğmektir. İbadeti, Allah Subhanehu'ya has kılmak, haber verdiği doğrulamak ve inanmaktır. İslam ismi, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in getirdiği dinin özel ismi olmuştur.

İslam'ın Tanımı*

Din niçin “İslam” olarak adlandırılmıştır? Şüphesiz yeryüzünde bulunan çeşitli bütün dinler, kendi adlarıyla adlandırılmıştır. Ya özel bir kişinin veya belirli bir ümmetin adına nisbet edilmiştir. Hıristiyanlık (Nasraniyye) adını “en-Nasara” kelimesinden almıştır. Budizm, kurucusu “Buda”的 adıyla adlandırılmıştır. Zerdüştlük, bu isimle tanınmıştır, çünkü onu kuran ve yayan kişi “Zerdüşt” tür. Aynı şekilde Yahudilik de, “Yahuda” adıyla

* Daha geniş bilgi için bkz. "Mebâdiu'l İslâm" / Hamûd bin Muhammed El-Lâhim, "Delilun Muhtasarun li Fehmi'l İslâm" / İbrahim Harb

tanınan bir kabilenin arasında ortaya olmuş ve Yahudilik olarak adlandırılmıştır. İslam hariç, bu hep böyledir. Çünkü İslam; ismini özel bir kişiden veya belirli bir ümmetten almaz. Onun ismi yalnızca İslam kelimesinin içерdiği özel niteliğe delalet eder. Bu isimden ortaya çıkan şudur: Bu dinin varlığı ve kuruluşu ile bir insan kassedilmemiştir ve diğer ümmetlerin dışında belirli bir ümmete de has değildir. Gayesi yalnızca bütün yeryüzü halkını İslam'ın niteliği ile donatmaktadır. Bu sıfatla nitelenen geçmişteki ve şimdiki herkes, Müslüman'dır. Gelecekte onunla donanacak herkes de müslüman olacaktır.

İslam Gerçeği

Bu kainattaki her şeyin belli bir kaideye ve sabit bir yola uyduğu bilinen bir geçektir. Güneş, ay, yıldızlar ve yeryüzü genel bir kaidenin yönetimi altındadır. Kıl kadar dahi onun dışında hareket edemez ve dışına çıkamazlar. Hatta; bizzat insanın yapısını inceleyince, onun da Allah'ın kurallarına tamamen boyun eğdiğini görüşsün. Yaşamını düzenleyen ilahi takdirin dışında nefes alamaz; suya ve gıdaya, ışığa ve ışıya ihtiyacını hissedemez. Bu takdire, bütün organları boyun eğer. Bu organlar yerine getirdikleri görevleri ancak Allah'ın onlar için takdir ettiği şekliyle yerine getirirler. Gökyüzündeki

en büyük yıldızdan yeryüzündeki en küçük kum zerresine kadar bu kainatta bulunan her şeyin O'na boyun eğmekten ayrılamadığı ve kendisine teslim olduğu bu kapsamlı takdir; her şeye gücü yeten, yüce, hükümrən bir ilahın takdiridir. Göklerde, yerde ve o ikisinin arasında bulunan her şey bu takdire boyun eğdiğine göre bütün alem, kendisini yaratan, her şeye gücü yeten bu hükümdara itaat ediyor ve emrine uyuyor demektir. Bu bakışla şu ortaya çıkar: İslam, bütün bir kainatın dinidir. Çünkü İslam, az önce öğrendiğin gibi, emredenin emrine ve yasağına itiraz etmeden uyarak ona boyun eğmektir. Güneş, ay ve yeryüzü teslim olmuştu. Hava, su, ısı, ışık ve karanlık teslim olmuştu. Ağaçlar, taşlar ve hayvanlar teslim olmuştu. Hatta; Rabbini tanımayan ve varlığını inkar eden, ayetlerini reddeden veya başkasına ibadet eden ve başkasını O'na ortak koşan insan dahi fitrat gereği teslim olmuştu.

Bunu anlamışsan; gel, bir de insan olayına bakalım; iki şeyin onu çektğini göreceksin.

Birincisi: Allah'ın insanı yaratırken ona verdiği fitrat. Allah'a teslimiyet, O'na ibadeti ve O'na yaklaşmayı sevmek; Allah'ın sevdiği hakkı, hayır ve doğruluğu sevmek; Allah'ın hoşlanmadığı batıldan, kötülük, baskı ve zulümden hoşlanmamak fitrattandır. Mali, aileyi ve çocuğu sevmek; yemeye, içmeye ve evlenmeyeraigbet etmek; bunların gerektirdiği görevleri organların yerine getirmesi de fitrata tabi nedenlerdir.

İkincisi: İnsanın dilemesi ve seçmesidir. Hak ile batılı, hidayet ile sapıklığı, hayır ile şerri birbirinden ayırsın diye Allah insana elçiler göndermiş ve kitaplar indirmiştir. Seçiminde basiretli olsun diye onu akıl ve anlayış ile desteklemiştir. Dilerse iyilik yoluna koyulur ve bu onu hakka ve hidayete götürür. Dilerse de kötülük yollarına koyulur ve bunlar onu kötülüğe ve kötülük de helak olmaya götürür.

İnsana birinci olay açısından bakınca onun teslimiyet üzere yaratıldığını ve fitratında kaçınılmaz bir şekilde buna bağlılık olduğunu, insanların durumunun da diğer mahlukatın durumu gibi olduğunu görüşsün.

İnsana ikinci olay açısından bakınca ise; onu dilediğini tercih eden seçici biri görüşsün. Ya Müslüman olur, ya da kafir olur: **(İster şükredici olsun, ister nankör.)**¹⁸⁴ Bu nedenle insanların iki çeşit olduğunu görüşsün. Yaratıcısını bilen bir insan... Rabb olarak, mutlak hükümdar ve ilah olarak O'na iman eder. Yalnızca O'na ibadet eder. Takdirine uyup, kaçınılmaz olarak Rabbine teslim olmak üzere yaratıldığı gibi seçici olduğu yaşamında O'nun şeriatına uyar. İşte bu, teslimiyetini tamamlamış kusursuz Müslüman'dır. Bilgisi doğru olmuştur. Çünkü o; yaratıcısını, kendisini yoktan var eden, kendisine elçiler gönderen, ilim ve öğrenme gücü veren Allah'ı tanımiştir. Akı düzungün, görüşü doğru olmuştur. Çünkü o, düşüncesini çalışmıştır ve

¹⁸⁴ 76/el-İnsan/3

sonra, kendisine işleri görme ve anlama melekesi bağışlayan Allah'tan başkasına ibadet etmemeye karar vermiştir. Dili, doğru ve hakkı söyle olmuştur. Çünkü o, şimdi yalnızca bir rabbi onaylamaktadır. O da, kendisine konuşma ve söz söyleme gücü veren Allah Teâlâ'dır. Ve sanki hayatında doğruluktan başka bir şey kalmamıştır. Çünkü o, seçme gücünden bulunan işlerde Allah'ın şeriatına uymaktadır. Onunla kainattaki diğer yaratılmışlar arasında tanışma ve yakınlaşma bağı kurulmuştur. Çünkü o, ancak bütün yaratılmışların takdirine uyduğu, emrine boyun eğdiği ve kendisine ibadet ettiği, ilim ve hikmet sahibi Allah'a ibadet etmektedir. Ey insan! Allah bütün bu mahlukatı da senin hizmetine sunmuştur.

Küfür Gerçeği

Bunun karşısında diğer insan... Teslimiyet içinde doğmuş ve teslimiyetini hissetmeden ya da farkına varmadan hayatı boyunca teslimiyet içinde yaşamıştır. Rabbini tanıtmaz ve şeriatına inanmaz. Peygamberlerine uymaz. Allah'ın bağışladığı ilmi ve akı kendisini yaratayı, gözünü ve kulağını açanı bilmek için kullanmaz. O'nun varlığını inkar eder ve büyüklenip O'na ibadetten kaçınır. Yaşantısıyla ilgili, seçim ve serbest davranışma gücü verilen işlerde

Allah'ın şeriatına boyun eğmez veya O'na ortak koşar. Birliğine işaret eden mucizelere inanmayı reddeder. İşte bu kafirdir. Çünkü küfrün anlamı; gizlemek, örtmek ve üstünü kapatmaktır. Kişi elbisesiyle zırhını örtünce ve elbiseyi zırhının üzerine giyince “kefera dır'ahu bi sevbihi / zırhını elbisesiyle gizledi” denir. Bu gibi kişilere “kafir” denir. Çünkü o; fitratını gizlemiş, cahillik ve arsızlık örtüsüyle üzerini örtmüştür. Oysa onun, İslam fitratı üzere doğduğunu, vücut organlarının İslam fitratına uygun hareket ettiğini öğrenmişistik. Çevresindeki dünya bütünüyle ancak teslimiyet kurallarına uygun olarak hareket eder. Fakat o, cahillik ve arsızlık örtüsüyle bu gerçeğin üzerini örtmüştür. Dünyanın yapısı ve kendi fitratı basiretinden uzak kalmıştır. Düşünce ve bilgi gücünü ancak fitratına ters düşen şeylerde kullandığını görürsün. Sadece fitratını bozan şeyleri görür ve onu işlevsiz duruma getiren şeylere gayret eder.

Şimdi kafirin yozlaşarak içine düştüğü apaçık aşırılığı ve derin sapıklığı kendi kendine değerlendirebilirsin.¹⁸⁵

İşte bu da senden zor bir emri değil, bilakis Allah'ın kolaylaştırdığı kimse için kolay olanı isteyen İslam... İslam; bu kainatın tümünün üzerinde yürüdügündür: **(Göklerde ve yerdeki ister istemez O'na teslim olmuştur.)**¹⁸⁶ Allah Teâlâ'nın

¹⁸⁵ Mebâdiu'l İslâm (sf. 3,4)

¹⁸⁶ 3/Âl-i İmram/83

(Allah katında hak din İslam'dır)¹⁸⁷ buyurduğu, Allah'ın Dini'dir. O, yüzünü Allah'a teslim etmektir. Allah celle ve alâ şöyle buyurur: **(Eğer seninle tartışmaya girerlerse de ki: "Bana uyanlarla birlikte ben kendimi Allah'a teslim ettim.")**¹⁸⁸ Nebi sallallahu aleyhi ve sellem, İslam'ın anlamını açıklayarak şöyle buyurur: "Kalbini Allah'a teslim etmen, yüzünü Allah'a çevirmen ve farz kılınan zekatı vermendir."¹⁸⁹ Bir adam, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e "İslam nedir?" diye sorar. Şöyledir: "Kalbinin Allah'a teslim olması, Müslümanların senin elinden ve dilinden emin olmasıdır." Adam "İslam'ın hangisi daha üstündür?" der. "İman" diye cevap verir. Adam "İman nedir?" der. Şöyledir: "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve ölüdükten sonra yeniden dirilmeye inanmandır."¹⁹⁰ Yine, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "İslam; Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, Allah'ın rasulü olduğuna şahadet etmen, namazı

¹⁸⁷ 3/Âl-i İmran/19

¹⁸⁸ 3/Âl-i İmran/20

¹⁸⁹ İmam Ahmed; Müsned, (5/3), İbni Hibban; Sahih (1/377)

¹⁹⁰ İmam Ahmed; Müsned, (4/114), Heysemi, Mecmeu'z Zevâid'de (1/59) şöyle der: "Ahmed ve benzerini Taberani el-Kebir'de rivayet eder. Ricali sika (güvenilir)dir. Bkz. "Risâletu Fadli'l İslâm" / Muhammed b. Abdulvahhab (sf. 8)

kılman, zekatı vermen, Ramazan orucunu tutman ve oraya bir yol bulabilirsen Beyt-i (Kabe'yi) haccetmendir.”¹⁹¹ Ve şöyle buyurur: “Müslüman, Müslümanların kendisinin elinden ve dilinden emin olduğu kişidir.”¹⁹²

Bu din; İslam Dini; Allah'ın, daha önceki insanlardan da, sonradan gelecek insanlardan da, kendisinden başka din kabul etmeyeceği dindir. Çünkü bütün peygamberler, İslam Dini üzeredir. Allah Teâlâ, Nuh aleyhisselam hakkında şöyle buyurur: **(Onlara Nuh'un haberini oku. Hani O kavmine demişti ki: “Ey kavmim! Eğer benim (aranızda) durmam ve Allah'ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geldiyse ben yalnız Allah'a güvenip dayanırmım.)**¹⁹³ Ve ayetin sonunda şöyle buyurur: **(Bana Müslümanlardan olmam emrolundu.)**¹⁹⁴ Allah celle ve alâ, İbrahim aleyhisselam hakkında şöyle buyurur: **(Çünkü Rabbi O'na: “Müslüman ol” demiş, O da; “Alemlerin Rabbine boyun eğdim” demişti.)**¹⁹⁵ Ve Musa aleyhisselam hakkında şöyle buyurur:

¹⁹¹ Muslim; Kitâbu'l İman, Hadis no: 8

¹⁹² Buhari; Kitâbu'l İman, Bâb "El Müslimü men selime'l Müslimune min Lisanîhi ve Yedihi". Hadisin lafzi, Buhari'deki rivayete aittir. Muslim; Kitâbu'l İman, Hadis no: 39

¹⁹³ 10/Yunus/71

¹⁹⁴ 10/Yunus/72

¹⁹⁵ 2/el-Bakara/131

(Musa dedi ki: "Ey kavmim! Eğer Allah'a inandıysanız ve O'na teslim olduysanız sadece O'na güvenip dayanın.)¹⁹⁶ İsa aleyhisselam hakkında da şöyle buyurur: **(Hani havarilere, "Bana ve peygamberime iman edin" diye ilham etmiştim. Onlar da, "İman ettik, bizim Allah'a teslim olmuş kimseler olduğumuza sen de şahit ol" demişlerdi.)¹⁹⁷** Bu din; yani İslam; kurallarını, inanç esaslarını ve hükümlerini ilahi vahiyden – Kur'ân ve Sünnet'ten- almaktadır. Şimdi bunlar hakkında sana özet bir bilgi sunacağım.

İslam'ın Asılları ve Kaynakları

Hükümü kaldırılmış dinlerin ve insanlar tarafından konulmuş inançların mensupları kendilerine atalarından miras kalan, eski zamanlarda yazılmış kitapları kutsamayı alışkanlık edinmiştir. Hatta; gerçekte bu kitapları kimin yazdığını, kimin tercüme ettiğini bilinmez. Her bir beşer için geçerli olan zayıflık ve eksiklik, nefsine uyma ve unutkanlık gibi durumlar kendileri için de geçerli olan bir takım insanlar tarafından yazılmıştır.

¹⁹⁶ 10/Yunus/84

¹⁹⁷ Et-Tedmuriyye (sf. 109-110), Ayet: 5/el-Maide/111

İslam ise, başkalarından farklıdır. İlahi vahiy olan Kur'an ve Sünnet'e, hak kaynağı dayanır. Şimdi bu iki kaynak hakkında öz bir bilgi verelim:

A- Kur'an-ı Kerim: Geçtiğimiz bölümlerde İslam'ın, Allah'ın dini olduğunu öğrendin. Bu nedenle Allah; takva sahiplerine bir hidayet, Müslümanlara bir düstur, Allah'ın kendileri için şifa istediği gülümserilere bir şifa ve Allah'ın kendileri için kurtuluş ve aydınlichkeit istediği kimseler için bir ışık olmak üzere Rasulü Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e Kur'an'ı indirmiştir. Kur'an; Allah'ın peygamberleri gönderme nedeni olan asılları içerir.¹⁹⁸ Nasıl ki Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem ilk gönderilen peygamber değilse, Kur'an da ilk gönderilen kitap değildir. Allah; İbrahim aleyhisselam'a sahifeler indirmiştir, Musa aleyhisselam'ı Tevrat ile şerefleştirmiştir. İsa aleyhisselam ise İncil'i getirmiştir. Bu kitaplar; Allah'ın bir vahyidir. Nebilerine ve rasullerine vahiy olarak göndermiştir. Fakat bu geçmiş kitapların bir çoğu kaybolmuş, büyük bir bölümü silinip gitmiş, bu kitaplarda tahrifat ve değişiklikler yapılmıştır.

Kur'an-ı Kerim'e gelince, O'nun korunmasını Allah üstlenmiştir. O'nu, kendinden önce gelen kitaplara hükümrان ve onların hükümlünü ortadan kaldırın bir kitap kılmuştur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Sana da, daha önceki kitabı**

¹⁹⁸ Es-Sünnetu ve Mekânetuha fi't Teşri' El-İslami / Mustafa Es-Sibâi (sf. 376)

doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak Kitab'ı gönderdik.)¹⁹⁹ Allah celle ve alâ O'nu, her şey için bir açıklama olarak tanımlamıştır. Şöyle buyurur: **(Bu Kitab'ı sana her şey için bir açıklama olarak indirdik.)²⁰⁰** O'nun, bir hidayet ve rahmet kaynağı olduğunu bildirerek şöyle buyurur: **(İşte size de Rabbinizden açık bir delil, hidayet ve rahmet geldi.)²⁰¹** Ve O'nun en doğru yola iletliğini belirterek şöyle buyurur: **(Şüphesiz ki bu Kur'ân en doğru yola iletir.)²⁰²** O, hayatının bütün işlerinde beşeriyeti, en doğru yola iletir. Kur'an'ın nasıl indirildiğini ve nasıl ezberlendiğini şöyle bir aklına getiren Kur'an'ın değerini bilir ve niyetini Allah'a has kılar. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Muhakkak ki bu (Kur'ân) Alemlerin Rabbinin indirmesidir. O'nu Ruhu'l Emin senin kalbine indirdi. Uyarıcılarından olasın diye.)²⁰³**

Kur'an'ı indiren Alemlerin Rabbi Allah'dır.

O'nu getiren, Ruhu'l Emin Cebraiil aleyhisselam'dır.

Kalbine indiği kişi ise Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'dir.

Bu Kur'an, Kiyamet'e kadar kalacak mucizeler içerisinde, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in

¹⁹⁹ 5/el-Maide/48

²⁰⁰ 16/en-Nahl/89

²⁰¹ 6/el-En'am/157

²⁰² 17/el-Isra/9

²⁰³ 26/eaş-Şuara/192-194

kalıcı bir mucizesidir. Geçmiş peygamberlerin ayetleri ve mucizeleri, hayatlarının bitmesi ile birlikte sona ererdi. Oysa bu Kur'an'ı Allah, kalıcı bir delil kılımıştır.

O; apaçık bir delil, parlak bir mucizedir. Allah insanlardan; O'nun bir benzerini, O'nun benzeri on sure ya da O'nun surelerinden birini getirmelerini isteyerek onlara meydan okumuştur. Harflerden ve kelimelerden oluşmasına ve üzerine indiği ümmet düzgün konuşmasıyla ve belağatıyla tanınmasına rağmen, onlar buna güç yetirememiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Yoksa O'nu (Kur'ân'ı) (Muhammed) uydurdu mu diyorlar. De ki: Eğer sizler doğru iseniz; Allah'tan başka, gücünüzün yetiklerini çağırın da O'nun benzeri bir sure getirin.)**²⁰⁴

Bu Kur'an'ın Allah katından vahiy olduğuna şahadet eden bir şey de, geçmiş ümmetler hakkında bir çok haber içermesidir. Gelecekte olacak bir takım olaylarla ilgili bilgi vermesi ve bunların, haber verdiği şekilde gerçekleşmesidir. Bilim adamlarının bazılarına ancak bu çağda ulaşabildiği bir çok bilimsel kanıt zikretmesidir. Bu Kur'an'ın Allah katından bir vahiy olduğuna şahadet eden bir başka şey de, Kur'an'ın kendisine indiği peygamberden, Kur'an'ın inişinden önce O'nun ne bir benzeri duyulmuş ne de O'na yakın bir şey nakledilmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(De ki: "Allah dileseydi**

onu size okumazdım, Allah da onu size bildirmezdi. Ben bundan önce bir ömür boyuinizde durmuştum. Hâlâ akıl erdiremiyor musunuz?)²⁰⁵ Daha da ötesi O, okumayan ve yazmayan bir ümmi idi. Hiçbir hocaya gitmemiş ve hiçbir öğretmenin yanında oturmamıştır. Bununla birlikte dili en düzgün ve en güzel şekilde konuşanlara, bir benzerini getirmeleri üzere meydan okur. **(Sen bundan önce ne bir yazı okur, ne de elinle onu yazardın. Öyle olsaydı, batıla uyanlar kuşku duylardır.)²⁰⁶** İncil'de ve Tevrat'ta okuma ve yazma bilmeyen ümmi biri olarak tanımlanan bu kişiye, ellerinde Tevrat'tan ve İncil'den kalıntılar bulunan Yahudi ve Hıristiyan din adamları gelerek, anlaşmazlığa düştükleri şeyleri sorarlar. Tartışıkları konularda O'nun hükmüne başvururlar. Allah Teâlâ, Tevrat'ta ve İncil'deki O'nunla ilgili haberi açıklayarak şöyle buyurur: **(Yanlarındaki Tevrat ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmi peygambere uyanlar, işte o peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten men eder, onlara temiz şeyleri helal, pis şeyleri haram kılar.)²⁰⁷** Yahudi ve Hıristiyanların, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e soru sorduklarını bildirerek şöyle buyurur: **(Ehl-i kitap senden, kendilerine gökten bir kitap indirmeni**

²⁰⁵ 10/Yunus/16

²⁰⁶ 29/el-Ankebut/48

²⁰⁷ 7/A'raf/157

istiyorlar.)²⁰⁸ Ve şöyle buyurur: (Sana ruh hakkında sorarlar.)²⁰⁹ (Sana Zülkarneyn hakkında sorarlar.)²¹⁰ Yine şöyle buyurur: (Doğrusu bu Kur'an, İsrailoğullarına, hakkında ihtilaf edegeldikleri şeylerin pek çoğunu anlatmaktadır.)²¹¹

Rahip İbrahim Philips, doktara çalışmasında Kur'an'a leke sùrmeye çalışır. Fakat buna gücü yetmez. Kur'an; hüccetleri, kanıtları ve delilleri ile onu alteder. Sonunda aciz kaldığını itiraf eder, yaratıcısına teslim olur ve müslüman olduğunu ilan eder.²¹²

Müslümanlardan biri Amerikalı doktor Jeffrey Lang'a bir Kur'an-ı Kerim meâli hediye ettiğinde, Amerikalı doktor Kur'an'ın kendine hitap ettiğini, sorularına cevap verdiği ve nefsi ile arasındaki engelleri ortadan kaldırdığını görür. Hatta şöyle der: "Kur'an'ı indiren sanki, benim kendimi tanıdığınımdan daha çok beni tanıyor."²¹³ Nasıl tanımasın?. Kur'an'ı indiren, insanı yaratanın ta kendisi olan Allah Subhânehu'dur. (Hiç yaratan bilmez mi? O, en ince işleri görüp bilmektedir ve her şeyden

²⁰⁸ 4/en-Nisa/153

²⁰⁹ 17/el-İsra/85

²¹⁰ 18/el-Kehf/83

²¹¹ 27/en-Neml/76

²¹² Bkz. "El-Müsteşrikûn ve'l Mubeşirûn fi'l Âlemî'l Arabî ve'l İslâmi" / İbrahim Halil Ahmed

²¹³ Es-Sîraa' min ecli'l İman / Dr. Jeffrey Lang, Çeviri: Dr. Münzir El-Absi, Daru'l Fikr (sf.34)

haberdardır.)²¹⁴ Daha sonra Kur'an-ı Kerim meâli okuması onun müslüman olmasına ve sözünü naklettiğim kitabını yazmasına sebep olur.

Kur'an-ı Kerim, insanoğlunun ihtiyaç duyduğu her şeyi kapsar. Kuralları, inanç esaslarını, hükümleri, ikili ilişkileri ve âdâbı içinde bulundurur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Biz o Kitap'ta hiçbir şeyi eksik bırakmadık.)²¹⁵** İçinde; Allah'ı birlemeye çağrı vardır. Allah'ın isimleri, sıfatları ve fiilleri zikredilir. Nebilerin ve rasullerin getirdiğini doğrulamaya çağrıır. Ahireti, ceza ve hesabı onaylar. Bununla ilgili deliller ve kanıtlar sunar. Geçmiş ümmetlerin haberlerini, dünyada başlarına gelen ibret verici olayları, ahirette onları bekleyen azap ve cezayı zikreder.

Kur'an-ı Kerim'de, bilim adamlarını dehşete düşüren bir çok mucize, delil ve kanıt vardır. O, her çağ'a uygundur. Bilginler ve araştırmacılar, aradıklarını O'nda bulur. Şimdi sana, bunu ortaya koyan sadece üç örnek sunacağım. Bu örnekler şunlardır:

1- Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Birinin suyu tatlı ve susuzluğu giderici, diğerinininki tuzlu ve acı iki denizi saliveren ve aralarına bir engel, aşılmaz bir sınır koyan O'dur.)²¹⁶** Ve şöyle buyurur: **(Yahut (onların amelleri) derin bir denizdeki karanlıklar gibidir. Onu bir dalga örter; onu da üstünden**

²¹⁴ 67/el-Mulk/14

²¹⁵ 6/el-En'am/38

²¹⁶ 25/el-Furkan/53

başka bir dalga kaplar. Onların üzerinde ise bulutlar vardır. Birbiri üzerinde karanlıklar... Elini çıkarsa neredeyse onu dahi göremeyecektir. Allah kime nur vermemişse onun nuru olmaz.)²¹⁷

Şu bilinen bir gerçektir ki; Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem hiç gemiye binmemiştir. O'nun çağında, denizin derinliklerini keşfetmeye olanak tanıracak maddi imkanlar da yoktu. Öyleyse bu bilgileri, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e Allah'dan başka kim verdi?!

2- Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki biz insanı süzülmüş bir çamurdan yarattık. Sonra onu, sağlam bir karargahta yerleşen bir nutte kıldık. Sonra o nutfeyi alaka kıldık. Sonra o alakayı bir parça et ve o bir parça eti kemik yaptık; kemiğe de et giydirdik. Sonra onu bambaşka bir hilkat olarak var ettik. Yaratınların en güzel olan Allah'ın şanı ne yücedir!)**²¹⁸ Bilim adamları, ceninin yaratılışındaki aşamaları bu kadar ince ayrıntısıyla ancak bu çağda keşfedebilmişlerdir.

3- Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Gaybin anahtarları O'nun yanındadır. Ondan başkası bunları bilmez. Karada ve denizde ne varsa O bilir. Bir yaprak düşmeye görsün, mutlaka onu bilir. Yeryüzünün karanlıklarında tek bir tane yaş-kuru müstesna olmamak üzere hepsi apaçık**

²¹⁷ 24/en-Nur/40

²¹⁸ 23/el-Mü'minun/12-14

bir kitaptadır.)²¹⁹ İnsanlar, bu kadar kapsamlı düşünmeye alışkin değildir. Gücü yetmesi bir tarafa bunu düşünmez. Daha da ötesi; bilim adamlarından bir grup, bir bitkiyi ya da bir böceği gözlemleyip onun hakkında öğrendiklerini kaydettiklerinde bu yaptıklarına hayranlık duyuyor. Bilinmelidir ki; o bitki ya da böcek hakkında kendilerine gizli kalan, onlarla ilgili gözlemlediklerinden daha çoktur.

Fransız bilim adamı Maurice Bucaile; Tevrat, İncil ve Kur'ân ile göklerin, yerlerin ve insanların yaratılışı ile ilgili son keşiflerin ulaştığı bilgileri karşılaştırmış ve çağımızda ulaşılan bulguların Kur'ân'da gelen bilgilerle uyum içinde olduğunu görmüştür. Bugünkü İncil ve Tevrat'ın ise göklerin ve yerin, insanın ve hayvanın yaratılışı ile ilgili bir çok yanlış bilgi içерdiğini görür.²²⁰

B- Nebevi Sünnet: Allah; Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e Kur'ân-ı Kerim'i indirmiştir ve O'nun bir benzerini de vahyetmiştir. Bu da; Kur'ân'ı açıklayan ve şerheden nebevi sünnettir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Dikkat edin! Şüphesiz bana Kur'ân ve O'nunla birlikte bir

²¹⁹ 6/el-En'am/59

²²⁰ Bkz. "Et-Tevrâtu ve'l-İncilu ve'l- Kurânu fi Dav'i'l Meârifî'l Hadise" / Maurice Bucaile. Fransız bir doktor olan yazar, Hıristiyanlığı terk ederek İslam'ı seçmiştir. (sf. 133- 283)

benzeri verildi.²²¹ O'na; Kur'ân'daki genel, özel ve bütün olarak belirtilenleri açıklama izni verilmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur'ân'ı indirdik.)**²²²

Sünnet, İslam kaynaklarının ikincisidir. Sünnet; Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den –sahih ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kadar birbirine bağlı bir senetle – rivayet edilen söz ve fiil, onaylama ve tanımlamadır.

Sünnet; Allah'tan, Rasulü Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e bir vahiyidir. Çünkü Nebi sallallahu aleyhi ve sellem hevasından konuşmaz. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(O arzusuna göre konuşmaz. O, ancak vahyedileni konuşur. O'na çetin güçler sahibi öğretti.)**²²³ İnsanlara ancak kendisine emredileni iletir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Ben sadece bana vahyedilene uyarım. Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım.)**²²⁴

Sünnet-i Mutahhara; ahkam, akide, ibadet, muamelât ve âdâp bakımından İslam'ın fiili uygulamasıdır. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem, kendisine emredileni yerine getiriyor ve onu,

²²¹ İmam Ahmed; Müsned, (4/131), Ebu Davud; Sünen, Kitâbu's Sünne, Bâbu Luzûmi's Süne, Hadis no: 4604, (4/200)

²²² 16/en-Nahl/44

²²³ 53/en-Necm/3-5

²²⁴ 46/el-Ahkaf/9

insanlara açıklıyordu. Onlara, tipki kendisinin yaptığı gibi yapmalarını emrediyordu. Örneğin şöyle buyurur: "Benim namaz kıldığımı gördüğünüz gibi namaz kılın."²²⁵ Allah mü'minlere; imanlarının eksiksiz olarak tamamlanması için, O'nu davranışlarında ve sözlerinde örnek almalarını emretmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü ümit eden ve Allah'ı çokça anan kimseler için, Rasulullah'ta güzel bir örnek vardır.)**²²⁶ Sahabe-i Kiram, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in sözlerini ve davranışlarını kendilerinden sonrakilere nakletmiş, onlar da bunu kendilerinden sonrakilere nakletmiştir. Sonra bunlar, Sünnet kitaplarında toplanmıştır. Sünneti nakledenler, kendilerinden naklettikleri kişiler hakkında titiz davranışlardı. Senedin, rivayet eden kişiden Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kadar birbirine bağlı olması için kendisinden naklettikleri kişinin, bu bilgiyi aldığı kişiyle çağdaş olmasını; senetteki bütün ravilerin güvenilir, adil, doğru sözlü ve emin olmasını ararlardı.²²⁷

²²⁵ Buhari; Kitâbu'l Ezân, Bâb no: 18

²²⁶ 33/el-Ahzab/21

²²⁷ Bu eşsiz metot ve Sünnet-i Nebeviye nakletmedeki bu dikkat sonucu, Müslümanlar arasında "Cerh ve Ta'dil" ve "Mustalahu'l Hadis" olarak bilinen ilim dalları doğmuştur. Bu iki ilim dalı, İslam Ümmeti'ne has özelliklerdendir ve daha önce kullanılmamıştır.

Sünnet; İslam'ın fiili uygulaması olduğu gibi, Kur'ân'ın da açıklamasıdır. Ayetlerini şerheder ve Kur'ân'da genel olarak belirtilen hükümlerin ayrıntısını verir. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem, kendisine indirileni bazen sözlü, bazen fiili ve bazen de her ikisiyle birlikte açıklardı. Sünnet; Kur'ân'da belirtilmeyen bazı hükümleri ve kuralları da açıklayabilir. Kur'ân ve Sünnet'in, İslam dininin iki ana kaynağı olduğuna mutlaka inanmak gereklidir. O ikisine uymak, onlara başvurmak, emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak, verdikleri haberleri doğrulamak; onlarda geçen Allah'ın isimlerine, sıfatlarına ve fiillerine, Allah'ın dostları mü'minler için hazırladıklarına ve düşmanları kafirleri tehdit ettiği şeylere iman etmek gereklidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Hayır! Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın onu tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.)²²⁸** Ve şöyle buyurur: **(Peygamber size ne verdiyse onu alın, size ne yasaklıysa ondan da sakının.)²²⁹**

Bu dinin kaynaklarını tanıttıktan sonra, onun derecelerini belirtmemiz uygun olacaktır. Bunlar; İslam, iman ve ihsan şeklindedir. Bu derecelerin temel prensiplerini özet olarak ele alacağız.

²²⁸ 4/en-Nisa/65

²²⁹ 59/el-Hasr/7

Birinci Derece: Islam*

İslam'ın rükünleri beş tanedir: Kelime-i şehadet, namaz, zekat, oruç ve hac.

Birincisi: Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın rasulü olduğuna şahadet etmek

"La ilahe illallah / Allah'tan başka ilah yoktur"un anlamı şudur: Yerde ve gökte, yalnız Allah'tan başka ibadete layık bir ibadet edilen / ma'bud yoktur. O, gerçek ilah'tır. O'nun dışındaki bütün ilahlar batıldı.²³⁰ Bu şahadet, ibadeti yalnızca Allah'a has kılmayı ve O'nun dışında hiçbir şeye ibadet etmemeyi gerektirir. Bu şahadette şu iki olay

* Bu konuda daha geniş bilgi için bkz. "Kitâbu't Tevhid", "El-usûlu's Selâse" ve "Âdâbu'l Meşyi ile's Salât" / Muhammed b. Abdulvahhab, "Dinu'l Hak" / Abdurrahman El-Umer, "Mâ lâbûdde min Ma'rifetihi anî'l Islam" / Muhammed b. Ali El-Irfec, "Erkânu'l Islam" / Abdullah b. Cârullah el-Cârullah, "Şerhu Erkâni'l Islam ve'l İman" / Telif: Bir grup ilim öğrencisi, Gözden geçirme: Abdullah El-Cibrin

²³⁰ Dinu'l Hak (sf. 38)

gerçekleşmezse onun söyleyenine bir faydası yoktur.

Birincisi: "La ilahe illallah / Allah'tan başka ilah yoktur" sözünü inanarak, bilerek, şüphe duymayarak doğrulayarak ve severek söylemek.

İkincisi: Allah'tan başka kendisine ibadet edilenleri inkar etmek. Kim bu şehadeti söyler de, Allah'tan başka kendisine ibadet edilenleri inkar etmezse, bu söz ona fayda vermez.²³¹

Muhammed'in Allah'ın rasulü olduğuna şahadet etmenin anlamı ise emrettiğinde O'na itaat etmek, haber verdiğinde O'nu doğrulamak, yasaklılığı ve men ettiğinden kaçınmak ve Allah'a ancak O'nun belirlediği şekilde ibadet etmektir. Muhammed'in; Allah'ın bütün insanlara gönderdiği elçisi olduğunu bilmek ve buna inanmaktır. O, kendisine ibadet edilmeyen bir kul, yalanlanmaması gereken bir elçidir. Bilakis O'na itaat edilmesi ve uyulması gereklidir. O'na itaat eden cennete girer, O'na karşı gelen ise cehenneme girer. İnanç alanında ya da Allah'ın emretmiş olduğu ibadetlerde, yönetme ve kanun koyma döneminde, ahlak alanında, aile kurma alanında ya da helal ve haram belirleme alanında kurallar ancak bu şerefli elçi, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem kanalıyla alınmalıdır. Çünkü O, Allah'ın şeriatını ileten elçisidir.²³²

²³¹ Kurratu Uyûni'l Muvahhidin (sf. 60)

²³² Dinu'l Hak (sf. 51-52)

İkincisi: Namaz*

Bu, İslam'ın rüknelerinden ikincisidir. Hatta İslam'ın direğidir. Çünkü namaz kul ile Rabbi arasında bir bağdır, her gün beş kez onu tekrar eder. Onunla imanını yeniler ve nefsini, günahların pisliklerinden arındırır. Onunla günahların ve kötülüklerin arasına girer. Kul; sabahleyin uykusundan uyanınca, dünya işleriyle meşgul olmadan önce Rabbinin huzurunda temiz ve arınmış bir şekilde kıyama durur. Sonra Rabbini tekbir eder. Kulluğunu kabullenir; O'ndan yardım ve hidayet diler. Secde ederek, kıyamda durarak ve rüku ederek, Rabbi ile arasındaki itaat ve kulluk anlaşmasını yeniler. Bunu her gün beş kez tekrar eder. Bu namazı eda etmek için kalbinin, bedeninin, elbiselerinin ve namaz kılacağı yerin temiz olması gereklidir. Mümkünse Müslüman'ın, namazı Müslüman kardeşleriyle birlikte, kalpleriyle Rablerine yönelmiş, yüzlerini Allah'ın Evi Kabe-i Müşerrefe'ye çevirmiş olarak cemaatle kılması gereklidir. Namaz; kullarının, Allah Tebarake ve Teâlâ'ya ibadet ettikleri şekillerin en mükemmel ve en güzelü üzerine kurulmuştur. Çeşitli organların Allah'ı yücelmesini; dilin telaffuzunu; ellerin, ayakların, başın, duyu organlarının ve bedenin diğer kısımlarının fiilini içerir. Her biri, bu yüce ibadetten nasibini alır.

* Daha geniş bilgi için bkz. "Keyfiyyetu Salâti'n Nebi sallallahu aleyhi ve sellem" / Abdülaziz b. Bâz

Duyu organları ve diğer âzâlar ondan nasibini alır. Kalp ondan nasibini alır. Namaz; övgüyü, hamdetmeyi, yüceltmeyi, tesbih ve tekbiri, hakka şahitlik etmeyi, Kur'ân-ı Kerim okumayı; Rabbin önünde, aciz bir kulun ve her şeyi idare eden Rabbin karşısında boyun eğen birinin duruşıyla ayakta durmayı içerir. Sonra bu makamda O'nun önünde alçalır, boyun eğer ve O'na yaklaşır. Daha sonra Allah'ın izzeti karşısında küçülerek ve büyülüğu karşısında boyun eğerek, huşu ve teslimiyet ile rüku eder, secde eder ve oturur. Kalbi yumuşamış, bedeni Allah'a itaat etmiş ve organları O'na boyun eğmiştir. Sonra namazını Allah'a övgü ve Nebisi Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e salât ve selam ile tamamlar. Sonra Rabbinden, dünya ve ahiret hayırlarını diler.²³³

Üçüncüsü: Zekat*

Zekat; İslam'ın rükünlерinden üçüncüsüdür. Zengin Müslüman'a, malının zekatını vermesi farzdır. Zekat; fakirlere, miskinlere ve zekat vermenin caiz olduğu diğer kimselere verilen az bir miktarıdır.

Müslüman'ın; zekatı vermesi uygun olan kimseye bunu gönül rahatlığı ile vermesi gereklidir.

²³³ Miftâhu Dâri's Seâde (2/384)

* Daha geniş bilgi için bkz. "Risâletâni fi'z Zekâti ve's Sîyâm" / Abdülaziz b. Bâz

Zekat verdiği kimselerin başına bunu kakmamalı ve onlara bu nedenle eziyet etmemelidir. Müslüman'ın, Allah rızasını arzu ederek zekatını vermesi gereklidir. Bununla, insanlardan hiçbir karşılık ve teşekkür beklememelidir. Bilakis; riya ve gösteriş yapmadan yalnızca Allah rızası için zekatını vermelidir.

Zekat vermek bereket getirir. Fakirlerin, miskinlerin ve ihtiyaç sahiplerinin gönüllerini hoş tutar. Onları, el açarak küçülmekten kurtarır. Zekat onlar için bir rahmettir. Zekat vermek; kişiye cömertlik ve kerem, özveri, fedakarlık ve merhametli olma sıfatları kazandırır. Cimrilik ve aşağılık sıfatlarından arındırır. Zekat ile, Müslümanlar dayanışma içinde olur. Zenginleri fakirlerine açır. Bu ibadet tam anlamıyla uygulansa, toplumda hiçbir seyi olmayan fakir, borç yükü altında kalmış insan ve yolda kalmış bir yolcu kalmaz.

Dördüncüsü: Oruç*

Yani, Ramazan ayı orucunu tutmaktadır. Fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar oruçlu kimse, yemeyi, içmeyi, cinsel ilişkiye girmeyi ve bu hükmüde olan şeyleri Allah Subhanahu ve Teâlâ'ya ibadet niyetiyle terk eder. Nefsini, şehvetlerinden alıkoyar. Allah; hastaya ve yolcuya; hamile ve çocuk emziren kadına; hayızlı ve nifaslı kadına oruç tutma

* Daha geniş bilgi için bkz. "Risâletâni fi'z Zekâti ve's Sîyâm" / Abdülaziz b. Bâz

konusunda kolaylık sağlamıştır. Bunlardan her birinin kendine uygun hükmü vardır.

Bu ayda; Müslüman, nefsinı şehvetlerinden alıkoyar. Nefsi bu ibadetle, hayvanlara benzeme seviyesinden Allah'a yaklaşırılmış meleklerle benzeme seviyesine çıkar. Öyle ki oruç tutan kimse, dünyada Allah rızasını elde etmekten başka bir arzusu olmayan varlık suretine bürünür.

Oruç, kalbi diriltir. Dünyayaraigeti azaltır. Allah katında olana teşvik eder. Zenginlere, fakirleri ve onların durumunu hatırlatır. Kalplerini onlara karşı yumusatır. İçinde bulundukları, Allah'ın nimetlerini bilirler ve şükürleri artar. Oruç, nefsi arındırır ve Allah'tan hakkıyla korkma üzere bina eder. Ferdi ve toplumu, gizli ve aşikar hallerinde, sevinç ve sıkıntı anında, Allah'ın üzerlerindeki gözetimini hisseder hale getirir. Çünkü toplum, tam bir ay boyunca bu ibadet ile Rabbini gözeterek yaşar. Allah Teâlâ'dan korkması, Allah'a ve ahiret gününe iman etmesi, Allah'ın gizli-saklı her şeyi bildiğini ve kişinin bir gün mutlaka Rabbinin önünde durup küçük-büyük bütün amellerinden sorulacağını kesin olarak bilmesi onu böyle davranışmaya sevk eder.²³⁴

²³⁴ Bkz. Miftâhu Dâri's Seâde (2/384)

Beşincisi: Hacc*

Mekke-i Mükerreme'deki Beytullahi'l-Haram'ı haccetmek her baliğ, akıllı ve gücü yeten; Beytullah'a götürecek araca ya da ücretine ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin nafakasının dışında gidiş-dönüş masraflarına yetecek miktarda paraya sahip olan, yolda can güvenliği olan ve yokluğunda ailesinin güvenliğinden emin olan her Müslüman'a farzdır.

Hac yapmak isteyen kimsenin, nefsinin günahlarının kirinden temizlemesi için Allah'a tevbe etmesi gereklidir. Mekke-i Mükerreme'ye ve hac ibadetinin yapıldığı kutsal mekanlara ulaştığında, Allah'a kulluguunu ifade ederek ve O'nu yücelterek hac ibadetlerini yerine getirir. Allah'ın dışında; Kabe'ye ve hac ibadetlerinin yapıldığı diğer yerlere ibadet edilmeyeceğini, onların fayda ve zarar vermeyeceğini bilir. Şayet Allah oralara gidip hac yapmasını emretmese de Müslüman'ın o mekanlara gidip hac yapması doğru olmazdı.

Hacda, hac yapan kişi izar ve rida olarak iki beyaz kumaştan oluşan ihram elbiselerini giyer. Yeryüzünün bütün bölgelerinden Müslümanlar bir yerde toplanır. Tek bir elbise giyerler ve bir Rabbe ibadet ederler. Yöneten ve yönetilen, zengin ve

* Daha geniş bilgi için bkz. "Delilu'l Hâc ve'l Mu'temir" / Telif: Bir grup alim, "Et-Tahkik ve'l İzâh li Kesîrîn min Mesâili'l Hacci ve'l Umra" / Abdülaziz b. Bâz

fakir, siyah ve beyaz arasında fark yoktur. Herkes Allah'ın yarattığıdır ve O'nun kuludur. Müslüman'ın, Müslüman karşısında takva ve salih amelden başka üstünlüğü yoktur. Müslümanlar birbirleriyle tanışır ve yardımlaşır. Allah'ın onları hep birlikte yeniden dirilteceği ve hesap için bir alanda toplayacağı günü hatırlarlar. Böylece, Allah Teâlâ'ya itaat ederek ölüm sonrası için hazırlanırlar.²³⁵

İslam'da İbadet*

İslam'da ibadet, maddi ve manevi olarak Allah'a kulluk etmektir. Allah yaratıcıdır, sen ise yaratılmış. Sen kulsun ve Allah senin efendindir. Bu böyle olunca, kişi bu dünyada mutlaka, şeriatına uyarak ve peygamberlerinin izini takip ederek Allah'ın dosdoğru yolunda yürümelidir. Allah; kollarına, Alemlerin Rabbi'ni tevhid ile birlemeleri, namaz, zekat, oruç ve hac gibi yüce ibadetler belirlemiştir. İslam'daki ibadet anlayışı daha kapsamlıdır. Allah'ın sevdiği ve razı olduğu gizli ve aşikar yapılan bütün ameller ve sözler ibadettir. Daha da ötesi Allah'a yaklaşma niyetiyle yaptığı her güzel adet ibadettir. Annenle ve babanla, eşinle ve çocuklarınl, komşularınıla güzel geçinmen bununla Allah rızasını elde etmeyi kasdedersen bir ibadettir. Evde, yanında

²³⁵ Bkz. a.g.e. (2/385), *Dinu'l Hak* (sf. 67)

* Daha geniş bilgi için bkz. "El-Ubûdiyye" / Şeyhulislam İbni Teymiyye

ve iş yerinde insanlara güzel davranışın manası Allah'ın rızasını dileyerek yaparsan bir ibadettir. Emaneti yerine getirmek, doğruluk ve adalete bağlı kalmak, eziyet vermemek, gücsüze yardım etmek, helal kazanç sağlamak, aileye ve çocuklara harcamak, düşkünlüğü teselli etmek, hastayı ziyaret etmek, aç olanı doyurmak ve zulme uğrayana yardım etmek; bütün bunlar Allah rızası gözetilerek yapılrsa birer ibadettir. Allah'ın rızasını kasdederek kendin için, ailen için, toplumun ve ülken için yaptığı her iş bir ibadettir. Allah'ın sana mubah kıldığı ölçüler içinde nefsinin şehvetlerini gidermen salih bir niyetle birlikte olursa ibadet olur. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Sizden birinin cinsel ilişkiye girmesinde dahi bir sadaka vardır." Denilir ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Bizden biri şehvetini gidermeye gelir de ona ecir mi olur?" Böyle buyurur: "Ne dersiniz; onu haramda giderseydi üzerine bir günah olur muydu? Aynı şekilde onu helalde giderince onun için bir ecir olur."²³⁶

Yine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Her Müslüman'ın üzerine bir sadaka vardır." Denilir ki: "Ne dersin, şayet bulamazsa?" Böyle buyurur: "Elleriyle çalışır; kendine faydalı olur ve sadaka verir." Denilir ki: "Ne dersin, şayet güç yetiremezse?" Böyle buyurur: "Kederli ihtiyaç sahibine yardım eder." Denilir ki: "Ne dersin, şayet güç yetiremezse?" Böyle buyurur: "İyiliği ya da hayatı

²³⁶ Muslim; Kitabu'z Zekât, Hadis no: 1006

emreder." Denilir ki: "Ne dersin, (ya bunu da) yapmazsa?" Şöyledir buyurur: "Kötülükten kendini alıkoyar. Şüphesiz bu bir sadakadır."²³⁷

İkinci Derece: İman[•]

İmanın rükünləri altıdır: Allah'a, meleklerine, kitaplarına, rasullerine, ahiret gününe iman ve kadere iman.

Birincisi: Allah'a iman

Allah Teâlâ'nın rububiyetine; yani O'nun her şeyin Rabbi, yaratıcısı ve hükümrarı; bütün işlerin idare edicisi olduğuna ve O'nun dışındaki her mabudun/ ibadet edilen şey ya da kişinin batıl olduğuna iman etmen ve O'nun isim ve sıfatlarına; yani O'nun en güzel isimlere, kâmil ve yüce sıfatlara sahip olduğuna iman etmendir.

²³⁷ Buhari; Kitâbu'z Zekât, Bâb no: 29, Müslim; Kitâbu'z Zekât, Hadis no: 1108. Hadisin lafzi Müslim'deki rivayete aittir.

• Daha geniş bilgi için bkz. "Şerhu Usûli'l İman" / Muhammed b. Salih el-Useymin, "El-İman" / Şeyhulislam İbni Teymiyye, "Akidetu Ehli's Sunne ve'l Cemaa" / Muhammed b. Salih el-Useymin

Bütün bunlarda Allah'ın birliğine; rububiyetinde, uluhiyetinde, isimlerinde ve sıfatlarında ortağı olmadığına iman etmendir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **((O) Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin Rabbidir. Şu halde O'na kulluk et; O'na kulluk etmek için sabırı ve metanetli ol. O'nun adıyla anılan bir kimse biliyor musun?)²³⁸**

O'nu hiçbir uyku ve uyuqlamanın almadığına, O'nun görünen ve görünmeyeni bildiğine, göklerin ve yerin mülkünün O'nun olduğuna iman etmendir: **(Gaybin anahtarları O'nun yanındadır. O'ndan başkası bunları bilmez. Karada ve denizde ne varsa O bilir. Bir yaprak düşmeye görsün, mutlaka onu bilir. Yeryüzünün karanlıklarında tek bir tane yaş-kuru müstesna olmamak üzere hepsi apaçık bir kitaptadır.)²³⁹** Allah Teâlâ'nın yaratıklarından yüce ve arşının üzerinde olduğuna, aynı anda ilmi ile onlarla birlikte olduğuna; onların hallerini bildiğine, sözlerini işittiğine, yerlerini gördüğünde, işlerini yönettiğine, fakire rızık verdiğine, kırılanı onardığına, dileğine mülk verdiğine ve dileğinden de mülkü çekip aldığına, O'nun her şeye gücü yettiğine inanmandır.²⁴⁰

Allah'a imanın meyvelerinden bazıları, şunlardır:

²³⁸ 19/Meryem/65

²³⁹ 6/el-En'am/59

²⁴⁰ Bkz. Akidetu Ehli's Sunne ve'l Cemaa (sf. 7, 11)

1- Kula, Allah'ı sevme ve O'nu yüceltme kazandırır. Bunlarda, O'nun emrini yerine getirmeyi ve yasaklılarından uzak durmayı gerektirir. Kul bunu yerine getirince, dünya ve ahirette korkusuz mutluluğa ulaşır.

2- Allah'a iman etmek, nefiste izzet oluşturur. Çünkü o, kainattaki her şeyin gerçek sahibinin Allah olduğunu, O'ndan başka zarar veren ve fayda veren olmadığını bilir. Bu bilgi onu, Allah'tan başkasına ihtiyaç duymaz hale getirir. O'ndan başkasının korkusunu kalbinden söküp alır. Sonuçta ancak Allah'tan umar ve O'dan başkasından korkmaz.

3- Allah'a iman, nefsinde alçak gönüllülük oluşturur. Çünkü o, sahip olduğu nimetin Allah'tan olduğunu bilir. Şeytan onu aldatamaz. Kibirlenip büyüğlenmez. Kuvveti ve malıyla övünmez.

4- Allah'a iman eden kesin olarak bilir ki, Allah'ın razı olduğu salih amelden başka kurtuluşa giden bir yol yoktur. Oysa başkası batıl inançlara sahiptir. Örneğin; insanların suçlarına keffâret olması için Allah'ın, oğlunun asılmamasını emrettiğine inanır. Ya da bir takım ilahlara iman eder. Onların, isteğini yerine getirdiğine inanır. Oysa gerçekte onlar, fayda ya da zarar vermezler. Ve yahut ateist olur ve hiçbir yaratıcının varlığına iman etmez... Bütün bunlar birer kuruntudur. Öyle ki; Kıyamet günü Allah'ın huzuruna varınca ve gerçekleri kendi gözleriyle görünce apaçık bir sapıklık içerisinde olduklarının farkına varacaklar.

5- Allah'a iman etmek; Allah'ın rızasını dileyerek, dünyada yüce görevler üstlendiği zaman, insana kararlılık ve sabır, sebat ve tevekkül noktasında büyük bir güç kazandırır. Göklerin ve yerin hükümdarına dayandığına, O'nun kendisini desteklediğine ve yardım ettiğine kesin olarak inanır. Sabrında, sebatında ve tevekkülünde dağlar gibi sağlam olur.²⁴¹

İkincisi: Meleklerle iman

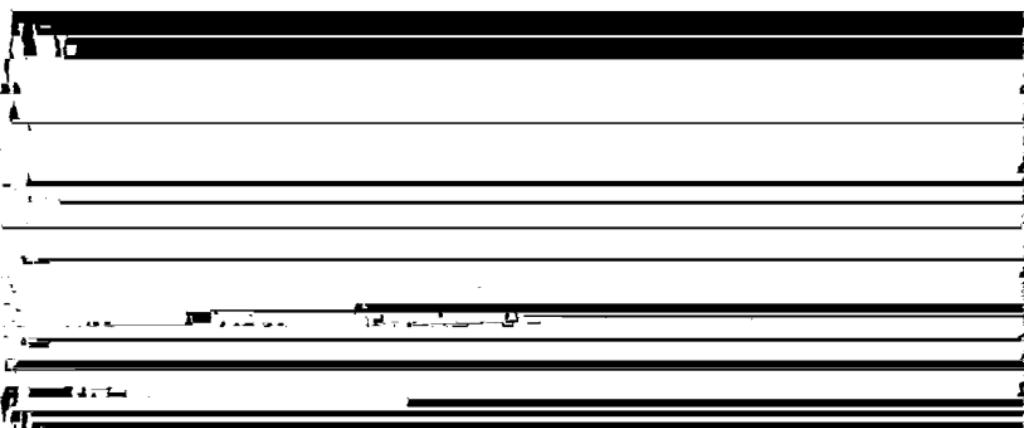
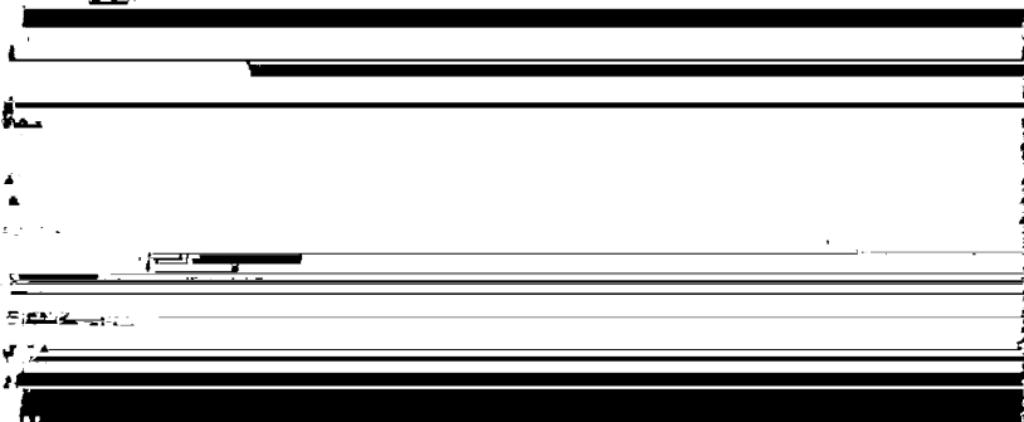
Allah'ın onları, kendisine itaat etmeleri için yarattığına inanmaktadır. Allah onları şu şekilde tanımlar: **(Onlar mükerrem kullardır. Sözleri ile O'nun önüne geçmezler; onlar O'nun emri gereğince iş görürler. Onların önündekini de arkalarındakini de bilir. O'nun razı olduğu kimselerden başkasına şefaat etmezler. Onlar O'nun korkusundan titrler.)²⁴²** **(O'nun huzurunda bulunanlar, O'na ibadet hususunda kibirlenmezler ve yorulmazlar. Onlar, bıkıp usanmadan gece ve gündüz (Allah'ı) tesbih ederler.)²⁴³** Allah onları bizim için görünmez kılmıştır. Bu nedenle onları göremeyiz. Onlardan bir kısmını bazı nebilerine ve rasullerine göstermiştir.

²⁴¹ Bkz. Akidetu Ehli's Sunne ve'l Cemaa (sf. 44), Mebâdiu'l İslâm (sf. 80, 84)

²⁴² 21/el-Enbiya/26-28

²⁴³ 21/el-Enbiya/19-20

Meleklerin yüklen dikleri bir takım ameller vardır. Bu meleklerden vahiyle görevli melek olan Cibril, vahyi Allah katından, kulları arasından O'nun dilediğine indirir. Ruhları almakla görevli melek de bunlardandır. Rahimlerdeki cenninler ile görevli

Üçüncüsü: Kitaplara iman

Allah'ın, nebilerine ve rasullerine hakkı açıklamak ve ona davet etmek için kitaplar indirdiğine iman etmektir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki Biz peygamberlerimizi apaçık delillerle gönderdik. Onlarla birlikte insanlar adaleti ayakta tutsunlar diye Kitabı ve mizanı indirdik.)**²⁴⁵ Bu kitaplar çoktur. İbrahim aleyhisselam'a verilen sahifeler, Musa aleyhisselam'a verilen Tevrat, Davud aleyhisselam'a gönderilen Zebur ve İsa aleyhisselam'ın getirdiği İncil bunlardandır.

Geçmişteki bu kitaplara iman; Allah'ın onları elçilerine indirdiğine ve o kitapların, o dönemde Allah'ın insanlara iletmesini istediği şeriatı içerdigine inanmakla gerçekleşir.

Allah'ın bizlere bildirdiği bu kitaplar ortadan kaybolmuştur. İbrahim aleyhisselam'a gönderilen sahifelerden hiçbir dünyada yoktur. Tevrat, İncil ve Zebur'a gelince; Yahudiler ve Hıristiyanların yanında isimleri ile bulunsalar da tahrif edilmiş ve değiştirilmişlerdir.Çoğu kaybolmuş ve onlardan olmayan şeyler onlara sokulmuştur. Daha da ötesi, sahiplerinden başkasına nispet edilirler. Eski Ahit'te kırktan fazla sıfır (kitap, kutsal metin) var ve sadece beşi Musa aleyhisselam'a nispet edilmektedir.

²⁴⁵ 57/el-Hadid/25

Bugün mevcut olan İncil'den ise bir tanesi bile İsa aleyhisselam'a nispet edilmemektedir.

Allah katından indirilen kitapların sonucusu ise Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirilen Yüce Kur'an'dır. Kur'an, Allah'ın koruması ile korunmaktadır. Harflerinde, kelimelerinde, harelkelerinde veya manalarında hiçbir değişikliğe ya da tahrife uğramamıştır. Kur'an-ı Kerim ile geçmişteki kitaplar arasındaki fark çok yönlüdür. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

1- Geçmişteki bu kitaplar ortadan kaybolmuş, onlara tahrif ve değişiklik sokulmuştur. Sahiplerinden başkalarına nispet edilmiş; şerhler, açıklamalar ve tefsirler eklenmiştir. İlahi vahye, akla ve filtrata ters düşen bir çok şey içermektedir.

Kur'an-ı Kerim ise; Allah'ın koruması ile korunmaya devam etmektedir. Allah'ın, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiği aynı kelimeler ve harfler ile korunmaktadır. Tahrife uğramamış ve hiçbir ilave yapılmamıştır. Çünkü Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'in her türlü şüpheden uzak kalmasına gayret göstermiş ve O'nu; Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in siyeri, sahabilerin hayat hikayeleri, Kur'an-ı Kerim'in tefsiri, ibadet ve muamelat hükümleri ile karıştırmamıştır.

2- Eski kitapların bugün tarihsel bir senedi bilinmemektedir. Daha da ötesi, kime indiği ve hangi dilde yazıldığı dahi bilinmemektedir. Bir kısmı, kendisine gönderilen kimseden başkasına nispet edilmiştir. Kur'an'ı ise Müslümanlar, Muhammed

sallallahu aleyhi ve sellem'den yazılı ve sözlü olarak tevatür yoluyla nakletmişlerdir. Her çağda ve her mekanda, Müslümanların bu kitabı ezbere bilen binlerce hafızları ve bu kitaptan yazılı binlerce nüsha vardır. Sözlü olarak ezberlenen ile yazılı olarak bulunan nüshalar uyuşmaz ise farklı olan nüshalar kabul edilmez. Ezbere bilinenlerle yazılı olanlar mutlaka birbirine uymalıdır.

Bunun da ötesinde; Kur'ân, sözlü olarak nakledilmiştir ki dünyada başka hiçbir kitaba bu nasip olmamıştır.

Hatta bu şekilde nakil sadece Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in ümmetinde vardır. Bu nakil şu şekilde gerçekleşir: Öğrenci; Kur'ân'ı hocasından dinleyerek ezberler. Hocası da, kendi hocasından bu şekilde ezberlemiştir. Sonra hoca öğrencisine "icazet" denilen diplomayı verir. Hoca bu diplomada, hocaları yanında okuduğunu öğrencisine okuttığına şahitlik eder. Senet, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşıcaya kadar her biri hocasını adıyla zikreder. Bu şekilde sözlü senet; öğrenciden, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kadar zincir şeklinde devam eder.

Kur'ân-ı Kerim'den her surenin ve her ayetin nerede ve ne zaman Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indiğini bildiren kuvvetli deliller ve tarihsel kanıtlar da aynı şekilde senet ile yoğun olarak nakledilmiştir.

3- Geçmişteki kitapların indirildiği diller, uzun zaman önce silinip yok olmuştur. Bu çağda o dilleri

konusan hiç kimse yoktur ve anlayanlar çok azdır. Kur'ân'ın indiği dil ise; bugün milyonlarca kişinin konuştuğu, yaşayan bir dildir. Yeryüzünün her bölgesinde okutulup öğretilmektedir. Onu öğrenmeyen de her yerde Kur'ân-ı Kerim'in anlamını kendisine anlatacak birini bulur.

4- Geçmişteki kitaplar belirli bir dönem içindedi. İnsanların tümüne değil, özellikle bir millete yönelikti. Bu nedenle onlar o millet ve o döneme özgü hükümler içermiştir. Böyle olunca da bütün insanlara hitap etmesi uygun olmaz.

Kur'ân-ı Kerim ise her zamanı kapsayan ve her mekana uygun olan bir kitaptır. Her millete ve her çağ'a uyan hükümler, ahlak ve ilişki kuralları içerir. Çünkü Kur'ân'ın hitabı, bütün insanlara yönelikir.

Bütün bunlardan anlaşılmaktadır ki; asıl nüshaları bulunmayan ve yeryüzünde ilk yazıldıkları dilde konuşan hiç kimse kalmayan kitaplarla Allah'ın insanlara hüccetinin gerçekleşmesi mümkün değildir. Allah'ın, kulları üzerine hücceti ancak; fazlalıktan, eksiklikten ve tahriften uzak ve korunmuş, nüshaları her yerde yaygın, milyonlarca insanın okuduğu ve onunla insanlara Allah'ın çağrısını ilettiği canlı bir dilde yazılmış bir kitapla gerçekleşir. İşte bu kitap Allah'ın, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiği Yüce Kur'ân'dır. O, geçmiş kitapların hükmünü ortadan kaldırmıştır. Onların, tahrife uğramadan önceki hallerini doğrular ve onlara şahitlik eder. Kendilerine bir nur ve şifa, hidayet ve rahmet olması için; bütün

insanlığın uyması gereken kitaptır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İşte bu (Kur'ân), bizim indirdiğimiz mübarek bir kitaptır. Bana uygun ve Allah'tan korkun ki size merhamet edilsin.)**²⁴⁶ Ve şöyle buyurur: **(De ki: Ey insanlar! Ben size, hepинize gönderilmiş, Allah'ın elçisiyim.)**²⁴⁷

Dördüncüsü: Peygamberlere iman

Allah'ın yarattıklarına, Allah'a iman edip gönderilen elçileri doğrulamaları halinde kavuşacakları nimetleri müjdeleyen ve isyan ettikleri zaman uğrayacakları azaptan sakındırın elçiler gönderdiğine iman etmektir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki Biz her ümmete: "Allah'a ibadet edin, tağuttan kaçının" diye bir peygamber göndermişizdir.)**²⁴⁸ Ve şöyle buyurur: **(Müjdeleyici ve uyarıcı olarak peygamberler gönderdik ki insanların peygamberlerden sonra Allah'a karşı bir bahaneleri olmasın!)**²⁴⁹

Bu elçiler çoktur. Onların ilki, Nuh aleyhisselam ve sonucusu Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'dir. İbrahim, Musa, İsa, Davud, Yahya,

²⁴⁶ 6/el-En'am/155

²⁴⁷ 7/el-A'raf/158. Geçen konular için bkz. El-Akidetu's Sahiha ve mâ Yudaadduha (sf. 17), Akidetu Ehli's Sünne ve'l Cemaa (sf. 22), Mebâdi'u'l İslâm (sf. 89)

²⁴⁸ 16/en-Nahl/36

²⁴⁹ 4/en-Nisa/165

Zekeriyya ve Salih aleyhisselam gibi, bazılarını Allah bize bildirmiş, bazılarını da bildirmemiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Bir kısım peygamberleri sana daha önce anlattık, bir kısmını ise sana anlatmadık.)**²⁵⁰

Bu elçilerin hepsi, Allah'ın yarattığı birer beşerdir. Rabblk ve ilahilik özellikleri yoktur. Bu nedenle hiçbir ibadet onlar için yapılmaz. Kendileri için dahi, fayda ya da zarar verme gücüne sahip değildir. Allah Teâlâ, rasullerin ilki olan Nuh aleyhisselam'ın kavmine şöyle dediğini bildirir: **(Ben size: "Allah'ın hazineleri benim yanıldadır" demiyorum, gaybı da bilmem. "Ben bir meleğim" de demiyorum.)**²⁵¹ Onların sonucusu olan Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e de şöyle demesini emreder: **(Ben size: "Allah'ın hazineleri benim yanıldadır" demiyorum, gaybı da bilmem. "Ben size bir meleğim" de demiyorum.)**²⁵² Ve şöyle demesini emreder: **(Ben Allah'ın dileğinden başka kendime herhangi bir fayda ya da zarar verecek güce sahip değilim.)**²⁵³

Peygamberlerin hepsi; Allah'ın seçip çağrısını iletmekle şereflandırdığı ve kul olmakla nitelendirdiği değerli kullardır. Dinleri; Allah'ın kendisinden başka

²⁵⁰ 4/en-Nisa/164

²⁵¹ 11/Hud/31

²⁵² 6/el-En'am/50

²⁵³ 7/el-A'raf/188

din kabul etmediği İslam'dır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah katında hak din İslam'dır.)**²⁵⁴ Çağrıları temelde birdir ve şeriatları farklı farklıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Her birinize bir şeriat ve bir yol verdik.)**²⁵⁵ Bu şeriatların en sonucusu, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in şeriatıdır. O'nun şeriatı, kendinden önceki bütün şeriatların hükmünü ortadan kaldırmıştır. O'nun çağrıları, çağrılarının en sonucusudur ve O, elçilerin en sonucusudur.

Bir peygambere iman edenin, onların hepsine iman etmesi gereklidir. Bir peygamberi yalanlayan da, onların hepsini yalanlamıştır. Çünkü bütün peygamberler Allah'a, meleklerine, kitaplarına, rasullerine, ve ahiret gününe imana çağrırlar. Dinleri birdir. Onların bir kısmını ayıran veya bir kısmına iman edip bir kısmını inkar eden, onların hepsini birden inkar etmiş olur. Çünkü onların her biri bütün nebilere ve rasullere iman etmeye çağrırlar.²⁵⁶ Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, mü'minlerde (iman ettiler). Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiç biri**

²⁵⁴ 3/Al-i İmran/19

²⁵⁵ 5/el-Maide/48

²⁵⁶ Bkz. El-Akidetu's Sahiha ve mâ Yudaadduha (sf. 17), Akidetu Ehli's Sünne ve'l Cemaa (sf. 25)

arasında ayırm yapmayız" (dediler).)²⁵⁷ Ve şöyle buyurur: (Allah'ı ve peygamberlerini inkar edenler ve (inanma hususunda) Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip "Bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına inanmayız" diyenler ve bunlar (iman ile küfür arasında) bir yol tutmak isteyenler yok mu? İşte gerçekten kafirler bunlardır. Ve biz kafirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.)²⁵⁸

Beşincisi: Ahiret gününe iman

Bütün yaratılmışların dünyadaki sonu ölümdür! Peki ya insanın ölümden sonraki hali nedir? Dünyada işkence görmekten kurtulan zalimlerin hali ne olacak? Zulümlerinin cezasını çekmekten kurtulacaklar mı? Dünyada, yaptıkları iyiliklerin karşılığını göremeyen iyilik sahiplerinin ecirleri boşça mı gidecek?

Bütün beşeriyet nesil nesil peş peşe ölüme gitmektedir. Bu durum; Allah, dünyanın sona ermesine izin verinceye ve dünya üzerindeki her yaratılmış ölünceye kadar devam eder. Sonra Allah, Kiyamet günü bütün yaratılmışları yeniden diriltir. Öncekileri ve sonrakileri bir araya toplar. Sonra; dünyada kazandıkları hayır ya da şer amellere göre

²⁵⁷ 3/el-Bakara/285

²⁵⁸ 4/en-Nisa/150-151

kulları hesaba çeker. Mü'minler cennete götürülür. Kafirler ise cehenneme sürürlür.

Cennet; Allah'ın, mü'min kulları için hazırladığı nimettir. İçinde, kimsenin tanımlayamayacağı nimet çeşitleri vardır. Cennette yüz derece vardır. Her bir derecede, Allah'a imanlarına ve O'na itaatlerine göre kalanlar vardır. Cennet ehlinin derece bakımından en aşağıda olanına, dünyadaki bir kralın mülkünün benzeri ve onun on katı daha verilir.

Cehennem ise; Allah'ın, kendisini inkar eden için hazırladığı azaptır. Cehennemde, bahsedilmesi bile korkutan çeşitli azaplar vardır. Şayet Allah; ahirette bir kimsenin ölmesine izin verseydi, cehennem ehli sadece onu görmekle ölürdü.

Allah ilmiyle, her insanın hayır ya da şer, gizli ya da aşıkar ne yapacağını bilmıştır. Sonra her insan için iki melek görevlendirmiştir. Onlardan biri iyilikleri yazar; diğeri ise kötülükleri yazar. Hiçbir şeyi kaçırılmazlar. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında gözetleyen yazmaya hazır bir melek bulunmasın.)**²⁵⁹ Bu ameller, Kiyamet günü insana verilecek bir kitaba kaydedilir: **(Kitap ortaya konmuştur: Suçluların, onda yazılı olanlardan korkmuş olduklarını görürsün. "Vay halimize! Derler, bu nasıl kitapmış! Küçük-büyük hiçbir şey bırakmaksızın hepsini sayıp dökmüş!" Böylece yaptıklarını karşılarda bulmuşlardır. Senin Rabbin hiç**

²⁵⁹ 50/Kâf/18

kimseye zulmetmez.)²⁶⁰ İnsan, kitabını okur ve hiçbir şeyi inkar edemez. Amellerinden bir şeyi inkar edenin ise Allah; gözüne ve kulağına, ellerine ve ayaklarına ve cildine bütün yaptığını anlattırır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Derilerine, "Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?" derler. Onlar da, "Her şeyi konuşutan Allah, bizi de konuşturdu. İlk defa sizi O yaratmıştır. Yine O'na döndürülüyorsunuz" derler. Siz ne kulaklarınızın, ne gözlerinizin, ne derilerinizin aleyhinize şahitlik etmesinden sakınmıyordunuz, yaptıklarınızdan çoğunu Allah'ın bilmeyeceğini sanıyordunuz.)²⁶¹

Ahiret gününe; Kiyamet ve yeniden diriliş gününe iman etmeye bütün nebiler ve rasuller çağrırmıştır.* Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Senin yeryüzünü kupkuru görmen de Allah'ın ayetlerindendir. Biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman, harekete geçip kabarır. Ona can veren elbette ölüleri de diriltir. O, her şeye kadirdir.)²⁶² Ve şöyle buyurur: (Gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratmakla yorulmayan Allah'ın, ölüleri diritmeye de gücünün yeteceğini

²⁶⁰ 18/el-Kehf/49

²⁶¹ 41/el-Fussilet/21-22

* Yeniden diriliş hakkında daha çok delil için bu kitaptaki "Ahiret" bölümüne bakınız.

²⁶² 41/el-Fussilet/39

düşünmezler mi? Evet O, her şeye kadirdir.)²⁶³
 Bu, ilahi hikmetin gereğidir. Çünkü Allah, yarattıklarını boş yere yaratmamış ve onları başıboş bırakmamıştır. İnsanların akıl yönünden en zayıfı dahi, gayesiz bir şekilde önemli bir iş yapmaz. İnsanın böyle bir iş yapması düşünülemez ise nasıl olur da insan, Rabbinin yarattıklarını boş yere yarattığını ve onları başıboş bırakacağını zannedebilir? Allah, onların söylediklerinden oldukça yücedir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (**Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin hakikaten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız?**)²⁶⁴ Ve şöyle buyurur: (**Göğü, yeri ve ikisi arasındaki bir boş yere yaratmadık. Bu, inkar edenlerin zannıdır. Vay o inkar edenlerin ateşteki haline!**)²⁶⁵

Ahiret gününe imana, bütün akıl sahibi insanlar şahitlik eder. Çünkü bu aklın gereğidir. Bozulmamış filtrat ona teslim olur. Çünkü insan; Kiyamet gününe iman edince, Allah'ın katında olanı umarak, terkettiğini niçin terkettiğini ve yaptığını niçin yaptığını bilir. Yine; insanlara zulmedenin mutlaka cezasını göreceğini, Kiyamet günü insanların ondan hakkını alacağını, hayır ise hayır, şer ise şer; insanın mutlak yaptığının karşılığını alacağını ve ilahi adaletin gerçekleşeceğini bilir. Allah Teâlâ

²⁶³ 46/el-Ahkaf/33

²⁶⁴ 23/el-Mü'minun/115

²⁶⁵ 38/Sad/27

şöyledir: **(Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer yapmışsa onu görür.)**²⁶⁶

Kiyamet gününün ne zaman geleceğini, yaratılmışlardan hiç kimse bilmez. O, gönderilmiş hiçbir peygamberin ve Allah'a yaklaştırılmış meleğin dahi bilmediği bir gündür. Allah, onun bilgisini yalnızca kendine has kılmıştır. Allah Teâlâ şöyledir buyurur: **(Sana kiyameti, ne zaman gelip çatacağını soruyorlar. De ki: Onun ilmi ancak Rabbimin katındadır. Onun vaktini O'ndan başkası açıklayamaz.)**²⁶⁷ Ve şöyledir buyurur: **(Kiyamet hakkındaki bilgi ancak Allah'ın katındadır.)**²⁶⁸

Altıncısı: Kaza ve kadere iman

Allah'ın, olmuş ve olacak her şeyi; kulların durumlarını ve amellerini, ecellerini ve rızıklarını bildiğine iman etmektir. Allah Teâlâ şöyledir buyurur: **(Şüphesiz Allah her şeyi hakkıyla bilendir.)**²⁶⁹ Ve şöyledir buyurur: **(Gaybin anahtarları O'nun yanındadır. Ondan başkası bunları bilmez. Karada ve denizde ne varsa O bilir. Bir yaprak düşmeye görsün, mutlaka onu bilir. Yeryüzünün**

²⁶⁶ 99/ez-Zilzal/7-8. Bkz. Dinu'l Hak (sf. 19)

²⁶⁷ 7/el-A'ruf/187

²⁶⁸ 31/Lokman/34

²⁶⁹ 29/el-Ankebut/62

karanlıklarında tek bir tane yaş-kuru müstesna olmamak üzere hepsi apaçık bir kitaptadır.)²⁷⁰ Bütün bunları, kendi katında bir kitaba yazmıştır. Şöyledir: **(Biz, her şeyi apaçık bir kitapta sayıp yazmışızdır.)²⁷¹** Ve şöyledir: **(Bilmez misin ki, Allah, yerde ve gökte ne varsa bilir? Bu bir kitapta mevcuttur. Bu Allah için çok kolaydır.)²⁷²** Allah bir şey dileğinde ona "Ol!" der ve olur. Allah Teâlâ şöyledir: **(Bir şeyi yaratmak istediği zaman O'nun yaptığı "Ol!" demekten ibarettir. Hemen oluverir.)²⁷³** Allah Subhanehu; her şeyi takdir ettiği gibi, her şeyin de yaratıcısıdır. Şöyledir: **(Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık.)²⁷⁴** Ve şöyledir: **(Allah**

²⁷⁰ 6/el-En'am/59 Kur'an-ı Kerim'de yalnızca bu ayet olsaydı bile, O'nun Allah katından olduğuna apaçık bir delil ve kesin hüccet olarak yeterdi. Çünkü insanlık çağlar boyunca, bilimin yaygın hale geldiği ve insanoğlunun büyüklendiği bu çağda dahi, bu kapsamlı bilgiyi -gücü yetmesinin ötesinde- düşünmemektedir. Bütün yaptığı, bir takım sırlarını keşfetmek için bir ağaç ya da bir böceği belirli bir ortamda gözlemlemektir ve bilmedikleri, bildiklerinden daha çoktur. Her açıdan kapsamlı bilgi ve düşünce ise, insanlığın alışık olmadığı ve gücünün yetmeyeceği bir olaydır.

²⁷¹ 36/Yâsin/12

²⁷² 22/el-Hacc/70

²⁷³ 36/Yâsin/82

²⁷⁴ 54/el-Kamer/49

her şeyin yaratıcısıdır.)²⁷⁵ Kulları, kendisine itaat etsinler diye yaratmış, itaati onlara açıklamış ve itaat etmelerini emretmiştir. Kendisine isyan etmeyi onlara yasaklamış ve isyanı onlara açıklamıştır. Kudret ve dileme özelliği vermiştir. Bu kudret ve dileme özelliği ile Allah'ın emirlerini yerine getirirlerse sevap kazanırlar; O'na isyan ederlerse azabı hak ederler.

İnsan, kaza ve kadere iman ederse kendisi için şunlar gerçekleşir:

1- Sebepleri yerine getirirken Allah'a itimat eder. Çünkü O; sebebin de, sonucun da Allah'ın kazası ve kaderi ile olduğunu bilir.

2- Nefsi rahat ve kalbi huzurlu olur. Çünkü o; bunun, Allah'ın kazası ve kaderi ile olduğunu; hoşuna gitmeyen ve takdir edilmiş olan bir şeyin kaçınılmaz olarak gerçekleşeceğini bilir. Gönlü rahat eder ve Allah'ın kazasına razı olur. Kadere iman edenden daha huzurlu, gönlü rahat ve yaşantısı iyi kimse yoktur.

3- İsteğinin gerçekleşmesi halinde kendini beğenmekten uzak olur. Bilir ki onun gerçekleşmesi Allah'ın bir nimetidir, Allah hayır ve başarı sebeplerini takdir etmiştir. Bu nedenle, Allah'a şükreder.

4- İsteğinin gerçekleşmemesi ya da istemediği bir şeyin olması halinde endişe ve kaygıya kapılmaz. Bilir ki bu, Allah'ın takdiridir. Allah'ın

²⁷⁵ 39/ez-Zümer/62

emrini geri çevirecek ve hükmünü bozacak kimse yoktur. O mutlaka gerçekleşir. Bu nedenle sabreder ve karşılığını Allah'tan bekler: **(Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başına gelen herhangi bir musibet yoktur ki, biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır. (Allah bunu) elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şırmarmayasınız diye açıklamaktadır. Çünkü Allah, kendini beğenip böbürlenen kimseleri sevmez.)**²⁷⁶

5- Tamamen, Allah Subhanehu'ya tevekkül eder. Çünkü Müslüman, fayda ve zarar vermenin yalnızca Allah'ın elinde olduğunu bilir. Gündünden dolayı hiçbir güçlünden korkmaz ve insanlardan birinin korkusuyla hayır işlemeyi terk etmez. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, İbni Abbas radiyallahu anhuma'ya şöyle buyurur: "Bil ki, ümmet sana fayda vermek için bir araya gelse, Allah'ın senin için yazdığınıńdan başka bir şeyle sana fayda veremezler. Ve sana zarar vermek için bir araya gelseler, Allah'ın senin için yazdığınıńdan başka bir şeyle zarar veremezler."²⁷⁷

²⁷⁶ 57/el-Hadid/22-23 Bkz. El-Akidetu's Sahiha ve ma Yudâdduha (sf. 19), Akidetu Ehli's Süne ve'l Cemaa (sf.39), Dinu'l Hak (sf.18)

²⁷⁷ İmam Ahmed; Müsned, (1/293), Tirmizi; Sünnet, Ebvâbu'l Kiyâme (4/76)

Üçüncü Derece: İhsan

İhsan, sadece bir rükündür. Allah'a, O'nu görürcesine ibadet etmendir. Çünkü sen O'nu görmesen de şüphesiz O seni görmektedir. İnsan, Rabbine bu şekilde ibadet etmelidir. O'na yakın olduğunu ve huzurunda bulunduğu hissetmelidir. Bu durum; huşunu, korkuyu ve saygıyı gerektirir. İbadetin eda edilmesinde samimiyeti, ibadetin daha güzel ve tam olarak yerine getirilmesi için çaba sarfetmeyi gerektirir. Kul, ibadet ederken Rabbini gözetir. O'nu görürcesine kendini O'na yakın olarak düşünür. Şayet başaramazsa; Allah'ın kendisini gördüğüne; gizli ve aşikarını, içini ve dışını bildiğine, hiçbir işinin Allah'a gizli kalmadığına imanı yardımıyla bunu gerçekleştirmeye çalışır.²⁷⁸

Bu dereceye ulaşan kul, Rabbine samimi olarak ibadet eder. O'ndan başka hiç kimseye yönelmez. İnsanların övgüsünü beklemez ve kötülemelerden de korkmaz. Çünkü ona; Rabbinin ondan razı olması ve Mevlâsi'nin onu övmesi yeterlidir.

O, gizlisi ve aşikarı eşit olan bir insandır. Yalnızken ve insanlar arasındayken, Rabbine ibadet eder. Allah'ın, kalbinde gizli olanı ve nefsinin vesvesesini bildiğine kesin olarak inanır. İman kalbine hakim olmuştur. Kalbi, Rabbinin gözetimini

²⁷⁸ Bkz. Câmiu'l Ulûmi ve'l Hikem (sf.128)

hisseder. Âzâları, yaratıcısına teslim olmuştur. Onlarla ancak, Allah'ın sevdiği ve razi olduğu amelleri yapar.

Kalbinin, Rabbine bağılandığı yerde, Allah'tan başkasına ihtiyaç duymadığı için yaratılmıştan yardım dilemez. Hiçbir insana şikayetini dile getirmez. Çünkü ihtiyacını Allah Subhanehu'ya iletmıştır ve yardımcı olarak O yeter! Hiçbir yerde yalnızlık hissetmez ve hiç kimseden korkmaz. Çünkü, her halükarda Allah'ın kendisiyle olduğunu bilir. O, kendisine yeter. O ne güzel yardımçıdır! Allah'ın emrettiği hiçbir işi terk etmez ve Allah'a isyan olan hiçbir şey işlemez. Çünkü o, Allah'tan utanır. Allah'ın emrettiği yerde onu bulamamasından ve yasakladığı yerde onu bulmasından hoşlanmaz. Aşırı gitmez, insanlara zulmetmez ve haklarını yemez. Çünkü Allah'ın kendisini gördüğünü ve yaptıkları ile onu hesaba çekeceğini bilir.

Yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaz. Çünkü; yeryüzündeki hayırların Allah Teâlâ'nın mülkü olduğunu ve Allah'ın onları, kulların hizmetine sunduğunu bilir. Ondan ihtiyacı kadarını alır ve Rabbine şükreder.

Bu kitapta zikrettiğim ve ortaya koyduğum sadece önemli konular ve İslam'ın büyük rüknünləridir. Bu rüknünlər, kulun onlara iman etmesi ve onlarla amel etmesi durumunda Müslüman

olacağı rükünlerdir. Değilse İslam –daha önce de bahsettiğim gibi- din ve dünyadır, ibadet ve yaşam biçimidir. Kapsamlı ve eksiksiz, ilahi bir nizamdır. Kuralları hayatın bütün alanlarında; itikadi, siyasi, ekonomik, sosyal ve güvenlik alanlarında fert ve toplumun ihtiyaç duyduğu her şeyi içerir. İnsan İslam'da; barışı ve savaşı, gözetilmesi gereken hakları düzenleyen; insanın, hayvanın ve çevrenin değerini koruyan; insanın, hayatın ve ölümün, öldükten sonra yeniden dirilişin gerçek yönünü açıklayan usuller, kaideler ve hükümler bulur. Yine İslam'da, çevresindeki insanlarla ilişkisi için en uygun metodu bulur. Örneğin, Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İnsanlara güzel söz söyleyin.)²⁷⁹** Ve şöyle buyurur: **((O takva sahipleri) insanları affederler.)²⁸⁰** Yine, şöyle buyurur: **(Bir kavme duyduğunuz kin sizi adaletsizlige sevk etmesin. Adaletli olun. Bu takvâya (Allah korkusuna) daha uygundur.)²⁸¹**

Bu dinin derecelerini ve her derecenin rükünlerini sunmuşken, onun güzelliklerinden bir parça bahsetmemiz güzel olur.

²⁷⁹ 2/el-Bakara/83

²⁸⁰ 3/Al-i İmran/134

²⁸¹ 5/el-Maide/8

İslam'ın Güzel Yönleri*

Kalem, İslam'ın güzelliklerini her yönüyle anlatmakta aciz kalır. Kelimeler, bu dinin üstünlüklerini hakkıyla ifade etmekte yetersiz kalır. Çünkü bu din, Allah Subhanehu ve Teâlâ'nın dinidir. Nasıl ki göz Allah'ı tam olarak idrak edemez ve beşer, O'nu bütünüyle bilemezse; şeriatı da aynıdır, kalem onu her yönüyle vasfedemez. İbnü'l Kayyım rahimehullah şöyle demiştir: "Bu dosdoğru dindeki ve hanif inancındaki; hiçbir ifadenin mükemmelliğine ulaşamayacağı, hiçbir anlatımın güzelliğine erişemeyeceği ve akıl sahibi insanların akıllarının – onların en mükemmel üzerinde toplansa bile- daha üstününü öneremeyeceği Şeriat-ı Muhammediyye'deki göz alıcı hikmeti düşününce, erdem sahibi ve kusursuz akıllara düşen onun güzelliğini anlamak ve üstünlüğünü onaylamaktır. Dünyaya daha mükemmel, daha büyük ve daha yüce bir şeriatın gelmediğine şahitlik etmektedir.

* Bu konu ile ilgili daha geniş bilgi için bkz. "Ed-Durretu'l Muhtasara fi Mehâsini'd Dini'l İslami" / Abdurrahman es-Sa'dî, "Mehâsinu'l İslâm" / Abdulaziz es-Selman

Peygamber onun için hiçbir delil getirmese bile, bizzat kendisi Allah katından olduğuna delil ve şahit olarak yeter. Tamamı, ilmin ve hikmetin mükemmelliğine; rahmetin, iyiliğin ve ihsanın genişliğine; görüneni ve görünmeyeni kuşatmasına, başlangıç noktalarını ve sonuçlarını bilmesine; Allah'ın, kullarına bağışladığı en büyük nimetlerden biri olduğuna şahittir. Kullarına; kendilerini ona yönlendirmekten, kendilerini onun ehlinden ve onun için seçtiği kimselerden kılmasından daha büyük bir nimet bağışlamamıştır. Bu nedenle, kullarına kendilerini ona yönlendirmesini nimet olarak hatırlatır. Şöyledir buyurur: **(Andolsun ki Allah, müminlere kendilerinden, onlara kendi âyetlerini okuyan, onları arındıran ve onlara kitap ve hikmeti öğreten bir Peygamber göndermekle büyük bir lütfufta bulunmuştur. Oysa onlar, daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler.)**²⁸² Kendilerine bağışladığı nimetin büyüklüğünü kullarına bildirerek ve hatırlatarak, kendilerini onun ehlinden kılmasına şükremelerini isteyerek şöyledir buyurur: **(Bugün dininizi kemale erdirdim)**²⁸³ Bu dinin güzelliklerinden bir kısmını zikretmek, Allah'a şükür görevimizin bir gereğidir:

²⁸² 3/Âl-i İmran/164

²⁸³ Miftahu Dâri's Saâde (1/374-375), Ayet: 5/el-Maide/3

1. Allah'ın dinidir:

Allah'ın kendisi için razi olduğu, peygamberlerini onunla gönderdiği; kollarına, onun çerçevesinde kendisine ibadet etme izni verdiği dindir. Nasıl ki Yaratıcı, yaratılmışa benzemezse; aynı şekilde O'nun dini olan İslam da insanların kanunlarına ve dinlerine benzemez. Allah Subhanehu'nun mutlak mükemmellik sıfatına sahip olması gibi O'nun dini de insanların dünyasını ve ahiretini düzenleyen kuralları kapsamada; Allah Subhanehu'nun haklarını ve kolların O'na karşı görevlerini, kolların birbirleri üzerindeki hakları ve birbirlerine karşı görevlerini kuşatmada mutlak mükemmelliğe sahiptir.

2. Kapsamlıdır:

Bu dinin en belirgin güzelliklerinden biri de, her şeyi kapsamasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Biz kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmamışızdır.)**²⁸⁴ Bu din; Allah'ın isimleri, sıfatları ve hakları gibi Yaratıcı ile ilgili tüm konuları; kurallar ve yükümlülükler, ahlak ve davranış gibi yaratılmışlarla ilgili tüm konuları içerir. Bu din; öncekilerin ve sonrakilerin, meleklerin, nebilerin ve rasullerin haberlerini içerir. Gökyüzü ve yeryüzü, gezegenler ve yıldızlar, denizler, ağaçlar ve kainat hakkında konuşmuştur.

²⁸⁴ 6/el-En'am/38

Yaratılışın sebebini, gayesini ve sonunu bildirmiştir. Cenneti ve iman edenlerin sonunu, cehennemi ve kafirlerin sonunu bildirmiştir.

3. Yaratılmış Yaratıcı'ya bağlar:

Her batıl din ve inanç, insanı kendisi gibi ölüme ve gücsüzlüğe, acizliğe ve hastalığa açık bir insana bağlama özelliğine sahiptir. Hatta bazen, yüzlerce yıl önce ölmüş ve kemikleri toprak olmuş bir insana bağlar. İslam Dini'nin özelliği ise insanı doğrudan Yaratıcısı'na bağlamasıdır. Ne bir papaza, ne bir azize ve ne de bir kutsal sırra bağlar. Bilakis Yaratıcı ile yaratılan arasında direk bağlantıdır. Akı, Rabbi'ne bağlar ve böylece akıl aydınlanır ve olgunlaşır. Yücelir ve yükselir. Mükemmelliği arar. Değersiz ve küçük şeylere tenezzül etmez. Yaratıcısı ile bağ kurmayan her kalp hayvandan daha aşağıdır.

İslam dini, Yaratıcı ile yaratılmış arasındaki bağdır. Yaratılmış insan; İslam dini aracılığıyla, Allah'ın kendisinden istedğini öğrenir ve böylece bilinçli bir şekilde O'na ibadet eder. O'nun razı olduğu yerleri öğrenir ve onlara yönelir. Kızdığı yerleri öğrenir ve onlardan uzak durur.

İslam Dini, Yüce Yaratıcı ile gücsüz ve mutsuz yaratılmış arasındaki bağdır. Böylece O'ndan destek, yardım ve başarı talep eder. Hilekarların hilesinden ve şeytanların oyunundan kendisini korumasını O'ndan ister.

4. Dünya ve ahiret yararlarını gözetir:

İslam Şeriatı, dünya ve ahiret yararlarını gözetme ve güzel ahlaki tamamlama üzerine kurulmuştur.

Ahiret yararları şu şekilde açıklanabilir: Bu şeriat, ahiretin bütün yönlerini açıklamış, hiç bir şeyi ihmali etmemiştir. Bilakis onları bilinmeyen hiçbir şey kalmaması için yorumlamış ve açıklamıştır. Ahiret nimetini vaat etmiş ve azabı ile tehdit etmiştir.

Dünyevi yararlar ise şu şekilde açıklanabilir: Allah; bu dinde; insanın dinini, canını, malını, nesebini, namusunu ve aklını koruyan kurallar belirlemiştir.

Güzel ahlakın açıklaması ise şu şekilde yapılabilir: Bu din, gizli ve açık hallerde güzel ahlaklı olmayı emretmiş, ahlakın çirkinini ve degersizini yasaklamıştır. Gözle görülen güzel davranışlardan biri de temizlik ve taharet, kirlerden ve pisliklerden arınmadır. Güzel koku sürünmeye ve görünüşü güzelleştirmeye teşvik etmiştir. Zina yapmak, içki içmek; leş, kan, domuz eti yeme gibi pis şeyleri haram kılmıştır. Temiz yiyeceklerin yemesini emretmiş, israfı ve gerekenden fazla harcamayı yasaklamıştır.

İç temizliği ise çirkin huyları terk etmek, güzel ve övgüye layık huylarla donanmaktadır. Çirkin huylar; yalan, sefahat, öfke, haset, cimrilik, aşağılık, makam sevgisi, dünya sevgisi, kibir, kendini beğenme ve

riya benzeri huylardır. Övgüye layık huylar ise; güzel ahlak, insanlarla güzel geçinmek, onlara iyilik etmek, adalet, alçak gönüllülük, doğruluk, cömertlik, Allah'a tevekkül, iħlas, Allah'tan korkmak, sabır ve şükür benzeri huylardır.²⁸⁵

5. Kolaydır:

Bu dini üstün ve ayrıcalıklı kılan niteliklerden biri de kolay olmasıdır. Kurallarının her birinde ve her bir ibadetinde kolaylık vardır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah dinde sizin için bir zorluk kılmamıştır.)**²⁸⁶ Bu kolaylıkların ilki şudur: Bu dine girmek isteyen kimsenin beşeri bir aracıya ya da geçmişçi itirafa ihtiyacı yoktur. Bilakis ona düşen; temizlenmesi ve arınması; Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, Allah'in Rasulü olduğuna şahadet etmesi; bunların anlamına inanması ve gereğini yerine getirmesidir.

Sonra; insan yolculuğa çıkışınca veya hastalanınca kolaylık ve hafifletme olan her ibadet için ikamet halinde ve sağlıklı iken yaptığı ibadetin sevabının aynısı yazılır. Daha da ötesi, Müslüman'ın hayatı, kolay ve huzurlu olur. Kafirin hayatı ise bunun tersine, zor ve sıkıntılı olur. Aynı şekilde iman edenin ölümü de kolay olur. Ruhu, kaptan bir damla

²⁸⁵ Bkz. "El-İ'lâm bima fi Dini'n Nasârâ mine'l Fesad ve'l Evham"; el-Kurtubi (sf. 442-445)

²⁸⁶ 22/el-Hacc/78

çıkar gibi çıkar. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Takva sahipleri o kimselerdir ki, melekler, canlarını hoş ve rahat halde alırlar. "Selam size, yapmış olduğunuz güzel işlerin mükafatı olarak girin cennete" derler.)**²⁸⁷ Kafire ise; ölümü anında güçlü ve şiddetli melekler gelir ve ona kırbaçlarla vururlar. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(O zalimlerin halini ölüm şiddeti içindeyken bir görsen! Melekler onlara ellerini uzatırlar ve "Ruhunuzu teslim edin. Bugün, Allah'a karşı haksız şeyler söylediğinizden ve O'nun âyetlerine karşı böbürlenmenizden dolayı alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız" derler.)**²⁸⁸ Ve şöyle buyurur: **(Melekler, o kâfirlerin yüzlerine ve sırtlarına vura vura ve "Tadın bakalım cehennem azabını!" diye diye canlarını alırken hallerini bir görmeliydin.)**²⁸⁹

6. Adaletlidir:

İslam'ın kurallarını belirleyen yalnızca Allah'tır. O, beyazı-siyahı, erkeği-kadını ile bütün insanların yaratıcısıdır. Onlar; hükmü, adaleti ve rahmeti karşısında eşittirler. Erkek ve kadından her biri için kendisine uygun kurallar belirlemiştir. Bu nedenle şeriatın, kadının aleyhine erkeği kayırması ya da kadını üstün tutup erkeğe zulmetmesi, beyaz insana

²⁸⁷ 16/en-Nahl/32

²⁸⁸ 6/el-En'am/93

²⁸⁹ 8/el-Enfal/50

ayrıcılık tanımı ve siyah insanı onlardan mahrum etmesi söz konusu değildir. Herkes, Allah'ın şeriatı önünde eşittir. Takvalı olmaktan başka aralarında hiçbir fark yoktur.

7. İyiliği emreder ve kötülükten alıkoyar:

Bu şeriat, değerli bir meziyet ve yüce bir nitelik içerir ki, o da iyiliği emretmek ve kötülükten alıkoymaktır. Buluğa ermiş, akıllı ve gücü yeten her Müslüman'ın gücü yettiğince emretmesi ve yasaklaması gereklidir. Emretme ve yasaklama aşamalarına göre; eliyle emretmesi ve yasaklaması, gücü yetmezse diliyle ve yine gücü yetmezse kalbiyle bunu yapması gereklidir. Böylece ümmetin hepsi, ümmet üzerinde gözlemci olur. Her ferdin, yöneten veya yönetilen olsun, gücü yettiğince ve bu konuyu düzenleyen şeriat kurallarına uygun olarak, iyiliği ihmal eden veya kötülük işleyene iyiliği emretmesi ve kötülüğü yasaklaması gereklidir. Bu olay, görüldüğü gibi, her ferdin üzerine gücü yettiğince vaciptir. Oysa çağdaş siyasi düzenlerden bir çoğu, muhalefet partilerine hükümetin çalışmasını ve resmi kurumların işleyişini gözlemeleme fırsatı vermekle övünmektedir.

Bunlar İslam dininin güzelliklerinden bazalarıdır. Bu konuyu daha da uzatmak istersek taşıdığı derin hikmeti ve sağlam yaşamayı, sonsuz güzelliği ve benzersiz mükemmelliği açıklamak için her bir

kuralın ve farzin, her emrin ve yasaklamanın üzerinde durmamız gerekecektir.

Bu dinin kurallarını inceleyen; onun Allah katından olduğunu, içerisinde şüphe bulunmayan gerçek ve hiçbir sapma bulunmayan hidayet yolu olduğunu kesin olarak anlar.

Allah'a yönelmek ve şeriatına uymak, nebilerin ve rasullerin izinden gitmek istiyorsan önünde tevbe kapısı açiktır. Rabbin; çokça bağışlayan ve çokça merhamet edendir, bağışlamak için seni çağrırmaktadır.

Tevbe

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Her ademoğlu günah işler. Günah işleyenlerin en hayırlısı tevbe edenlerdir."²⁹⁰ İnsanın nefsi zayıftır, iradesi ve kararlılığı zayıftır. Günahının ve hatasının getirisine katlanamaz. Bu nedenle Allah; insana acıyarak yükünü hafifletmiş, onun için tevbe kuralını koymuştur. Tevbenin aslı; Allah'tan korkarak ve Allah'ın kulları için hazırladığı ödülleri umarak, çırkinliği nedeniyle günahı terk etmek, o

²⁹⁰ İmam Ahmed; Müsned (3/198), Tirmizi; Sünen, Ebvâbu Sîfati'l Kiyâme (4/49), İbni Mâce; Sünen, Kitâbu'z Zühd (4/491)

günahı işlediğine pişman olmak ve ona geri dönmemeye kesin karar vermek, ömrün geri kalan kısmını salih amellerle değerlendirmektir.²⁹¹ Görüldüğü gibi tevbe, yalnızca kalple yapılan ve Allah ile kul arasında olan bir ameldir. Hiçbir zorluğu ve meşakkati yoktur. Ağır fiillerde sarfedilen gücü de gerektirmez. Bilakis yalnızca kalbin eylemidir. Günahı terk etmek ve ona dönmemektir. Bir şeyden kaçınmakta onu terk etmek ve rahatlamak vardır.²⁹²

Durumunu açığa vuracak, sırrını açıklayacak ve gücsüzlüğünü fırsat bilecek bir insanın önünde tevbe etmene gerek yoktur. Tevbe, yalnızca seninle Rabbin arasındaki bir yakarıştır. O'ndan bağışlanma ve hidayet dilersin, O da senin tevbeni kabul eder. İslam'da; atalardan miras kalan bir günah da yoktur, bu gınahtan kurtarması gereken bir insan da yoktur. Bilakis Avusturyalı bir Yahudi iken hidayete ererek Müslüman olan Muhammed Esed'in gördüğü gibidir. Şöyle der: "Kur'ân'ın hiçbir yerinde Hıristiyanlıkta olduğu gibi fidyeeye ihtiyaç olduğuna dair hiçbir şey bulamadım. İslam'da fertle sonu arasında duran, geçmişten miras kalmış ilk günah yoktur. Çünkü **(Doğrusu insana çalışmasından başka bir şey yoktur.)**²⁹³ İnsandan, kendisine tevbe kapılarının açılması ve gınahtan kurtulması için bir kurban

²⁹¹ El-Mufredât fi Ğaribi'l Kur'ân (sf. 76) Az bir değişiklikle.

²⁹² El-Fevâid / İbnu'l Kayyim (sf. 116)

²⁹³ 53/en-Necm/39

sunmasını ya da canına kıymasını talep etmez.”²⁹⁴ Bilakis Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi (**Hiçbir günahkâr başkasının günah yükünü yüklenmez.**)²⁹⁵

Tevbenin büyük etkileri ve sonuçları vardır. Bunlardan bazılarını şu şekilde zikredebiliriz:

1. Kulun; Allah'ın, onun hatasını örtmedeki lütfunu ve keremini bilmesidir. Şayet Allah dileseydi, günahının cezasını hemen verir, kulları arasında onu rezil ederdi. Böylece o, onlarla birlikte rahat bir yaşam süremezdi. Oysa Allah, hatasını örterek onu yükselmiş ve şefkatî ile kuşatmıştır. Ona güç ve kuvvet, rızk ve yiyecek vermiştir.

2. Nefsinin gerçek yüzünü, kötülüğü çokça emreden bir nefis olduğunu bilmesidir. Kendisinden kaynaklanan hata, günah ve kusurun nefsinin zayıflığına ve haram kılınan şehvetlere sabredememesine işaret ettiğini; nefsinı arındırmak ve doğru yola yönlendirmek için göz açıp kapayıncaya kadar dahi olsa Allah'tan müstağni olamayacağını bilmesidir.

3. Allah Subhanehu tevbeyi, kulun mutluluğunu sağlayan en büyük faktörün kendisiyle elde edilmesi için belirlemiştir. Bu faktör, Allah'a sığınma ve O'ndan yardım dilemedir. Yine onunla; dua ve yakarış, sevgi, korku ve ümit çeşitleri elde edilir.

²⁹⁴ Et-Tarik ile'l İslâm / Muhammed Esed; sf 140, Az bir değişiklikle

²⁹⁵ 53/en-Necm/38

Böylece nefis, tevbe ve Allah'a sığınma olmadan gerçekleşmeyen özel bir yakınlaşma ile yaratıcısına yaklaşır.

4. Allah'ın, onun geçmiş günahlarını bağışlamasıdır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (O kâfirlere de ki: Eğer bu işe son verirlerse daha önce yaptıkları bağışlanacak.)²⁹⁶

5. İnsanın kötülüklerinin, iyiliklere çevrilmesidir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Ancak, tevbe ve iman edip iyi davranışlarda bulunanlar başka; Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah çok bağışlayıcıdır, engin merhamet sahibidir.)²⁹⁷

6. İnsanın, kendi türünden olan insanlara, kendilerine yaptıkları kötülüklerde ve hatalarında; yaptığı kötülüklerde, hatalarda ve günahlarda Allah'ın kendisine davranışmasını istediği gibi davranışmasıdır. Çünkü karşılık fiil türündendir. İnsanlara bu güzel davranışla davranışınca Rabb Teâlâ'dan aynısını görür. İnsanların kötülüğüne iyilikle karşılık verdiği gibi, Allah Subhanahu da onun kötülük ve günahlarına ihsanı ile karşılık verir.

7. Nefsinin bir çok hatası ve ayıbının olduğunu bilmesidir. Bu da onun, insanların ayıplarını araştırmaktan geri durmasını, başkalarının ayıplarını düşünmek yerine kendi nefsini islah ile meşgul olmasını gerektirir.²⁹⁸

²⁹⁶ 8/el-Enfal/38

²⁹⁷ 25/el-Furkan/70

²⁹⁸ Bkz. Miftahu Dâri's Seâde (1/358,370)

Bu bölümü Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek, "Ey Allah'ın Rasulü! Hiçbir günah bırakmadan işledim" diyen bir adamın haberiyile noktalamak istiyorum. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona üç kere "Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in, Allah'ın rasulü olduğuna şahadet ediyor musun?" diye sorar. Adam, "Evet" deyince, "Bu ona karşılık gelir" buyurur. Başka bir rivayette de, "Bu, onların hepsine karşılık gelir" buyurur.²⁹⁹

Diğer bir rivayette ise, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek "Bütün günahları işleyen ama Allah'a hiç bir şeyi ortak koşmayan; bu şekilde hiç günah bırakmadan işleyen bir adam için tevbe var mıdır?" der. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, ona "Müslüman oldun mu?" buyurur. Adam; "Bana gelince; Allah'tan başka ilah olmadığına, O'nun tek olduğuna ve ortağı bulunmadığına ve senin, Allah'ın rasulü olduğuna şahadet ediyorum" der. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Evet (Onun için tevbe vardır). İyilikleri yapar ve kötülikleri terk eder. Böylece Allah onları senin için tümüyle iyiliklere dönüştürür." Adam der

²⁹⁹ Ebu Ya'la; Müsned (6/155), Taberâni; El-Mu'cemü'l Evsat (7/132) ve Es-Sağır (2/201), Ziya; El-Muhtâra (5/151-152) Isnadının sahîh olduğunu belirtir. Heysemi, Mecmeu'z Zevâid'de der ki: "Ebu Ya'la, Bezzâr bir benzerini ve Taberâni Es-Sağır ve El- Evsat'ta rivayet etti. Ricalleri sikadır."

ki: "İhanetlerimi ve ahlaksızlıklarımı da mı?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem; "Evet" deyince, "Allahu ekber / Allah en büyüktür!" der ve gözden kayboluncaya kadar tekbir getirmeye devam eder.³⁰⁰

İslam'a Girmeyenin Sonu

Bu kitapta sana açıklandığı gibi, İslam Allah'ın dinidir. Hak dindir. Bütün nebilerin ve rasullerin getirdiği dindir. Allah; ona inanana dünya ve ahirette büyük mükafat ayarlamış, onu inkar edeni şiddetli azapla tehdit etmiştir.

Allah yaratıcı ve bu kainatta dileği gibi tasarrufta bulunan mutlak hükümrان olduğuna göre ve sen de ey insan, O'nun yarattıklarından bir yaratık olduğuna göre; kainattaki her şeyi senin hizmetine sunduğu, senin için kurallar belirlediği ve onlara uymanızı istediğine göre; iman edersen, sana emrettiğine itaat eder ve sana yasakladığını terk edersen; Allah'ın ahirette sana sana vaat ettiği kalıcı

³⁰⁰ İbni Ebi Âsim; El-Âhâd ve'l Mesâni (5/188), Taberâni; El-Kebir (7/53 ve 318). Heysemi, Mecmeu'z Zevâid'de (1/32) der ki: "Taberâni ve Bezzâr bir benzerini rivayet etti. Bezzâr'ın ricali, Muhammed b. Harun Ebi Neşit hariç, sahihin ricalidir. O da, sikadır.

nimeti kazanırsın. Dünyada da sana bağışladığı çeşitli nimetlerle mutlu olursun. Yaratılmışların akıl bakımından en mükemmel ve nefis yönünden en arınmış olanlarına; nebilere, rasullere, salihlere ve Allah'a yaklaştırılmış melek'lere benzersin.

Şayet inkar eder ve Rabbine isyan edersen, dünyani ve ahiretini ziyana uğratırsın. Dünyada ve ahirette, Allah'ın nefretine ve azabına uğrarsın. Yaratılmışların en çirkinlerine, akıl bakımından en eksik ve nefis yönünden en düşük olanlarına; şeytanlara, zalimlere, bozgunculara ve tağutlara benzersin ki bu, inkarının genel sonucudur.

Şimdi de sana, inkar etmenin diğer bazı sonuçlarını ayrıntılı olarak açıklayacağım:

1- Korku ve güvensizlik:

Allah, kendine iman edip elçilerine tabi olanlara dünya hayatında ve ahiret hayatında tam güvenlik vaat etmiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İman edenler ve imanlarını zulüm ile karıştırmayanlar... İşte güven onlarındır ve doğru yolu bulanlar da onlardır.)**³⁰¹ Allah, mutlak anlamda güvende kılan ve kainatı düzenleyip gözetendir. Kainatta bulunan her şeyin sahibidir. İmanı nedeniyle bir kulu sevince ona güvenlik, huzur ve sükünet bağışlar. Kişi O'nu inkar edince ise huzur ve güvenliği ondan çekip alır. Böylece onun;

³⁰¹ 6/el-En'am/82

ahiretteki sonundan korktuğunu, felaketlere ve hastalıklara maruz kalmaktan korktuğunu, dünyadaki geleceği için korku duyduğunu görürsün. İşte bu nedenle canlar ve mallar için güvenlik sigortaları kurulmuştur. Çünkü güvenlik yoktur. Çünkü Allah'a tevekkül yoktur.

2- Sıkıntılı yaşam:

Allah insanı yaratmış ve kainattaki her şeyi onun hizmetine sunmuştur. Her yaratılmışın rızktan ve ömürden nasibini ayırmıştır. Kuşun rızkını bulmak için yuvasından uçtuğunu ve onu aldığıni, daldan dala konduğunu ve en tatlı nağmelerle şakıdığını görürsün. İnsan da, rızkı ve ömrü ayrılan bu yaratılmışlardan biridir. Rabbine iman eder ve O'nun koyduğu kurallar doğrultusunda dosdoğru yürüse Rabbi ona mutluluk ve istikrar bağışlar. En düşük geçim vasıtalarına dahi sahip olmasa bile onun işini kolaylaştırır. Şayet Rabbini inkar eder ve büyüklenip O'na ibadetten yüz çevirirse, Rabbi onun yaşamını sıkıntılı kılar. Bütün rahatlık vasıtalarına ve her türlü varlığa sahip olsalar bile üzüntü ve kederleri başına toplar. Fertler için bütün refah araçlarını garanti eden devletlerde intihar edenlerin çokluğunu görmüyorum musun? Yaşamdan zevk almak için çıkan çeşitli yolculukları ve eşya türlerindeki israfı görmüyorum musun? Bu konuda israfa sevk eden kalbin imandan yoksun oluşudur. Darlık ve sıkıntı hissetmedir. Bu endişeyi, yeni ve

değişik bir takım araçlarla giderme çabasıdır. Allah, şöyle buyururken ne doğru söylemiştir: **(Her kim de benim zikrimden (Kur'ân'dan) yüz çevirirse, (bilsin ki) ona dar bir geçim vardır ve onu Kiyamet günü kör olarak haşrederiz.)**³⁰²

3. Kendisiyle ve çevresindeki kainatla çalışma içinde yaşar:

Çünkü nefis tevhid üzere yaratılmıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **((O halde yüzünü), Allah'ı bir tanıyarak dine, Allah'ın insanları üzerine yaratmış olduğu fitratına (doğrult.)**³⁰³ Vücutu, yaratıcısına teslim olmuş ve O'nun düzenine uygun hareket etmek istemektedir. Kafir ise onun yaratılışını bozmaktan başkasını kabul etmez. Kendi seçimine bırakılan işlerde Rabbinin emrine aykırı yaşar. Vücutu teslim olsa da, onun seçimi vücutunun teslimiyetine aykırıdır. O, çevresindeki kainat ile de çalışma içindedir. Çünkü en büyük gezegeninden en küçük haşeresine kadar bu kainatın tamamı, Rabbinin kendisi için belirlediği kader üzere hareket eder. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Sonra duman halinde bulunan göge yöneldi. Ona ve yerküreye: "İsteyerek veya istemeyerek buyruğuma gelin."** dedi. Her ikisi

³⁰² 20/Tâ-Hâ/124

³⁰³ 30/er-Rûm/30

de: "İsteyerek geldik" dediler.)³⁰⁴ Daha da ötesi bu kainat, Allah'a teslimiyetinde kendisine uyanı sever ve bu konuda kendine ters düşenden hoşlanmaz. Kafir, Rabbine muhalif ve O'na karşı bir konuma oturmuştur. Bu nedenle; göklerin, yerin ve diğer yaratılmışların ondan nefret etmeleri, küfründen ve inkarından nefret etmeleri hak olur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: ((Yahudilerle Hıristiyanlar) "Rahmân, çocuk edindi" dediler. Yemin olsun ki, siz çok çırkin bir şey söylediniz. Az kalsın, söyledikleri sözden gökler çatlayacak, yer yarılacek ve dağlar parçalanıp dağılacaktı, O Rahmân'a çocuk isnat ettiler diye... Halbuki Rahmân'a çocuk edinmek yaraşmaz. Göklerde ve yerde bulunan hiçbir kimse yoktur ki (Kiyamet günü) Rahmân'ın huzuruna kul olarak çıkmassisn.)³⁰⁵ Allah Subhanehu, Firavun ve askerleri hakkında şöyle buyurur: (Gök ve yer onların üzerine ağlamadı. Onlara mühlet de verilmedi.)³⁰⁶

4. Cahil olarak yaşar:

Çünkü kufür cahilliktir. Daha da ötesi, cehaletin en büyüğüdür. Çünkü kafir, Rabbini bilmez. Rabbinin yarattığı ve eşsiz bir şekilde yoktan var ettiği bu kainatı seyreder, kendi üzerindeki büyük

³⁰⁴ 41/el-Fussilet/11

³⁰⁵ 19/Meryem/88-93

³⁰⁶ 44/ed-Duhan/29

sanatı ve yüce yaratılışı görür, sonra da bu kainatı yaratana ve kendisini bir araya getireni tanıtmaz. Bu cahilliğin en büyüğü değil midir?

5. Kendi nefsine ve etrafındakilere zulmederek yaşar:

Çünkü kendisini, yaratıldığı şeyin dışında bir amacın hizmetine sunmuştur. Rabbine ibadet etmemiş, hatta başkasına ibadet etmiştir. Zulüm, bir şeyi bulunması gereken yere koymamaktır. Hangi zulüm; ibadeti, ibadete layık olmayana yöneltmekten daha büyük olabilir? Lokman el-Hakim, şirk koşmanın çırkinliğini açıklayarak şöyle demiştir: Hani bir zaman Lokman, oğluna öğüt vererek demişti ki: (**"Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma, çünkü Allah'a ortak koşmak (şirk), elbette büyük bir zulümdür."**)³⁰⁷ O, etrafındaki insanlara ve diğer yaratıklara da zulmetmiştir. Çünkü, hak sahibine hakkını vermez. Kıyamet günü gelince de, zulmettiği her insan veya hayvan, hakkını ondan almasını talep eder.

6. Kendini dünyada, Allah'ın öfkesine ve nefretine maruz bırakır:

Geciktirilmeden verilmiş bir ceza olarak felaketlerin ve musibetlerin inmesine hedef olur.

Allah celle celâluhu şöyle buyurur: (**Sinsice kötü tuzaklar kuranlar, Allah'ın kendilerini yerin dibine geçiremeyeceğinden, yahut bilemeyecekleri bir yerden azabın gelmeyeceğinden emin mi oldular?** Yahut (rızk için) dolaşıp dururlarken (Allah'ın azabının) kendilerini yakalayıvermesinden emin mi oldular? Üstelik onlar, azabı engelleyici de değillerdir. Yahut da kendilerini azar azar yakalayıp helak etmesinden emin mi oldular? Şüphesiz Rabbiniz çok şefkatlidir, çok merhametlidir.)³⁰⁸ Ve şöyle buyurur: (**O küfürde direnenlerin kendi sanatlarıyla başlarına musibet inip duracak, ya da yurtlarının yakınına konacak. Nihayet Allah'ın vaadi gelecek. Muhakkak ki, Allah vaat ettiği zamanı şaşırmaز.**)³⁰⁹ Ve yine şöyle buyurur: (**Yoksa o ülkelerin halkı, kuşluk vakti eğlenirlerken onlara azabımızın gelmeyeceğinden emin mi idiler?**)³¹⁰ Bu Allah'ın zikrinden yüz çeviren herkesin durumudur. Allah Teâlâ geçmişte yaşayan ve Allah'ı inkar eden milletlerin uğradıkları cezaları bildirerek şöyle buyurur: (**Nitekim onlardan her birini günahları sebebiyle suç üstü yakaladık. Kiminin üzerine taşlar savuran rüzgarlar gönderdik, kimini korkunç bir ses yakaladı, kimini yerin dibine**

³⁰⁸ 16/en-Nahl/45-47

³⁰⁹ 13/er-Râ'd/31

³¹⁰ 7/el-A'râf/98

geçirdik, kimini de suda boğduk. Allah onlara zulmetmiyor, asıl onlar kendilerine yazardı.)³¹¹ Ayrıca etrafında, Allah'ın cezasına uğramış insanların başına gelen musibetleri görürsün.

7. Onun için başarısızlık ve hüsran yazılması:

İşlediği zulüm nedeniyle, kalplerin ve ruhların yararlandığı en büyük nimeti kaybetmiştir. Bu; Allah'ı tanımak, O'na yakararak yalnızlığını gidermek ve O'nunla huzur bulmaktır. Dünyayı kaybetmiştir, çünkü orada dert ve şaşkınlık dolu bir yaşam sürer. Kendisi için topladığı nefsini kaybeder, çünkü onu yaratıldığı amaca uygun kullanmamıştır. Dünyada onunla mutlu olmamıştır. Çünkü bedbaht olarak yaşamış, bedbaht olarak can vermiştir ve bedbahtlarla birlikte yeniden diritlecektir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Kimin (sevap) tartışları hafif gelirse, işte onlar da âyetlerimize haksızlık etmelerinden ötürü kendilerini ziyan sokanlardır.)³¹²** Ailesini kaybetmiştir; çünkü onlarla birlikte Allah'ı inkar üzere yaşamıştır. Onlar da kendisi gibi aynı bedbahtlığın ve sıkıntının içindedir ve sonunda da gidecekleri yer cehennemdir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Asıl hüsranla düşenler,**

³¹¹ 29/el-Ankebut/40

³¹² 7/el-A'raf/9

Kiyamet günü kendilerine ve mensuplarına ziyan edenlerdir.)³¹³ Kiyamet günü cehenneme sürülürler ve bu ne kötü bir sondur. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Toplayın mahşere o zulmedenleri, eşlerini ve Allah'tan başka taptıkları şeyleri. Toplayın da götürün onları sırata (cehennem köprüsüne) doğru.)³¹⁴

8. Rabbini inkar ederek ve O'nun nimetlerine karşı nankörlük ederek yaşar:

Allah onu yoktan var etmiş, üzerine bütün nimetleri yağıdirmiştir. Bu nedenle, nasıl olur da başkasına ibadet eder, başkasını dost edinir ve başkasına şükreder. Hangi inkar bundan daha büyütür? Hangi nankörlük bundan daha çirkindir?

9. Gerçek hayattan mahrum kalır:

Çünkü gerçek hayatı layık olan insan, Rabbine iman edendir. Gayesini bilen, nereye gittiği belli olan, yeniden dirileceğine kesin olarak inanan ve bu nedenle her hak sahibine hakkını veren, hiç hak yemeyen ve hiçbir yaratılmışa eziyet vermeyendir. Mutluluk içerisinde yaşar; dünyada ve ahirette, iyi hayatı ulaşır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (**Erkek olsun, kadın olsun, mümin olarak kim iyi amel**

³¹³ 39/ez-Zümer/15 ve 42/eş-Şûrâ/45

³¹⁴ 37/es-Saffat/22-23

işlerse muhakkak onu güzel bir hayat ile yaşatacağız ve yapmaka oldukları amellerin daha güzeliyle mükafatlarını elbette vereceğiz.)³¹⁵ Ahirette ise, (Adn cennetlerinde hoş yerlere koyar. İşte büyük kurtuluş budur.)³¹⁶

Bu dünyada hayvanların yaşadığı gibi yaşayan; Rabbini tanımayan, gayesini ve nereye gittiğini bilmeyen, daha da ötesi bütün amacı yeme, içme ve uyuma olana gelince, onunla hayvanlar arasında ne fark vardır? Hatta o, onlardan daha da degersizdir. Allah celle ve alâ şöyle buyurur: **(Andolsun ki, cinlerden ve insanlardan birçoğunu cehennem için yarattık. Onların kalpleri vardır, fakat onunla gerceği anlamazlar. Gözleri vardır, fakat onlarla görmezler. Kulakları vardır, fakat onlarla işitmezler. İşte bunlar hayvanlar gibidirler. Hatta daha da aşağıdırular. Bunlar da gafillerin ta kendileridir.)³¹⁷** Ve şöyle buyurur: **(Yoksa sen, onların çoğunun gerçekten söz dinleyeceğini yahut akıllanacağını mı sanıyorsun? Gerçekte onlar hayvanlar gibidir, hatta gidişে daha sapıktırlar.)³¹⁸**

³¹⁵ 16/en-Nahl/97

³¹⁶ 61/es-Saff/12

³¹⁷ 7/el-A'raf/179

³¹⁸ 25/el-Furkan/44

10. Ebedi olarak azapta kalır:

Çünkü kafir bir azaptan diğerine dolaşır. Eziyetlerini ve musibetlerini tatmiş olarak dünyadan ahirete göçer. Ölüm meleklerinin kendisine uğradığı ilk anda azap melekleri ona hak ettiği azabı tattırmak için ölüm meleklerinin önüne geçer. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Melekler, o kâfirlerin yüzlerine ve sırtlarına vura vura canlarını alırken hallerini bir görmeliyidin.)**³¹⁹ Sonra ruhu çıkip kabre konulunca daha şiddetli bir azapla karşılaşır. Allah Teâlâ, Firavun ailesinin halini bildirerek şöyle buyurur: **(Onlar, sabah akşam ateşe arz olunurlar. Kiyamet kopacağı gün de: "Firavun hanedanını azabın en şiddetlisine tıkın!" (denilecektir.)**³²⁰ Sonra da; Kiyamet günü gelip yaratılmışlar yeniden diriltilince, ameller ortaya konulunca ve kafir, yaptığı bütün amellerin Allah azze ve celle'nin **(O gün herkesin amel defteri ortaya konulmuştur. Günahkârların, amel defterlerinden korkarak: "Eyvah bize! Bu nasıl deftermiş ki, büyük küçük hiçbir şey bırakmadan hepsini saymış dökmüş" dediklerini görürsün.)**³²¹ buyurarak haber verdiği kitapta toplandığını görünce; işte orada kafir toprak olmayı dileyecektir. **(O gün kişi ellerinin ne takdim**

³¹⁹ 8/el-Enfal/50

³²⁰ 40/Ğafir/el-Mü'min/46

³²¹ 18/el-Kehf/49

ettiğine bakacak ve kâfir diyecek ki: "Ah ne olaydı, ben bir toprak olaydım.")³²²

Bulunduğu konumun korkusunun şiddetinden insan yeryüzünde bulunan her şeye sahip olsa, o günün azabından kurtulmak için feda etmek isteyecek. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Eğer bütün yeryüzündekiler ve bir o kadarı da beraber o zulmedenlerin olsayıdı, Kiyamet günü azabın kötülüğünden kurtulmak için onu mutlaka feda ederlerdi.)³²³** Ve şöyle buyurur: **(Birbirlerine gösterilirler. Suçlu o günün azabından kurtulmak için fidye vermek ister; oğullarını, eşini ve kardeşini, kendisini barındıran, içinde yetiştiği tüm ailesini, ve yeryüzünde bulunanların hepsini ki, tek kendini kurtarabilisin.)³²⁴**

Çünkü o yurt; temenni etme yurdu değil, yapılanın karşılığını alma yurdudur. İnsan mutlaka yaptığıın karşılığını; iyi ise iyi, kötü ise kötü alacaktır. Kafirin ahirette karşılaşacağı en kötü şey cehennem azabıdır. Allah, yaptıkları işlerin vebalini tatmaları için cehennem ehline çeşitli azaplar belirlemiştir. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(İşte bu, suçluların yalanladığı cehennemdir. Onunla kaynar su arasında dolaşırlar.)³²⁵** Ve cehennem

³²² 78/en-Nebe/40

³²³ 39/ez-Zümer/47

³²⁴ 70/el-Meâric/11-14

³²⁵ 55/er-Rahman/43-44

ehlinin içeceğini ve giyeğini bildirerek şöyle buyurur: **(İnkar edenler için ateşten elbiseleri biçilmiştir. Başlarının üstünden kaynar su dökülür. Bununla karınlarındaki ve derileri eritilir. Bir de bunlara demirden kamçılar vardır.)**³²⁶

Sonsöz

Ey insan! Tamamen bir hiçtin. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(O insan, daha önce hiçbir şey değilken kendisini yoktan var ettiğimizi hatırlamaz mı?)**³²⁷ Sonra Allah seni bir damladan yarattı. Seni işittir ve görür yaptı. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Gerçekten insan üzerine zamandan öyle bir müddet geldi ki o zaman o, anılmaya değer bir şey değildi. Doğrusu biz insanı, imtihan etmek için karışık bir nutfeden (erkek ve kadın sularından) yarattık da onu işitici, görücü yaptık.)**³²⁸ Sonra güçsüzlükten adım adım güçlüğe geçtin.

Sonunda yine bir başka güçsüzlüğe döndürüleceksin. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Allah**

³²⁶ 22/el-Hacc/19-21

³²⁷ 19/Meryem/67

³²⁸ 76/el-İnsan/1-2

O'dur ki, sizi gücsüz olarak yaratır, sonra gücsüzlüğün arkasından kuvvet verir. Sonra kuvvetin arkasından yine gücsüzlüğe ve ihtiyarlığa getirir. O dilediğini yaratır. Ve O, her şeyi bilir, her şeye gücü yeter.)³²⁹ Ve şüphesiz son ise ölümdür. Sen bu aşamalarda bir gücsüzlükten diğerine geçerken güç, kuvvet ve besin gibi Allah'ın verdiği nimetlerden yardım almadan ne kendinden zararı uzaklaştırıbilirsin, ne de kendine fayda sağlayabilirsin. Sen, yaratılışın gereği fakir ve muhtaçsan. Hayatının devamı için ihtiyacın olan ve elinin altında bulunmayan ne çok şey var! Bazen ona ulaşırsın, bazen de ulaşamazsan. Sana yarar sağlayan ve sahip olmak istediğin bir çok şey var ki; bazen elde edersin, bazen de edemezsin.

Sana zarar veren, ümitlerini yikan, çabalarını boşça çıkaran, sana sıkıntılar ve felaketler getiren ve kendinden uzaklaşmak istediğin bir çok şey var ki, bazen uzaklaştırırsın, bazen de uzaklaşamazsan... Allah Teâlâ, (Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız. Allah ise zengin ve her hamde lâyiktir.)³³⁰ buyururken Allah'a ihtiyacını ve yoksulluğunu hissetmiyor musun? Çıplak gözle görülmeyen küçük bir virus sana musallat olur da seni hasta düşürür. Onu kendinden uzaklaşamazsan ve seni tedavi etmesi için, kendin

³²⁹ 30/er-Rum/54

³³⁰ 35/el-Fatır/15

gibi gücsüz bir insana gidersin. Bazen verilen ilaç doğru olur. Bazen de doktor çaresiz kalır; hasta da, doktor da ne yapacağını bilemez.

Ne kadar da gücsüzsün, ey ademoğlu! Sinek bile senden bir şey alsa, onu tekrar ondan geri alamazsın. Allah ne doğru buyurur: **(Ey insanlar! Bir misal verilmektedir, şimdi ona iyi kulak verin: Sizin Allah'ı bırakıp taptıklarınız bir araya gelseler, bir sinek bile yaratamayacaklardır. Sinek onlardan bir şey kapsa onu kurtaramazlar. İsteyen de, istenen de ácizdir.)**³³¹ Sineğin aldığındı dahi kurtaramazken, kendi işinden neye sahipsin? "Yönetimin, Allah'ın elinde ve nefsin O'nun elindedir. Kalbin, Rahman'ın parmaklarından iki parmağın arasındadır, dileği gibi onu çevirir. Hayatın ve ölümün O'nun elindedir. Mutluluğun ve mutsuzluğun O'nun elindedir. Hareketin, sükunetin ve sözlerin Allah'ın izni ve dilemesiyledir. Ancak O'nun izniyle hareket eder ve ancak O'nun dilemesiyle yaparsın. Seni kendi nefsine bıraksa acizliğe, gücsüzlüğe, ihmale, günaha ve hataya bırakmış olur. Senin için, göz açıp kapayınca kadar O'ndan müstağni olmak yoktur. Bilakis sen, nefes alıp verdikçe, gizli ve aşıkar hallerinde O'na muhtaçsan. Üzerine, nimetler yağıdır ve sen O'na, her yönden şiddetle ihtiyaç duyduğun halde, günahlar ve küfürle kötü

³³¹ 22/el-Hacc/73

karşılık verirsin. O'na döndürüleceğin ve O'nun önünde duracağın halde O'nu tamamen unuttun!"³³²

Ey insan!.. Güçsüzlüğüne ve günahlarının sonucuna katlanmaktan aciz oluşuna bakarak (Allah, (ağır yükümlülükleri) sizden hafifletmek istiyor. Çünkü insan sabır ve tahammül bakımından zayıf yaratılmıştır.)³³³ Allah; rasuller gönderdi, kitaplar indirdi ve kurallar belirledi. Doğru yolu önüne koydu. Açıklamalar ve hüccetler, şahitler ve deliller koydu. Hatta her şeyde senin için; birliğine, rabliğine ve ilahlığına işaret eden bir ayet yarattı. Sen ise hakkı batılla uzaklaştıryorsun. Allah'ın dışında şeytanı dost ediniyorsun ve haksız yere tartışıyorsun. (İnsan, her şeyden çok mücadelecidir.)³³⁴ İçerisinde dönüp durduğun Allah'ın nimetleri sana başlangıcını ve sonunu unutturdu! Bir damla sudan yaratıldığını, sonunun bir çukur olacağını ve ölümden sonra cennete ya da cehenneme gideceğini hatırlamıyor musun? Allah Teâlâ şöyle buyurur: (İnsan, kendisini bir damla sudan yarattığımızı görmedi mi de, şimdi apaçık bir hasım kesildi? Yaratılışını unutarak bize bir de misal getirmeye kalkıştı: "Kim diriltecekmiş o çürümüş kemikleri?" dedi. De ki: "Onları ilk defa

³³² İbnu'l Kayyim'in, "el-Fevaid" isimli eserinden özetle.
(sf.56)

³³³ 4/en-Nisa/28

³³⁴ 18/el-Kehf/54

yaratınca diriltecek ve o her yaratmayı bilir.")³³⁵ Ve şöyle buyurur: (Ey insan! Seni yaratıp seni düzgün ve dengeli kıalan, seni istediği bir şekilde birleştiren, ihsanı bol Rabbine karşı seni aldatan nedir?)³³⁶

Ey insan!.. Fakirlikten kurtarıp zenginlestirmesi, hastalıktan kurtarıp şifa vermesi, sıkıntını gidermesi, günahını bağışlaması, darlıktan kurtarması, zulme uğradığında sana yardım etmesi, şaşkınlığa düştüğünde ve saptığında seni doğruya yönlendirmesi, bilmediğini öğretmesi, korktuğunda seni güvende kılmasi, gücsüz halinde sana acıması, düşmanlarını senden uzaklaştırması ve sana rızkını vermesi için Allah'ın huzurunda durup yalvarmanın lezzetinden niçin kendini mahrum ediyorsun?³³⁷

Ey insan! Din nimetinden sonra, Allah'ın insana bağışladığı en büyük nimet akıl nimetidir. Öyle ki onunla kendisine yarar verecek ve kendisine zarar verecek şeyleri ayırsın. Allah'ın emir ve yasaklarını anlasın. En büyük gayeyi, bir tek olan ve ortağı bulunmayan Allah'a kulluğu bilsin. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Sizde nimet namına ne varsa hep Allah'dandır. Sonra size sıkıntı dokununca Allah'a feryat edersiniz. Sonra Allah bu sıkıntıyı sizden kaldırdığı zaman, bir de bakarsınız ki,

³³⁵ 36/Yâ-Sîn/77-79

³³⁶ 82/el-İnfitar/6-8

³³⁷ Bkz. Miftahu Dâri's Seâde (1/251)

İçinizden bir topluluk, hemen Rablerine ortak koşarlar.)³³⁸

Ey insan!.. Akıllı insan değerli işleri sever ve aşağılık işlerden hoşlanmaz. Peygamberler ve salihler gibi her değerli ve salih insanı rehber edinmek ister. Onlara katılmak için çaba gösterir. Bunun yolu, Allah Subhanehu'nun şu kavliyle kendisine yönlendirdiği şeydir: **(Gerçekten Allah'ı seviyorsanız bana uyın ki, Allah da sizi sevsin ve suçlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok esirgeyici ve bağışlayıcıdır.)³³⁹** Bunu yerine getirince Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle, siddiklerla, şehitlerle, iyilerle birliktedir. Bunlar ne güzel arkadaştır!)**³⁴⁰

Ey insan!.. Sana, nefsinle baş başa kalmayı öğretlerim. Sonra sana gelen hakkı incelersin. Delillerine bakar ve üzerinde düşünürsün. Şayet onu hak bulursan ona tabi ol! Adet ve geleneklerin esiri olma! Bil ki; nefsin senin için yaşıtlarından, arkadaşlarından ve dedelerinin mirasından daha değerlidir. Allah, kafirlere bunu öğütlemiş ve onları buna teşvik etmiştir. Allah Subhanehu şöyle buyurur: **(Size sadece bir tek nasihat edeceğim. Şöyled ki: Allah için ikişer, üçer ve teker teker**

³³⁸ 16/en-Nahl/53-54

³³⁹ 3/Âl-i İmran/31

³⁴⁰ 4/en-Nisa/69

kalkarsınız, sonra da iyi düşünürsünüz." Arkadaşınızda (peygamberde) delilikten eser yoktur. O, yalnız şiddetli bir azabın önünde, sizi sakındıracak bir peygamberdir.)³⁴¹

Ey insan!.. Müslüman olduğunda hiçbir şey kaybetmeyeceksin. Allah Teâlâ şöyle buyurur: (Bunlar, Allah'a ve ahiret gününe iman etselerdi ve Allah'ın verdiği rızıktan gösterişsiz harcasalardı kendilerine ne zarar gelirdi? Allah onların söz ve işlerini çok iyi bilendir.)³⁴² İbni Kesir rahimehullah şöyle der: "Şayet Allah'a iman edip övülen yola koyulsalardı, güzel bir şekilde ibadet eden için ahirette vaat edileni umarak Allah'a iman etselerdi, Allah'ın kendilerine verdiği rızıktan bir kısmını, Allah'ın sevdığı ve razı olduğu yönlerde infak etselerdi onlara ne zarar verirdi? O, onların düzgün ve bozuk niyetlerini bilendir. Onların arasından başarıya layık olanları bilendir. Onu başarılı kılar ve ona ilham eder. Ona, onunla kendisinden razı olacağı salih ameli nasip eder. Yüce ve ilahi huzurundan kovulmayı ve terk edilmeyi hak edeni de bilendir. O'nun kapısından kovulan dünya ve ahirette ziyana uğramış ve kaybetmiştir."³⁴³ Müslüman olman, Allah'ın sana helal kıldığı hiçbir şeyi yapmana veya almana engel değildir. Bilakis Allah, dünyani düzeltten ve malını,

³⁴¹ 34/es-Sebe/46

³⁴² 4/en-Nisa/39

³⁴³ Tefsiru'l Kur'ân-i'l Azim (1/497) Az bir değişiklikle.

makamını ve şerefini artıran bir fiil bile olsa Allah'ın rızasını dileyerek yaptığın her fiil için seni mükafatlandırır. Daha da ötesi, Allah için haramı bırakıp helal ile yetinmeye niyet ettiğinde, yaptığın mubah işlerde bile senin için bir mükafat vardır. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "Sizden birinin cinsel ilişkiye girmesinde dahi bir sadaka vardır." Derler ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Bizden biri şehvetini gidermeye gelir de ona ecir mi olur?" Şöyledir buyurur: "Ne dersiniz; onu haramda giderseydi üzerine bir günah olur muydu? Aynı şekilde onu helalde giderince onun için bir ecir olur."³⁴⁴

Ey insan! Allah'ın elçileri hakkı getirdi ve Allah'ın isteğini iletti. Bu hayatı basiret üzere yürümek ve ahirette kazananlardan olmak için insanın, Allah'ın şeriatını bilmeye ihtiyacı vardır. Allah Teâlâ şöyle buyurur: **(Ey insanlar, Rasul size, Rabbi'nizden hakkı (gerçeği) getirdi. Kendi yararınıza olarak ona inanın. Eğer inkâr ederseniz, bilin ki göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Allah bilendir, hikmet sahibidir.)**³⁴⁵ Ve şöyle buyurur: **(De ki: "Ey insanlar! İşte size Rabbinizden hak geldi. Artık kim hidayeti kabul ederse kendi canı için kabul etmiş olur. Kim sapıklık ederse kendi zararına**

³⁴⁴ Muslim; Kitâbu'z Zekat, Hadis no:1006

³⁴⁵ 4/en-Nisa/170

sapıklık etmiş olur. Ve ben sizin üzerinize vekil değilim.")³⁴⁶

Ey insan! Müslüman olursan, ancak kendine fayda vereceksin. İnkar edersen de, ancak kendine zarar vereceksin. Şüphesiz Allah, kullarından müstağnidir. İsyan edenlerin isyanı O'na zarar vermez. İtaat edenlerin itaati de O'na fayda vermez. O'na ancak O'nun bilgisi dahilinde isyan edilir ve ancak izni ile ona itaat edilir. Nebisi sallallahu aleyhi ve sellem'in bildirdiği gibi, Allah Teâlâ şöyle buyurur: "Ey kullarım! Ben nefsime zulmü haram ettim, onu sizin aranızda da haram kıldım. Öyleyse birbirinize zulmetmeyin. Ey kullarım! Hidayet verdiklerim dışında hepiniz doğru yoldan sapmışsınız. Öyleyse benden hidayet isteyin de size hidayet vereyim! Ey kullarım! Benim yedirdiklerim hariç, hepiniz açılsınız. Öyleyse benden yiyecek isteyin de size yiyecek vereyim! Ey kullarım! Benim giydirdiklerim hariç hepiniz çiplaklsınız! Öyleyse benden giyinme talep edin de sizleri giydireyim! Ey kullarım! Sizler gece ve gündüz hata işliyorsunuz. Ben ise bütün günahları affederim. Öyleyse benden bağışlanma talep edin de sizleri bağışlayayım. Ey kullarım! Bana zarar verme mevkiine ulaşamazsınız ki bana zarar veresiniz! Bana fayda sağlama mertebesine de ulaşamazsınız ki bana menfaat sağlayasınız. Ey kullarım! Şayet sizlerin öncekileri, sonrakileri; insi olanları, cinni olanları hepsi de

³⁴⁶ 10/Yunus/108

sizden en muttaki bir insanın kalbi üzere olsaydınız, bu benim mülkümde hiç bir şeyi zerre miktar artırmazdı. Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz, insi olanlarınız, cinni olanlarınız sizden en facir bir kimsenin kalbi üzere olsaydınız, bu benim mülkümden zerre kadar bir şey eksiltmezdi. Ey kullarım! Eğer sizlerin öncekileri ve sonrakileri, insi olanları, cinni olanları bir düzlükte toplanıp bana talepte bulunsaydınız, ben de her insana istedığını verseydim bu, benim katımda olandan, iğnenin denize batırıldığı zaman denizde oluşturduğu eksilme kadar bir noksanlık ancak meydana getirirdi. Ey kullarım! Bunlar sizin amelleriniz, onları sizin için sayılıorum. Sonra bunların karşılığını size vereceğim. Öyleyse sizden kim bir hayırla karşılaşrsa Allah'a hamd etsin. Kim de hayır değil de başka bir şey bulursa, kendinden başkasını kınamasın.”³⁴⁷

Alemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun. Nebilerin ve rasullerin en değerlişi, Nebimiz Muhammed'e; ailesine ve tüm ashabına salât ve selam olsun.

³⁴⁷ Muslim; Kitâbu'l Birr ve's Sîla, Bâbu Tahrimî'z Zulm, Hadis no: 2577

İçindekiler

Önsöz	2
Bu Gidiş Nereye?	7
Allah'ın Varlığı ve Birliği, Rubûbiyyeti ve Ulûhiyyeti	8
Kainatın Yaratılışı	23
Kainatın Yaratılışındaki Hikmet	27
İnsanın Yaratılışı ve Şereflemdirilmesi	32
Kadının Konumu	38
İnsanın Yaratılış Hikmeti	43
İnsanların Dine İhtiyacı	47
Hak Dinin Ölçütleri	53
Dinlerin Kısımları	60
Mevcut Dinlerin Durumu	63
Peygamberlik Gerçeği	72
Peygamberliğin Alametleri	77
İnsanların Peygamberlere İhtiyacı	81
Ahiret	87
Peygamberlerin Davetinin Asılları	93
Ölümsüz Çağrı	97
Peygamberliğin Sona Erdirilmesi	108
İslam Kelimesinin Anlamı	112
İslam Gerçeği	113
Küfür Gerçeği	116
İslam'ın Asılları Ve Kaynakları	120
İslam Dini'nin Dereceleri	132
Birinci Derece: İslam	132
İslam'da İbadet	139

İkinci Derece: İman	141
Üçüncü Derece: İhsan	161
İslam'ın Güzel Yonları	164
1-Allah'ın dinidir	166
2-Kapsamlıdır	166
3-Yaratılmış Yaratıcı'ya bağlar	167
4-Dünya ve ahiret yararlarını gözetir	168
5-Kolaydır	169
6-Adaletlidir	170
7-İyiliği emreder ve kötülükten alıkoyar	171
Tevbe	172
İslam'a Girmeyenin Sonu	177
1-Korku ve güvensizlik	178
2-Sıkıntılı yaşam	179
3-kendisiyle ve çevresindeki kainatla çatışma içinde yaşar	180
4-Cahil olarak yaşar	181
5-Kendi nefrine ve etrafındaki lere zulmederek yaşar	182
6-Kendini dünyada, Allah'ın öfkesine ve nefretine maruz bırakır	182
7-Onun için başarısızlık ve hüsran yazılması ..	184
8-Rabbini inkar ederek ve O'nun nimetlerine karşı nankörlük ederek yaşar	185
9-Gerçek hayattan mahrum kalır	185
10-Ebedi olarak azapta kalır	187
Sonsöz	189

Al-Homaidhi P/Press Tel. 4581000 Fax. 4592217

الاسلام

أصوله ومبادئه

(باللغة التركية)

تأليف

ف. محمد بن عبد الله السعيم

طبع ونشر

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بال بدیعه